

Møte tirsdag den 2. desember 2008 kl. 21.44

President: Berit Brørby

Dagsorden (nr. 9):

1. Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2009 - lovendringer (Innst. O. nr. 1 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 1 (2008–2009))
2. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 mv. (gjennomføring av ILO konvensjon nr. 186 om sjøfolks arbeids- og levevilkår) (Innst. O. nr. 10 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 70 (2007–2008))
3. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsetilbud (Innst. O. nr. 23 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 67 (2007–2008))
4. Referat

Statsråd Kristin Halvorsen overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for møtene i Odelstinget i desember måned – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Per Rune Henriksen. – Andre forslag foreligger ikke, og Per Rune Henriksen anses enstemmig valgt som settepresident for denne månedens møter i Odelstinget.

Sak nr. 1 [21:45:16]

Innstilling fra finanskomiteen om skatte- og avgiftsopplegget 2009 - lovendringer (Innst. O. nr. 1 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 1 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 25 minutter, og at taletiden fordeles slik:

Arbeiderpartiet 30 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra finansministeren og hovedtalerne fra hver partigruppe og inntil tre replikker med svar etter innlegg fra øvrige medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på ta-

lerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Marianne Aasen (A) [21:47:00] (ordfører for saken): Så vidt jeg kan bedømme, er dette litt historisk, for det er siste gang vi behandler Innst. O. nr. 1, skatte- og avgiftsopplegget. Neste år blir det Stortinget som skal behandle dette. Men det skal jo behandles et skatte- og avgiftsopplegg for 2010 også, muligens med andre personer i salen.

Hovedlinjene i skatte- og avgiftspolitikken ligger fast. Det betyr at Regjeringen fortsetter å bruke skattepolitikken som et viktig redskap for å oppfylle våre mål om mer rettferdig fordeling. Da vi kom til makten i 2005, avlyste vi skattelettepolitikken og brakte skattenivået tilbake til 2004-nivå. Det har gitt oss flere milliarder kroner til mer velferd og fellesskap. Samtidig har vi tatt viktige steg for å gjøre skattesystemet mer rettferdig. Regjeringspartienes innstilling i Innst. O. nr. 1 vil bidra ytterligere til det. Samtidig legger vi vekt på et forutsigbart og stabilt skattesystem i det store og hele, hvilket betyr at endringene verken er store eller dramatiske.

Enkelte hevder likevel det motsatte, og kobler det opp mot finanskrisen. For å sitere sjefsøkonom i Nordea, Steinar Juel, i Bedriftsforbundets møte sist fredag: Endringen i skatte- og avgiftsopplegget har ingen betydning i forhold til finanskrisen.

For vi går ikke inn for å øke skattene. Skattenivået er uendret og gir samlet sett verken noen innstrammingsvirkning eller virker ekspansivt på norsk økonomi. Vi fordeles skattebyrden mer rettferdig. Skjerpelsene for de rikeste motsvares av lettelser for det store flertall. Det betyr endringer, selvfølgelig, og noen vil få økt skatt. Det har vi aldri lagt skjul på. Men at disse endringene, som er på mellom 3 og 4 milliarder kr, skal ha så avgjørende konsekvenser på et opplegg som gir 1 113 milliarder kr i merinntekter, er simpelthen vanskelig å forstå.

En viktig endring er at 80 pst.-regelen fjernes. Dette skjer fordi vi vil at også de aller rikeste i Norge, som har stor formue og liten inntekt, skal bidra til fellesskapet slik andre i dette landet gjør. Denne regelen har begrenset skatten for de aller mest formuende. Regelen sier at en ikke skal betale mer enn 80 pst. av inntekten i skatt dersom nettoformuen ikke overstiger 1 mill. kr. Om man har en formue som er større enn 1 mill. kr, skal man betale en lavere sats, nemlig 0,8 pst. Andre, som ikke kommer inn under 80-prosentregelen, betaler 1,1 pst. i formuesskatt.

I 2006 var de samlede nedsettelsene av skattene som følge av 80-prosentregelen på hele 830 mill. kr. Halvparten av dette beløpet kom fra de 100 mest formuende i landet. Derfor bidrar denne endringen til en betydelig bedre fordelingspolitikk.

Så til formuesskatten: Den viktigste endringen vi gjør, er å øke bunnfradraget fra 350 000 kr til 470 000 kr. Dessuten fjerner vi laveste sats slik at man for all formue utover 470 000 betaler 1,1 pst. i formuesskatt. Dette gir isolert sett uendret eller lavere formuesskatt på alle nivåer.

Men så gjør vi andre grep som skjerper formuesskatten for visse grupper.

Et problem med formuesskatten er at den verdsetter ulike formuesobjekter ulikt. Dermed vil skattesatsen påvirke hvor man velger å investere, og ikke bare muligheten for gevinst gjennom avkastning. Fjerning av aksjerabatten, økning av ligningsverdiene på bolig og endringene av ligningsverdiene på næringsseiendom vil redusere forskjellene i ulike formuesobjekter.

Ligningsverdiene for bolig og fritidseiendom foreslås økt med 10 pst. for å ta igjen for manglende oppjustering i en periode med sterk prisstigning. Ligningsverdiene av bolig utgjør fortsatt i gjennomsnitt bare 21 pst. av markedsverdien og alle boligeiere er beskyttet av en maksimalgrense som tilsier at ligningsverdiene ikke skal overstige 30 pst. av markedsverdi – dette til tross for at gjelden kommer til fratrukket krone for krone. Gjelden verdsettes altså til 100 pst., mens boligverdien aldri kan verdsettes til mer enn 30 pst. Til tross for dette er verdsetting av bolig fremdeles svært lav og dessverre vilkårlig. I snitt er den på omtrent 21 pst.

Ligningsverdiene av næringsseiendom er i dag svært lave og utgjør i gjennomsnitt kun 25 pst. av markedsverdiene. Mange har ligningsverdier som er enda lavere enn dette. Den lave og skjeve verdsettingen av næringsseiendom kamuflerer høye reelle formuer. Derfor ønsker vi en mer riktig verdsettingsmetode for næringsseiendom, som i større grad tar utgangspunkt i reelle verdier.

Det foreslås en ny, forenklet verdsetting med utgangspunkt i den kapitaliserte utleieverdien for næringsseiendom som leies ut. Ny ligningsverdi settes til 40 pst. av den kapitaliserte utleieverdien.

Næringsseiendommer uten utleieinntekter økes med 60 pst. i 2009.

Samtidig reduseres sikkerhetsventilen for å sikre at ingen eiendommer får høyere ligningsverdi enn 60 pst. av markedsverdien. Det gir reelt lavere formuesskatt for nybygg, som igjen vil bidra til å opprettholde byggeaktiviteten.

Det tas også sikte på å legge fram forslag i 2010-budsjettet om en ny sjablongmetode for verdsetting av eiendommer som ikke leies ut.

De senere år har det vært en overinvestering i næringsbygg, og det er blant annet et resultat av spesielt gunstige skatteregler. Ved å endre disse reglene vil vi dempe for store konjunktursvingninger i framtiden.

Stadig færre betaler formuesskatt i Norge. Også i år økes bunnfradraget, som tidligere nevnt, nå til 470 000 kr, og til det dobbelte for ektepar. Siden 2005 er dermed bunnfradraget tredoblet for enslige og femdoblet for ektepar. Bare i 2009 vil 110 000 færre personer betale formuesskatt fordi bunnfradraget er økt. Samlet siden regjeringsskiftet i 2005 er det nesten 400 000 mennesker i Norge som er fritatt for formuesskatt.

Det spres mange myter om formuesskatten, bl.a. at den rammer pensjonister hardt. I den grad fattige pensjonister har opplevd å bli berørt, har stortingsflertallet gjort noe med det. Økt bunnfradrag i formuesskatten til 470 000 kr betyr at et ektepar, som dermed får to bunnfradrag uten

annen formue, både må være gjeldfrie og eie et hus til over 3 mill. kr for å komme i formuesskattposisjon. Og da har vi forutsatt at boligen er verdsatt til maksimalgrensen på 30 pst. Det typiske er at boliger er verdsatt til klart mindre.

Mens 30 pst. av befolkningen betalte formuesskatt i 2005, vil det i 2009 være 20 pst. som betaler denne skatten. Blant dem som fortsatt betaler formuesskatt, vil størrelsen på formuesskatten gå ned i 2009. Dette gjelder 680 000 mennesker, mens den økes for om lag 200 000 mennesker med jevnt over store formuer.

Litt om arveavgift. Vi har lenge vært kjent med at det har vært skattehull i arveavgiften som særlig de rikeste har benyttet seg av. Nå gjør vi noe med dette. Vi går inn for lettelse i satsene og økte bunnfradrag, og vi endrer regelverket for ikkebørsnoterte selskaper. Med de grepene som gjøres, gis det netto lettelse i arveavgiften på snaut 1,4 milliarder kr. Til sammenligning innbrakte arveavgiften om lag 2,6 milliarder kr i 2007. De samlede virkningene av arveavgiftsomleggingen innebærer at mellom 90 pst. og 95 pst. av alle avgiftspliktige får lavere arveavgift enn med dagens regler, mens et lite, velstående mindretall får høyere arveavgift.

I dagens arveavgift verdsettes aksjer i ikkebørsnoterte aksjeselskaper til 30 pst. av markedsverdi. Denne rabatten på 70 pst. gjør at eiere av slike selskaper enkelt kan nulle ut arveavgiften. Av hensyn til generasjonsskifter i mindre familieforetak har ikke Regjeringen foreslått å fjerne hele aksjerabatten. Det beholdes en redusert aksjerabatt på 40 pst. for aksjer som er verdt under 10 mill. kr, pr. arveavgiftsmottaker.

Mens bolig og fritidseiendom i dagens regler skal verdsettes til markedsverdi, blir verdien av næringsseiendom som eies av ikkebørsnoterte aksjeselskaper verdsatt på samme måte som med formuesskatten. Endringene som gjøres i formuesskatten, ved at det innføres et mer rettferdig system for verdsettelse av næringsseiendom, slår derfor indirekte også ut for arveavgiften for ikkebørsnoterte aksjeselskaper. Hvis næringsseiendommen er verdsatt til mer enn 60 pst., vil den få lavere verdi, fordi maksimalgrensene senkes fra 80 pst. til 60 pst. – som jeg tidligere fortalte om – mens hvis den er verdsatt lavere, vil den få økt verdi og dermed bidra til høyere arveavgift.

Regjeringen foreslår altså både store lettelse i arveavgiftssatsene og økte bunnfradrag. Begge deler vil komme alle til gode, også mange små og mellomstore bedrifter.

- Bunnfradraget for sats 1 i arveavgiften økes fra 250 000 kr til 470 000 kr, og satsen reduseres fra 8 pst. til 6 pst.
- Bunnfradraget for sats 2 økes fra 550 000 kr til 800 000 kr, og satsen reduseres fra 20 pst. til 10 pst.
- Satsene for andre arvinger enn barn og foreldre reduseres fra henholdsvis 10 pst. og 30 pst. til 8 pst. og 15 pst.

Det ble innført en rentefri avdragsordning for generasjonsskifte i familiebedrifter i 2006. Denne ordningen utvides nå, fra sju år til tolv år, og slik at den omfatter bedrifter av alle størrelser, ikke bare de minste. Vi har opprettholdt en rabattordning i arveavgiften for slike aksjer inntil et tak på 10 mill. kr pr. arvemottaker. Restgjeld

på arveavgift gir dessuten formuesfradrag, som reduserer formuesskatten.

Endringene i arveavgiften er blitt karakterisert som dramatiske, men det er å skremme unødig. På et seminar i regi av Handelshøyskolen stilte økonomene følgende spørsmål: Snakker vi om en dramatisk skjerping av arveavgiften ved generasjonsskifte i familiebedrifter? Nei, det gjør vi ikke, ifølge Norges Handelshøyskole, nettopp på grunn av de regelendringene jeg har referert til – eller for å sitere professor Terje Hansens konklusjon korrekt: Kribebeskrivelsen som er gitt av næringslivet med hensyn til konsekvensene av det nye arvesystemet, er følgelig bare tull.

Men hva med at disse endringene skjer nå, når vi har finanskriser? Egenkapitalsituasjonen i norsk næringsliv er kraftig forbedret de siste årene. Dessuten går vi mer målrettet inn med økt aktivitet på de sektorene som rammes av aktivitetsnedgang, f.eks. innen bygg og anlegg, framfor å opprettholde spesielt gunstige skattevilkår for de rikeste eierne.

Når man hører på opposisjonen, virker det som om skatten ikke endres i opp- og nedgangstider. Selvfølgelig er det ikke slik. Når inntektene blir lavere, betaler man mindre skatt. Og når både aksjeformuer og næringsbyggformuer minker på grunn av at markedsutviklingen er nedadgående, blir også formuesskatten tilsvarende lavere.

Jeg vil til slutt kommentere noen mindre endringer. Et bredt flertall i komiteen går inn for å endre renteberegningsmetoden ved utskrivning av eiendomsskatt på kraftanlegg, dette fordi vi ønsker å forhindre store svingninger i kommunenes eiendomsskattinntekter. Under budsjettbehandlingen i Stortinget ble vi gjort oppmerksom på de uventede konsekvensene endringen i beregningsgrunnlaget for den risikofrie renten hadde for 2007-budsjettet. Vi var lydhøre for de innspill vi fikk om at det nye systemet fikk andre virkninger enn det som var tilsiktet. Derfor fremmer vi en lovtekst for å rette opp dette.

Nå blir det en egen saldogruppe for faste tekniske installasjoner i bygg, med en avskrivingsrate på 10 pst. Dette vil bidra til å fjerne incentivene i dagens regler til å velge gammel teknologi – og dermed gjøre det mer lønnsomt å investere i nye og mer energieffektive løsninger ved utskifting av faste tekniske installasjoner. Slike installasjoner i næringsbygg avskrives i dag sammen med bygget, med en rate på 2 pst. for forretningsbygg og 4 pst. for øvrige næringsbygg. 10 pst. i avskrivingsrate vil f.eks. varmelegger, kjøle- og fryseanlegg, elektriske anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg og andre installasjoner som er en integrert del av bygningen, få.

Årets trygdeoppgjør var meget godt. Enslige med minstepensjon og minstepensjonistektepar ville derfor i utgangspunktet få økt skatt. Ved å øke grensen for inntekter som kommer inn under skattebegrensingsregelen, vil skatten ikke øke for denne gruppen. Grensen for nettoinntekt for enslige pensjonister økes også, slik at minstepensjonister fremdeles ikke skal betale høyere skatt etter vårens rekordhøye trygdeoppgjør.

Privatpersoner som får utført små tjenester i hjemmet, vil kunne glede seg over at vi hever grensen for

lønnsinnberetningsplikt. Den økes nå fra 2 000 kr til 4 000 kr.

Skatte- og avgiftsendringene i dette budsjettet følger samme mønster som de tre foregående skatte- og avgiftsendringene. Vi beholder skatt på 2004-nivå. Vi foretar ingen store systemendringer, men vi skjerper fordelingsprofilen. Alle med bruttoinntekt under 750 000 kr, får i snitt uendret eller redusert skatt. De med en bruttoinntekt mellom 750 000 kr og 1 mill. kr får en svak skjerping, og de med bruttoinntekt over 1 mill. kr får en markert skjerping.

Jeg skulle ønske opposisjonen kunne glede seg litt mer over at det store flertallet faktisk får skattelettelser med dette skatte- og avgiftsopplegget. I stedet fokuseres det på de få som ikke lenger kan benytte seg av særskilt gunstige skatteregler, som i praksis ikke er tilgjengelige for folk flest. Ved å stemme mot våre endringer stemmer man mot skattelettelser for folk flest.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Første replikant er Ulf Leirstein, men før han får ordet, vil presidenten gjøre oppmerksom på at den reglementsmessige tiden for kveldsmøtet øyeblikkelig er omme. Presidenten vil foreslå at møtet fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet. – Det anses vedtatt.

Ulf Leirstein (FrP) [22:00:14]: Det hadde vært fristende å stemme imot forslaget til presidenten, men slik er det.

Jeg registrerer at når posisjonen legger fram sitt skatteopplegg, og i det den har lagt inn i innstillingen til Odelstinget, er man opptatt av skattenivået fra 2004. Vi er, som representanten Aasen selv var inne på, i en situasjon der vi har urolige tider, og det er klart at i urolige tider bør man kanskje vurdere å komme med en type motkonjunkturpolitikk, som noen land gjør. Storbritannia, hvor Arbeiderpartiets søsterparti sitter i regjering, har presentert skattelettelser for å møte de utfordringene man står overfor i britisk økonomi.

Jeg registrerer som sagt at representanten Aasen er veldig opptatt av å beholde skattenivået fra 2004. Er det slik at uansett hva regjeringspartiene skal jobbe med av tiltak framover mot våren for å møte den krisen vi er oppe i, avviser man blankt å se på skattenivået eller på konkrete skatteløsninger som kan stimulere til en bedre hverdag for våre bedrifter, eller vil man være åpen for å vurdere den typen endringer når man nå kommer med den tiltakspakken som Regjeringen har varslet, og eventuelt andre tiltak fram mot sommeren 2009?

Marianne Aasen (A) [22:01:24]: Det er riktig, som representanten Leirstein sier, at vi nå har en finanskriser som kanskje er i ferd med å utvikle seg til en større økonomisk krise. Den utvikler seg i negativ retning, men akkurat hvordan den utvikler seg, hva som skjer, hvordan den vil slå ut, og hvilke virkemidler som vil sikre full sysselsetting, som er det viktigste for Regjeringen, er vanskelig å si. Derfor trenger vi litt tid, som er varslet i Stortinget før, og vi kommer tilbake til det i februar. Om skatteendringer

blir en del av det, er det for tidlig å si noe om. Det som har vært helt klart, er at vi ikke skal utelukke noen endringer, heller ikke på dette feltet, i tiden som kommer, men skattelettelser er ikke det som er det mest naturlige å gripe fatt i først for denne regjeringen. Dét vil jeg understreke.

Jan Tore Sanner (H) [22:02:28]: La meg først si at det er gledelig at representanten Marianne Aasen ikke *utelukker* skattereduksjoner i forbindelse med nedgangskonjunkturen som vi nå får, men jeg kan ikke helt skjønne hva man vet i januar/februar, som man ikke vet nå – bortsett fra at det antakeligvis vil gå enda dårligere.

Ellers er det interessant at en representant fra Arbeiderpartiet bruker professorer og sjefsøkonomer som sannhetsvitner når man skal begrunne skatteøkningen for de familieeide bedriftene. Det er jo ikke slik at dette først og fremst rammer de rike, det rammer de 700 000 arbeidsplassene som er i de unoterte selskapene, som i veldig stor grad er familieeide.

Jeg registrerer at i VG i går sier en hovedtillitsvalgt og fagforeningstopp at «økt arveavgift kan ødelegge for verdiskapning og føre til salg, nedleggelse og færre arbeidsplasser – særlig i krisetider».

Hva er det som gjør at en representant fra Arbeiderpartiet er så dundrende uenig med en fagforeningstopp i dette spørsmålet?

Marianne Aasen (A) [22:03:33]: Jeg kan godt forstå at en fagforeningstopp i den nevnte bedriften i Drammen er opptatt av egne arbeidsplasser – det forstår jeg godt. Når det er sagt, er jeg av den oppfatning at formuesskatt, slik den er lagt opp i Norge, rettes mot de enkeltpersonene som eier bedriftene. Den retter seg ikke mot bedriftene som sådanne. Dermed er det enkeltindivider som rammes, og denne bedriften og mange andre som får økt formuesbeskatning, er store bedrifter, hvor eierne har store formuer. Det er laget regneeksempler som disse professorene har kommet fram til, hvor den reelle verdien på bedriften kan være på 400 mill. kr, og det er under 1 pst. i formuesbeskatning. Så en del av disse fagforeningsfolkene har nok latt seg skremme litt av representanten Sanner og andre fra borgerlig side med at det er voldsomt dramatiske endringer som nå foreslås.

Hans Olav Syversen (KrF) [22:04:38]: Til det siste må det være lov å si at hvis disse fagforeningsfolkene lar seg skremme av representanten Sanner og andre fra borgerligheten, som representanten Aasen nå sa, er de sannelig lettskremte – det må jeg virkelig si.

Til det Aasen var inne på: På den ene siden er man fornøyd med å ha skjerpet formuesbeskatningen for noen. Samtidig understreker man på den andre siden hvor mange som har fått redusert formuesbeskatning, og at de bør glede seg. Denne dualismen med hensyn til formuesbeskatningen er interessant.

Mitt spørsmål går imidlertid på noe annet. Når Regjeringen nå skal vurdere en krisepakke eller en stimuleringspakke – ettersom man ser det – og det er avskrivningssat-

ser: Hører dette, sett fra representanten Aasens side, inn under rubrikken «uakseptable forslag»?

Marianne Aasen (A) [22:05:35]: Først en kommentar til starten på det representanten Syversen sa, nemlig at også formuesbeskatning kan innrettes på en mer progressiv måte, dvs. at de som har mest, betaler mest. I Norge har det vært for mange med lav formue som har betalt formuesskatt. Det har vi gjort noe med, og det tror vi er bra – ikke minst gjelder det mange pensjonister. Og at de i Norge som har mye i formue, de som er rike betaler mer, mener jeg vi kan leve med.

Så til det med avskrivningssatser. De viktigste tiltakene som uansett vil komme med hensyn til å møte den økonomiske krisen vi er på vei inn i, vil være å sikre flest mulig arbeid. Det er ikke sikkert at avskrivningssatser på maskiner kommer høyt opp på listen, fordi det er flere hender i virksomhet og flere mennesker i jobb som er det viktigste. Da er det ikke sikkert at den type virkemidler er de som treffer best akkurat her.

Lars Sponheim (V) [22:06:43]: Det har sikkert ikke gått representanten Aasen hus forbi at vi nå daglig får nyheter om bedrifter som får problemer. Folk blir permittert i ganske stort omfang, ser det ut til. Vi hører også om bedrifter som ikke klarer seg lenger; man må melde oppbud og går konkurs. Det kan ikke være noen tvil om at egenkapitalen og egenkapitalsituasjonen i bedriftene er ganske avgjørende for deres evne til å klare seg igjennom dårlige tider. Man skal være en dårlig spåmann for ikke å gjette at dette kommer vi til å få stadig flere nyheter om.

Så er det også slik at det skatteopplegget som i dag vedtas av flertallet, isolert sett bidrar til å skjerpe beskatningen av egenkapitalsituasjonen i bedriften, og isolert sett bidrar til at de har en dårligere evne til å klare dårligere tider. Det er ikke sikkert det er dramatiske endringer, men for en bedrift som er på kanten av å klare seg eller ikke, kan små endringer være ganske avgjørende for om de kan klare seg.

Er representanten enig i at beskatning av egenkapital og eiernes kapital, som helt klart henger sammen med hvor mye de må ta ut av bedriften, isolert sett kan være avgjørende for om en del bedrifter klarer seg eller ikke?

Marianne Aasen (A) [22:07:49]: Hva formuesbeskatningen kommer til å være om et år, dvs. 31. desember 2009, er vanskelig å vite. Da vil verdien på veldig mange av de bedriftene Sponheim snakker om, antakeligvis være betydelig lavere, og man vil også få betydelig lavere formuesbeskatning. I tillegg har vi økt bunnfradraget ganske kraftig, som også vil hjelpe mange små og mellomstore bedrifter, slik at de i mindre grad vil bli rammet med vårt opplegg. Egentlig vil alle få lettelse. Det er de rikeste, de eierne som har mye, som vi først og fremst skjerper beskatningen av. Jeg er overbevist om at det vil gå bra også neste år med de forholdene jeg nå har pekt på.

Svein Flåtten (H) [22:08:51]: Stortinget har jo den senere tid vært veldig opptatt av å gi næringslivet økte lån og

garantier, og vi har stått samlet i finanskomiteen om å gå inn for den typen ordninger. I denne proposisjonen foreslår Regjeringen å avvikle rederiskatteordningens forbud mot lån og garantier for de selskapene som ikke går inn i overgangsordningen, og dette støtter alle. Så opprettholder man forbudet for dem som er inne i ordningen – det er de som har 14 milliarder kr i egenkapital liggende inne. Jeg skal ikke spørre hvorfor regjeringspartiene ikke vil være med på å la det også omfattes av en frigivelse.

Det jeg skal spørre om, er de 7 milliarder kr i miljødel som vi har diskutert gjennom det siste halvannet året, og som det har blitt lovt fra regjeringspartiene, fra næringsministeren, fra finansministeren, at skulle gi egenkapital for rederiene. I den tiden vi nå står i, da man lager ordninger for fremmedkapital, vil representanten støtte et forslag om å få dette som egenkapital?

Marianne Aasen (A) [22:10:02]: De milliardene Svein Flåtten viser til, handler om miljøinvesteringer. Det har vært en del debatt rundt det, hvordan dette skal håndteres i forhold til regnskapsregler osv. Jeg er av den klare oppfatning at det regelverket som er nødvendig, er på plass, men det som gjenstår, er at rederiene må overbevise sine egne revisorer om at deres egne investeringer når det gjelder satsing på miljøet, er troverdige og realistiske. Dermed vil de få dette godkjent og håndtert på en ordentlig måte.

Presidenten: Replikskiftet er omme.

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:11:16]: Framstegspartiet ønsker eit lågare, enklare og meir føreseieleg skattesystem enn det vi har i dag. Det er òg det vi har hatt som mål med innstillinga som vi skal behandle i dag. I tillegg til det har vi sjølv sagt teke inn over oss at vi har ei finanskrisa, og vi har derfor foreslått ekstra store skatte- og avgiftskutt i år. Det meiner vi er fornuftig og riktig i den situasjonen vi er i, slik at vi stimulerer til at det private forbruket kan haldast oppe, og at det ikkje fell altfor mykje. Med andre ord meiner vi at det alltid er viktig med skatte- og avgiftskutt, men det er ekstra viktig i år.

Det er ikkje berre Framstegspartiet som meiner det, òg statsminister Gordon Brown i Storbritannia har teke til orde for at ein må ha globale skatte- og avgiftskutt for å hindre ein global resesjon. Dei landa som har best økonomi, bør òg ha dei største og sterkaste forplikingane til å bidra til skatte- og avgiftskutt. Blant dei 30 OECD-landa er det ingen som har ein så velfylt og solid statleg økonomi som Noreg har, det er ingen som har så store overskot på statsbudsjettet, og det er heller ingen som har så stor formue som Noreg har. Då er det underleg at vi ligg heilt i toppsjiktet når det gjeld skatte- og avgiftstrykket. Blant dei 30 OECD-landa er det berre tre land som har eit høgare skatte- og avgiftstrykk enn Noreg, og det er Sverige, Danmark og Belgia. Det er 26 land som har eit lågare skatte- og avgiftstrykk enn Noreg, trass i at ingen har ein så stor og god statleg økonomi som Noreg har. Det meiner vi er feil, og derfor har vi òg foreslått solide skatte- og avgiftskutt.

Størstedelen av dei pengane som vi har brukt til skattelette, har vi prioritert til dei med vanlege inntekter – det er sosiale og rettfærdige skatte- og avgiftskutt Framstegspartiet foreslår. Vi foreslår å auke botnfrådraget, vi foreslår å auke personfrådraget. Det gir sjølv sagt dei utslaga at dei som har lågast inntekt og minst å rutte med, får dei største prosentvise kutta. Ein som t.d. tener 50 000 kr, vil med Framstegspartiet sitt opplegg få ein skattelette på 2 600 kr, mens ein som tener ti gonger så mykje, sjølv sagt ikkje får ti gonger så mykje skattelette, men berre fem gonger så mykje. Ein som tener dobbelt så mykje som det igjen, får berre ein tusenlapp ekstra i skattelette. Dei største prosentvise skattekutta går til dei med lågast inntekt. Dei som har mest å rutte med frå før, får mindre skattelette prosentvis enn dei som tener lite. Det synest vi er riktig, det synest vi er rimeleg. Også i den situasjonen som vi no er inne i, vil det vere det beste bidraget for å halde oppe det private konsumet, for når ein gir skattelette til dei som tener minst, vil ein større andel av det gå inn i omløpet i økonomien, slik at ein altså ikkje får altfor store nedgangstider og altfor mange oppseiingar, f.eks. i handelsstanden.

I tillegg har vi foreslått ein del andre skatte- og avgiftskutt. Når det gjeld pensjonistane, har vi foreslått å auke særfrådraget med 1 000 kr. Det har stått uendra i mange år, og vi ønskjer at pensjonistane skal få ta igjen det tapte. Vi ønskjer også å auke minstefrådraget for pensjonistane til 72 000 kr, at satsen blir sett til 36 pst. Vi synest det er fornuftig at pensjonistane får dei kutta, og at dei også nærmar seg minstefrådraget for lønsmottakarar.

Vi ønskjer også å gjeninnføre det særskilte frådraget for store sjukdomsutgifter, altså standardfrådraget eller sjablongfrådraget, som ein også kan kalle det for. Dette blei fjerna frå statsbudsjettet i 2005, og vi vil altså innføre det igjen. Det er noko som vil lette byrda for mange. For eksempel vil diabetikarar sleppe å dokumentere alle moglege småutgifter, men kan i staden bruke eit sjablongfrådrag. Det er fornuftig for den enkelte, og det er også fornuftig for å redusere arbeidsmengda og byråkratiet på likningskontora.

Vi ønskjer også å betre avskrivingsattsane for maskiner. Vi trur det er viktig, spesielt i den situasjonen vi no er inne i, at ein stimulerer til investeringar, slik at ikkje ting stoppar opp.

Når det gjeld formuesskatten, foreslår vi at botnfrådraget blir auka til 750 000 kr. Vi synest ikkje det er rimeleg at dei som har ein formue på 750 000 kr og under det, skal betale formuesskatt. Vårt endelege mål er sjølv sagt å fjerne formuesskatten fullstendig, men i denne omgang set vi altså botnfrådraget til 750 000 kr. Det vil føre til at veldig mange fleire slepp å betale formuesskatt.

Vi ønskjer i tillegg til dei forslaga som vi fremmar, å nulle alle skjerpingane frå Regjeringa. Det gjeld både 80 pst.-regelen og dei skjerpingane som Regjeringa foreslår når det gjeld formuesskatten. Vi trur at alle desse skjerpingane som blir foreslått, kjem på eit veldig uheldig tidspunkt. Vi synest det er veldig uheldig uansett, men spesielt no er det eit veldig uheldig tidspunkt å komme med skatteskerpingar på.

Vi synest også det er underleg at innstramming og end-

ringar i fritaksmetoden kjem etter så kort tid. Vi ser også at ein har ein betydeleg auke i avgiftene på både snus og alkoholfrie drikkevarer. Det undrar vi oss også over. Vi trur at dette bl.a. vil auke grensehandelen, noko som vi ikkje treng akkurat no.

Arveavgifta ønskjer vi å fjerne heilt. Same korleis ein tilpassar, justerer og endrar på arveavgifta, trur vi ikkje at arveavgifta kan bli rettferdig. Vi konstaterer at ein no har gjort endringar. Eg er heilt sikker på at det også blir nye endringar om ikkje så altfor lenge. Arveavgifta kan ikkje bli rettferdig. Derfor tar vi følgja av det og fjernar arveavgifta i vårt alternative statsbudsjett.

Elavgifta kuttar vi med 2 øre pr. kWh. Det vil bety mykje for dei som har minst. For dei som har mykje, betyr sjølvsagt ikkje eit slikt kutt noko nemneverdig, men for dei som har marginale inntekter, vil dette sjølvsagt bety ein god del.

Bilavgiftene er høge i Noreg. Det ønskjer Framstegspartiet å gjere noko med. Derfor foreslår vi å kutte eingongsavgifta med 10 pst. Vi ønskjer på sikt å bli kvitt heile eingongsavgifta. Vi meiner det er uheldig at vi har så høge nybilprisar i Noreg. Det fører til at vi har ein gammal bilpark, og ein gammal bilpark fører mange negative ting med seg, bl.a. at ein får fleire alvorleg trafikkskadde. Det fører også til meir forureining, spesielt i byane, enn dersom bilparken hadde vore nyare.

Vi ønskjer også å redusere drivstoffavgiftene med 1,25 kr pr. liter, både for bensin og diesel. Det er då inkludert moms.

Vi har også ei grensehandelspakke, der vi ønskjer å redusere avgiftene på både alkohol og tobakk. Det trur vi er fornuftig og riktig å gjere. Vi har også forslag om tollreduksjonar når det gjeld frihandel, som skal medføre at vi får større handel med u-land.

Så vil eg berre nemne at vi også har foreslått å redusere dokumentavgifta frå 2,5 pst. til 2 pst. Tidlegare har det blitt brukt som argument mot å redusere avgifta at det vil presse opp eigedomsprisane. No er eigedomsprisane i fritt fall, og då vil det vere fornuftig og riktig å redusere avgifta.

Til slutt vil eg på nytt fremme dei forslaga i innstillinga som Framstegspartiet står bak, anten åleine eller samen med andre parti.

Presidenten: Representanten Gjermund Hagesæter har tatt opp de forslag han viste til.

Det blir replikkordskifte.

Marianne Aasen (A) [22:21:45]: Det er fristende å kommentere at representanten Gjermund Hagesæter vel har holdt mer elegante innlegg enn dette, som egentlig var en opprømsing av de fleste skatter og avgifter. Jeg lurer nesten på om det var noen skatter og avgifter som Framskrittspartiet kan ha glemt å sette ned, for her fikk vi jo hele rammen.

Men det jeg egentlig skal spørre om, er hvorfor Framskrittspartiet, som ofte sier at de er et parti for folk flest, prioriterer å gi de største skattelettelsene til folk som tjener over 500 000 kr, og at folk som tjener over 1 mill. kr,

får seks og en halv gang så stor lettelse som folk som tjener mindre enn 200 000 kr. Tror Framskrittspartiet at folk flest tjener mer enn 1 mill. kr i året?

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:22:31]: Som eg sa i innlegget mitt, har vi altså gitt dei prosentvis største skattelettene til dei som tener minst.

Men no er det faktisk også slik at når ein gir skatteletter og når ein kuttar i og reduserer både botnfrådraget og personfrådraget, vil det uansett bli størst kroneskattelette til dei som tener mest. Ein som f.eks. tener 500 000 kr, får ei skattelette på 13 682 kr, mens ein som tener 1 mill. kr får ein marginal større skattelette på 14 705 kr, altså vel ein tusenlapp meir på dei 500 000 kr som er differansen mellom 500 000 kr i inntekt og 1 mill. kr i inntekt.

Det viser at vi prioriterer dei med inntekt under 500 000 kr, altså dei med vanlege inntekter. Det er dei som får dei største skattelettene, og det er dei vi bruker dei fleste kronene på.

Heikki Holmås (SV) [22:23:47]: Framskrittspartiet kan si akkurat hva de vil om helheten i skattepakken sin og profilen på den, men de kan ikke vri seg unna at noen av de mest effektive fordelingsforslagene fra regjeringens partienes side, nemlig omleggingen av arveavgiften og formuesskatten i forhold til både 80 pst.-regelen og de dreiningene vi gjør når det gjelder næringsbeskatning, har en klar fordelingsprofil som Framskrittspartiet bare nuller fullstendig ut gjennom sin skattepolitikk.

Men la nå det ligge. Jeg hadde tenkt å gripe fatt i det som går på miljøavgifter, som Framskrittspartiet går knallhardt løs på. De har åpenbart ikke fått med seg at en reduksjon i engangsavgiften ikke fører til en nyere bilpark, men først og fremst til flere biler på veiene. Sammen med at avgiften på bensin og autodiesel og alt mulig reduseres, vil dette føre til mer bilkjøring og dermed flere trafikkdrepte.

Men jeg skulle spørre Framskrittspartiet om én ting: Er grunnen til at man ønsker å gjøre dette at man ikke er opptatt av å få gjort noe med miljøproblemene, eller er det fordi man ikke tror på miljøproblemene?

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:24:55]: Framstegspartiet er oppteke av miljøproblema, men vi meiner at ein ikkje skal ha særnorske miljøavgifter og særnorske miljøkrav. Det trur vi ikkje vil tene miljøet i det heile, det vil rett og slett medføre at ein kanskje får ei utflagging av industrien frå Noreg til land som har endå svakare miljøkrav enn ein har i den vestlege verda.

Så dersom ein skal ha miljøkrav, må det vere koordinert med andre land. Ein kan altså ikkje ha særnorske krav. Når det gjeld bilar, har vi også foreslått å auke vrakpanten i tillegg til å redusere eingongsavgifta. Det meiner vi openbert ville gitt ein nyare bilpark. Og ein nyare bilpark ville også vere ein meir miljøvennleg bilpark enn den gamle bilparken vi har i Noreg i dag.

Heikki Holmås (SV) [22:25:56]: Det er veldig underlig det Framskrittspartiet sier om å øke vrakpanten. Det er jo ikke slik at folk kommer til å kaste fullt funksjonelle

biler hvis man øker vrakpanten og lar den ligge på et høyt nivå, som Fremskrittspartiet legger opp til i sitt budsjettforslag. Det hadde vært veldig spesielt. Jeg tror ikke Gjermund Hagesæter ville kunne tenke seg å anbefale noen å vrake en frisk og fin bil. Det ville jo bare føre til at det blir flere biler på veiene, det tror jeg vi kan slå veldig enkelt fast.

Men det ble ikke svart på det vesentlige spørsmålet, nemlig om de store pengene. Nesten 4 milliarder kr går altså med til å redusere avgiften på bensin og autodiesel, og vi vet at det betyr at folk kommer til å kjøre mer bil fordi en senker kostnadene ved det.

Da er spørsmålet mitt rett og slett: IEAs rapport slår veldig klart fast at vi må ha mer energieffektivisering og reduksjon i utslipp, men Fremskrittspartiet legger opp til det motsatte her, mer bilkjøring. Er man opptatt av reduksjon av klimagasser, eller tror man egentlig ikke på det?

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:27:03]: Framstegspartiet ser altså ingen grunn til at Noreg skal ha dei høgaste bensin-, diesel- og bilavgiftene i Europa og i mest heile verda. Blant dei ti største oljeeksporterande landa er det vel berre Russland og Noreg som ikkje subsidierer drivstoffet til forbrukarane sine. Russland har bortimot halvparten av den bensinprisen som vi har i Noreg ut til forbrukarane.

Då synest vi at det er rimeleg og riktig og rettferdig at ein reduserer avgiftene slik at forbrukarane får billegare drivstoff. Eg trur ikkje at folk kjører ekstra mykje berre bensinen og dieselen blir billeg nok. Bilen er eit nødvendig transportmiddel i Distrikts-Noreg. Ein kjører bil fordi ein må, ikkje fordi ein synest det er så frykteleg moro å kjøre bil.

Hilde Grønhovd (Sp) [22:28:12]: Det er interessant å merke seg at Fremskrittspartiet i en av sine merknader tydelig understreker at de ønsker å frata kommunene muligheten til å skrive ut eiendomsskatt på kraftverkene sine.

I min kommune, Modum, bidrar eiendomsskatt fra kraftverkene med 15 millioner friske kroner til kommunebudsjettet for neste år. Mister vi retten til å kreve inn denne skatten, tilsvarer det oppsigelse av 30 lærere eller nedlegging av et par sykehjemsavdelinger. Det er dramatisk.

Mer interessant blir det når vi setter dette i sammenheng med Fremskrittspartiets holdninger til krafteierskap. Jeg siterer fra partiprogrammet:

«Fremskrittspartiet vil gradvis redusere offentlige eierinteresser i alle typer energiproduksjon.»

Fremskrittspartiet mener altså at kommunene skal fratas disse inntektsmulighetene, som er basert på utnyttelsen av deres egne naturressurser. Siden Fremskrittspartiet sjelden flagger denne saken høyest i f.eks. min lokalavis, Bygdeposten, vil jeg gjerne ha avklart følgende: Hva galt har kraftkommunene gjort siden de ifølge Fremskrittspartiet ikke lenger har gjort seg fortjent til å utnytte sine egne inntektsmuligheter?

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:29:14]: No er det slik at når det gjeld disse millionene av friske kroner som

går til kommunane, som representanten uttrykkjer det her, er det altså nokon som må betale desse pengane. Det er nokon som må betale denne eigedomsskatten. Vi trur at det vil gå ut over arbeidsplassar, det vil gå ut over interessa for å starte verksemd, og vi meiner altså at kommunane bør greie seg utan desse eigedomsskatteinntektene.

Derimot har vi teke til orde for og jobba for og foreslått at delar av selskapsskatten skal bli verande hos kommunane, slik at kommunane får ein økonomisk gevinst ved å leggje til rette for næringsutvikling i kommunen. Det konstaterer eg at dei raud-grøne partia ikkje meiner er ein god idé, og at dei derfor går mot det.

Torgeir Micaelsen (A) [22:30:22]: Gjermund Hagesæter kommer med rene ord for pengene. Man kan ikke vri seg unna at man sier at en som tjener 500 000 kr, får fem ganger så stor skattelettelse som en med en lav inntekt, og en som tjener over 1 mill. kr, får seks og en halv ganger mer. Det er ganske stor forskjell på fem ganger og seks og en halv ganger kontra én, som er utgangspunktet her. La nå det ligge.

Problemet med det skatte- og avgiftsopplegget som Fremskrittspartiet her har presentert, er at det aldri vil se dagens lys hvis de ikke får rent flertall i Stortinget. Nestlederen i Høyre – det har vi gjentatt utallige ganger – og også lederen i Høyre har skutt ned hele den økonomiske politikken til Fremskrittspartiet, fordi de bruker astronomiske summer av oljepengene ut fra tenk-på-et-tall-prinsippet for å finansiere sine skatte- og avgiftslettelser.

Jeg har hørt svaret på hva som vil skje, at man skal avvente regjeringsforhandlinger og alle disse andre autopilotsvarene tidligere, så jeg vil spørre representanten Gjermund Hagesæter: Hva synes han og Fremskrittspartiet om den kontante avvisningen fra Høyre når det gjelder den økonomiske politikken som dekker inn de voldsomme skatte- og avgiftslettelsene Fremskrittspartiet foreslår?

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:31:28]: Når det gjeld Høgre og Framstegspartiet, trur eg vi skal komme fram til einigheit den dagen vi har eit fleirtal her, eventuelt i lag med andre borgarlege parti. Så skal vi setje oss ned, og då skal vi komme fram til ei einigheit. Det er eg ganske trygg på.

Eg har lyst til å gjenta dette med skattelettene. Ein som tener 50 000 kr, får ein skattelette på 2 600 kr. Det er ein skattelette på 5,2 pst. av inntekta. Ein som tener 1 mill. kr, får 14 705 kr i skattelette, og det er altså om lag 1 pst. av inntekta. Det som er poenget her, er at uansett vil dei som tener mest, få dei største kroneskattelettane. Det var noko som òg den raud-grøne regjeringa med Kristin Halvorsen som finansminister i spissen fekk erfare då dei hadde skattelettar på inntekter i sitt første budsjettopplegg.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Svein Flåtten (H) [22:32:57]: Innstillingen om skatteendringen for neste år er mer aktuell enn noen gang. Den kommer midt i en tid hvor ordet usikkerhet er det som brukes oftest av dem som har ansvaret for de avgjørelser som

skal bringe oss best mulig igjennom den krisen vi snart står midt oppe i. Veien er kort fra usikkerhet til pessimisme, og flertallsinnstillingen kommer til å bidra til en slik utvikling hos en del av næringslivets aktører.

Skattelovgivning og skatteregler er økonomiske realiteter som raskt slår inn med virkninger for disposisjonene i den enkelte bedrift. Derfor får våre vedtak stor betydning for mange bedrifter og mange arbeidsplasser rundt om i dette landet i 2009.

Det som er det prinsipielle skillet mellom mindretall og flertall i denne innstillingen, er at flertallet kun ser skatt som et middel til å øke statens inntekter, som et fordelingspolitisk virkemiddel og som ideologisk flaggsak. De fleste av mindretallets merknader og forslag har sin bakgrunn i at man ser skatt som et hurtigvirkende realøkonomisk virkemiddel, særlig i en nedgangstid hvor det gjelder å ta hensyn til bedriftene og arbeidsplassene. Jeg er glad for at Høyre i mange saker i innstillingen står for denne retning sammen med deler av eller hele opposisjonen. Regjeringspartiene mener at det nå er tid for å beskatte næringsseidom hardere, i tillegg til at man innfører et nytt byråkratisk beregnings- og takseringssystem. Vi mener det er helt gal medisin for bedriftene og arbeidsplassene. Lønnsomheten vil synke, og med den høye gjeldsgraden på nyere norsk næringsseidom vil det faktisk også kunne bidra til mer finansiell ustabilitet. Regjeringspartiene mener det er et godt tidspunkt for å ta bort 80 pst.-regelen, om at ingen skal betale mer enn 80 pst. av sin inntekt i samlet skatt – en regel som har røtter mange tiår tilbake, og som Arbeiderpartiet har stått på i alle år. En skal lete lenge for å finne et mindre passende tidspunkt å øke beskatningen av eierne i norsk næringsliv på, for det er det dette er.

I en tid da optimismen ikke akkurat står i høysetet i næringslivet, mener også regjeringspartiene at det bør innføres nye belastninger på dem som vil drive familiebedrifter videre etter et generasjonsskifte, ved at arveavgiften økes. Høyre går i motsatt retning og fremmer forslag sammen med andre partier om å fjerne hele arveavgiften. Det er etter hvert den eneste løsningen når det gjelder en avgift som alltid vil slå urettferdig ut og svært ofte treffe galt. Også Regjeringen innser nå tydeligvis det, idet den nå selv foreslår et betydelig bunnfradrag og lettelse, og det er bra – for øvrig mange av de samme forslagene som man var rask til å reversere etter at de var lagt frem av Bondevik II-regjeringen høsten 2005. Selv venstresiden oppfatter at urettferdigheten treffer en nerve i befolkningen som det ikke går an å la være å ta hensyn til. Det er gledelig, og en ny regjering vil raskt måtte ta fatt på å fjerne de siste ideologiske restene av arveavgiften.

Tidspunktet er tydeligvis også kommet for flertallet til å slå hull på skattereformens prinsipp om at det ikke skulle være kjedebeskatning mellom selskaper, noe som var forutsetningen for at økt utbyttebeskatning ble innført. Den sjablongregel som nå foreslås, vil både medføre ekstra arbeid og bidra til kjedebeskatning.

Beskatningen av norsk maritim virksomhet har vært en gjenganger i debattene i komiteen det siste året. Overgangsordningen for rederiene med beskatning av to tredjedeler av de akkumulerte skattecredittene var et tvilsomt

vedtak i forhold til Grunnloven. Trøsten for bransjen var at et samlet storting, med regjeringspartiene i spissen, både under debatten og i senere oppfølginger i Stortinget, har lovt at miljødredjedelen på 7 milliarder kr, som var forutsatt å skulle bokføres som egenkapital, skulle bli nettopp det. Så opplever vi her i dag at det i en replikkordveksling sies at dette må man ordne opp i med sine revisorer. Nei, det er ikke slik. Dette må Regjeringen gjøre noe med.

Høyre ønsker også å gå imot avviklingen av kommunal selskapsskatt. Vi mener at det særlig nå er et signal til kommunene at de skal tilrettelegge best mulig for næringslivet lokalt og bidra til økte skatteinntekter.

Høyre fremmer en lang rekke større og mindre forslag som vil redusere skatteregningen for bedriftene, trygge arbeidsplasser og stimulere til arbeid og sparing. De fleste forslagene og de største beløpene dreier seg ikke om skattelettelse, men om å redusere skjerpelsene fra Regjeringen og på den måten vise hvordan skadevirkningene for norsk næringsliv kan minskes. Et av de viktigste forslagene gjelder økte avskrivningssatser for maskiner, et virkemiddel som slår raskt inn i økonomien og reduserer skattebyrden ved nye investeringer. Vi stimulerer til arbeid ved å foreslå økninger i minstefradraget, og vi fjerner avkortingen for pensjonister som ønsker å arbeide lenger. Vi øker skattefradragene for sparing i individuell livrente og i individuell pensjonssparing tilbake til de gamle ordningene.

Som nevnt står opposisjonen samlet om svært mye i denne innstillingen. For dem som mener at det verdiskapende Norges rammebetingelser i en realøkonomisk nedgangstid er viktig, er det optimisme å finne i den enigheten om politisk retning i skattepolitikken som preger alle de fire opposisjonspartiene. Dette er i sterk kontrast til det som ofte hevdes av posisjonen i denne sal, senest i finansdebatten i forrige uke – og vi har også hørt det her i dag – nemlig hvor stor uenighet som råder mellom alle disse partier, og hvilke katastrofer vårt land vil undergå om et annet stortingsflertall enn det rød-grønne skulle komme til å legge premissene for norske bedrifter og arbeidsplasser.

Det er et hav av forskjell mellom det de nåværende regjeringspartnerne kunne oppvise av enighet og kreativitet i skattepolitikken høsten 2004 før man gikk inn i det valgåret, og det som nå kan ses på den ikke-sosialistiske siden. I en rekke saker er opposisjonen enten enig om å gå imot de foreslåtte skjerpelsene på bedrifter og arbeidsplasser, eller man er enig om å fremme nye nødvendige lettelse for næringslivet. Partiene er ikke alltid enige om doseringen, men i retning er det et utvetydig signal om endringer fra et eventuelt annet og nytt stortingsflertall – endringer som gjør at trygghet og optimisme kan få et bedre fotfeste i det verdiskapende Norge.

At man i en regjering hvor et næringsparti som Senterpartiet er medlem, ikke kunne bli enige om i hvert fall ikke å øke skattene på bedrifter og arbeidsplasser i den situasjonen vi nå er i, er et mysterium. At næringslivet ikke vil ha økte skatter, er ikke noe nytt. Mange vil si at det heller ikke er noe nytt at Høyre ikke vil ha økte skatter. Men det som er nytt, er den tiden vi står oppe i. Mange vil måtte komme til å revurdere sine oppfatninger av hvordan det offentlige, bedriftene og markedet best kan virke sammen.

Da burde det vært atskillig mindre plass for ideologiske kjepphester fra regjeringspartiene enn det vi foreløpig har sett i skattepolitikken.

Regjeringen har innvilget seg selv en forlenget juleferie frem til februar for å følge situasjonen nøye, eventuelt komme med nye pakker. Den burde man også benytte til å komme seg ut av den ideologiske sumpen man finner seg i når det gjelder beskatning av bedrifter og arbeidsplasser. Da må man slutte å mene at egenkapitalen i enhver bedrift eies av de rike, eller av dem som har mest fra før. Da må man prøve å etablere en skattepolitikk, ikke bare en skatteretorikk.

Jeg er imidlertid glad for det lyspunkt som representanten Holmås fremstod som under finansdebatten sist torsdag, da jeg oppfattet at han et stykke på vei mente at eiere i bedrifter som gikk dårlig, kanskje kunne både unntas fra retorikken om de rike og vurderes som målgruppe for at skattene ikke blir skjerpet. Problemet med denne type tenkning om skattepolitikk er at det faktisk vil bli vanskelig å stimulere bedriftene samtidig som man ikke ønsker at noen skal tjene penger på sin virksomhet. Bankenes holdninger i disse dager gjør jo heller ikke det siste til noen lett øvelse.

Norske arbeidsplasser og bedrifter hadde stått sterkere, vært tryggere og mer optimistiske om man allerede nå hadde reversert skatteøkningene for 2009. I Norge øker Regjeringen skatten på arbeidsplassene og bedriftene. I andre land reduserer man den, uansett parti, for å møte de dårligere tider. Våre danske kollegaer fra finanskomiteen i Folketinget kunne ved sitt besøk i dag fortelle om en skattepakke på 9 milliarder kr fra januar i Danmark. Skattepolitikk må nå være viktigere enn skatteretorikk av den typen Regjeringen fører. Hvis det finnes en retorikk som er viktig nå, er det den som sier at politikerne setter pris på mennesker som vil ta i et tak, som vil jobbe, som vil skape arbeidsplasser, som vil skape bedrifter, skatteinntekter og velferd. Det er vanskelig å skjønne at ikke det er mulig for denne regjeringen å drive fordelingspolitikk med det økonomiske utgangspunkt man har, uten å måtte svekke norske arbeidsplasser og norske bedrifter.

Jeg har til slutt lyst til å kommentere en replikk som dukket opp her i dag, fra Marianne Aasen om Handelshøyskolen i Bergen og deres seminarer om arveavgiften. Jeg tror det er fullt mulig å drive seminarer i Bergen om arveavgift, men jeg tror faktisk, i motsetning til representanten Aasen, at når man går ut og treffer bryggeriereiere og fagorganiserte, man kan reise fra Bergen og inn i fjordene til ethvert familiehotell som har gått i arv i generasjoner, og se hvordan situasjonen er, så ser man faktisk at det finnes store problemer ved å overta på den måten.

Høyre har i denne innstillingen presentert en rekke gode forslag. De forslagene som ikke allerede er frem satt, tar jeg herved opp, enten vi står alene om dem eller sammen med andre – det er for det meste det siste.

Presidenten: Representanten Svein Flåtten har tatt opp de forslag han viste til.

For øvrig vil presidenten påpeke at «den ideologiske

sumpen» kanskje ikke er av de aller beste parlamentariske uttrykk som kan brukes i denne sal.

Det blir replikkordskifte.

Rolf Terje Klungland (A) [22:43:24]: Etter representanten Flåtten's forelesning her kunne man få en følelse av å være på seminar noen hver. Han snakket i hvert fall så overbevisende at man nesten skulle tro han selv trodde på det han sa.

Representanten Flåtten har nå gjentatte ganger i flere uker hevdet at Regjeringen har kommet med en skatteøkning. Det gjør den ikke. Vi holder oss til det løftet vi gav velgerne: Vi holder skatten på 2004-nivå.

Jeg skal være så ærlig at jeg sier at Høyre legger opp til skattelette i sitt budsjett så å si overalt, unntatt når det gjelder én eller kanskje to grupper, men i alle fall gjelder det dem som virkelig tar i et tak i Norge, men som velger å organisere seg i dårlige tider, og som får en rettighet i forhold til arbeidsplassen sin.

Kan representanten Flåtten begrunne fordelingspolitisk hvorfor Høyre har denne politikken mot arbeidstakerne?

Svein Flåtten (H) [22:44:32]: Jeg takker for representanten Klunglands rituelle spørsmål om fagforeningskontingenten som alltid kommer på denne tiden av året. Jeg skal svare ham på den samme rituelle måten som jeg alltid svarer på, nemlig at fradraget for fagforeningskontingenten har blitt økt veldig mye mer enn andre skattefradrag. Jeg kan ikke se at skattebetalingene ellers skal være med på å finansiere den linken som er mellom LO, Arbeiderpartiet og de rød-grønne partiene. Det er grunnen til at vi går imot og har foreslått noe annet. Vi har slett ikke fjernet det. Det har heller ikke representanten sagt, men vi holder det på et annet, bedre og riktigere nivå.

Heikki Holmås (SV) [22:45:39]: Jeg håper at vi kan tillate bruk av uttrykket «ideologisk sump», for er det noen som vaser rundt i sumpen, er det Høyre. Hvis man tenker at vi utfordres fordi vi faktisk ønsker å drive en rettferdig fordelingspolitikk, er det helt riktig. Vi har alltid gjort det. Vi har alltid villet gjøre det. Men det er jo Høyre som er lakeier for de velbeslåtte. Det er jo Høyre som gang på gang legger fram budsjetter der de kutter i skatt, og de kutter skatten mest for de rike.

Jeg vil gjerne spørre representanten Flåtten: Når i all verden så vi framlagt et Høyre-budsjett som ikke kuttet i skatter, som ikke kuttet skattene mest for de aller rikeste? Selv i dette budsjettet sørger de i forhold til Regjeringens forslag for skatteuttak på opp mot 100 000 kr for folk som tjener over 3 mill. kr. Ikke engang 80 pst.-regelen har de kunnet la bli. Det er helt utrolig altså.

Presidenten: Representanten Holmås' uttrykk «sump» blir ikke noe bedre om representanten bruker det. Jeg vil gi Svein Flåtten anledning til å svare – forhåpentligvis uten sump.

Svein Flåtten (H) [22:47:01]: Det skal jeg gjøre, selv om jeg er en lakei for enkelte grupper i samfunnet.

Jeg vet ikke om det er noe mer høyverdig å kjempe for én spesiell gruppe i samfunnet enn for andre. Det vi gjør, er å kjempe for arbeidsplassene. Vi kjemper for at representanten Heikki Holmås sine folk, som han kaller det, skal ha en jobb å gå til, få en lønn, ha en trygg bolig og kunne betjene utgiftene sine.

Det som har skjedd i dette budsjettet, er at man har skjerpet skattene for norsk næringsliv og arbeidsplassene. Representanten Holmås snakker om fordelingspolitikk, men når ble det god fordelingspolitikk å svekke norske arbeidsplasser slik at folk kommer ut i arbeidsledighet?

Erling Sande (Sp) [22:48:08]: Representanten Flåtten la i innlegget sitt stor vekt på at det som hadde endra seg, var situasjonen. Nye og dramatiske omstende krev nye grep, dersom eg forstod Flåtten riktig.

Eg har lyst til å utfordre Flåtten og Høyre på følgende: Kva nye grep er det i Høyres alternative opplegg som er forskjellige frå tidlegare, for nettopp å møte desse utfordringane?

Svein Flåtten (H) [22:48:43]: Grepene er de samme, men doseringen er helt annerledes. Hvis representanten Sande går tilbake til våre tidligere alternative budsjetter, vil han bl.a. se at skattelettelsene, skattereduksjonene, som i år stort sett er en tilbakeføring av de rød-grønnes skjerpelser, er atskillig høyere enn de var tidligere. Det er fordi vi mener at det å gi bedriftene bedre rammebetingelser, først og fremst gjennom å tilbakeføre de skjerpelser som kommer fra de rød-grønne, og som jeg i parentes bemerket tror man blir nødt til å bite i seg, i hvert fall delvis, i løpet av vinteren, trygger arbeidsplassene. Vi har satt inn større doser, mer penger, enn vi har gjort tidligere. Oppskriften er den samme, doseringen er sterkere.

Marianne Aasen (A) [22:49:56]: Etter å ha hørt representanten Flåtten innlegg er jeg ikke i tvil om at han er opptatt av næringspolitikk, men skattesystemet brukes i fordelingspolitikken. Også Høyre er opptatt av det. Da har jeg lyst til å sitere fra Programdebattheft 2, der dere har diskutert partiprogrammet, hvor det står:

«Det er også viktig å være klar over at når formuesskatten eventuelt fjernes helt, så vil en del personer med betydelige formuer kunne bli nullskatteyttere ved at de verken betaler formuesskatt eller inntektsbeskattes, fordi den skattefrie avkastningen fra aksjeinvesteringer er tilstrekkelig inntekt. For Høyre er det viktig at alle bidrar. Det er ikke rettferdig dersom de aller rikeste slipper unna uten å betale skatt. Dersom formuesskatten fjernes helt må man derfor vurdere andre tiltak som hindrer at noen blir nullskatteyttere.»

Det jeg lurer på, er om representanten Flåtten synes det er greit at det er mange nullskatteyttere i Norge, og i tilfelle hvilke skatter vil han forsøke å iverksette hvis han ikke ønsker nullskatteyttere?

Svein Flåtten (H) [22:51:00]: La meg først få takke representanten Aasen for at hun er så interessert i Høyres skattepolitikk at hun skaffer seg våre høringsutkast

til nytt partiprogram, der vi er helt åpne på den viktige skattepolitikken, som ligger i bunnen for all verdiskaping.

Vi ønsker ikke at noen skal være gratispassasjerer og nullskatteyttere. Vi ser på endringer i skattesystemet fremover, bl.a. fjerning av formuesskatten. Det er en helt klar problemstilling fra vår side – og det er jeg helt åpen på. Da må vi se på hvilke løsninger vi kan finne for at noen ikke skal bli nullskatteyttere. Men hvis representanten Aasen hadde håpet på noen gode, konstruktive bidrag til nye skattearter for folk i dag, får hun ikke det av meg.

Marianne Aasen (A) [22:52:04]: Man ønsker å fjerne arveavgiften helt. Man vil ikke ha formuesskatt. Det finnes mange som har formuer i Norge som ikke har inntekt. De lever på formuene sine. Hvordan skal de beskattes når man også er imot eiendomsskatt?

Svein Flåtten (H) [22:52:32]: Det er det vi har problematisert i dette notatet. Vi ønsker ikke at noen skal være gratispassasjerer. Men, som jeg sier, representanten Aasen får ingen tips av meg om hvordan hun kan skjerpe skattene ytterligere. Vi ønsker i hvert fall ikke å gå inn på eiendomsskatt. Vi ønsker å finne ordninger som gjør at formuesskatten, som er en belastning på norske arbeidsplasser, og som går direkte på eierskap, avskaffes på en måte som gjør at vi ikke skaper nullskatteyttere. Derfor har vi sendt dette ut til organisasjonene, derfor har vi fått en rekke svar på det. Vi vurderer løsningene. Hvis vi får veldig gode ideer, skal jeg informere Arbeiderpartiet og representanten Aasen, men jeg er litt engstelig for det, for jeg vet av erfaring at de bare bruker den ene siden av løsningene – den som gir mer skatt.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Heikki Holmås (SV) [22:53:33]: Det siste representanten Flåtten sa før han forlot podiet, er direkte feil. Det er ikke sånn at vi har brukt de ekstra skatteinntektene i de siste to budsjettene til å sørge for å øke inntektene til staten. Vi har tvert imot omfordelt dem. Hver krone har vi omfordelt gjennom nettopp å sørge for å gjøre formuesskatten til det den er ment å være, nemlig en skatt på formue, en skatt for dem som har de største formuene. Vi har gjort viktige grep for å fjerne skatten på formue for dem som har liten eller ingen formue. Det er 400 000 mennesker som ikke betaler noe i formuesskatt etter de omleggingene vi har gjort. Det er et veldig klart bevis på det som er hovedprofilen vår i dette budsjettet, nemlig rettferdig fordeling.

For formuesskatten sin del har vi gjort det på flere måter. Vi vil fjerne 80 pst.-regelen, som jeg ikke med min beste vilje kan forstå at oppegående politikere fra andre partier ønsker å bevare, da det er en regel som i all hovedsak skjermer de folkene som er steinrike her i landet. Det var den ene biten.

Den andre biten er at vi får et mer rimelig formuesskattesystem når vi øker beskatningen av næringsseiendom. Jeg kan ikke forstå hvorfor høyrepartiene mener det er riktig

at vi gjennom formuesskatt får en overinvestering i den type bedrifter som har næringsseiendom som sitt hovedvirke. Hvis vi ser på listen over de rikeste her i landet, finner vi flere mennesker som er rike nettopp fordi de har investert i næringer der det enten er monopolvendende eller underbeskatning, som f.eks. innenfor rederinæringen og innenfor deler av næringsseidomsnæringen. Derfor er de endringene vi gjør når det gjelder formuesskatt, gode. De er målrettet i forhold til å omfordele. Hvis det var sånn at opposisjonen mente at disse forslagene virkelig var dårlige på grunn av at de rammet arbeidsplasser, burde de hatt mot til å stille opp med andre skatteforslag, som hadde like god fordelingsvirkning, men med, etter deres oppfatning, mindre negativ innvirkning på næringslivet, som de hevder at forslagene våre har. Jeg mener at vi kan ikke ta de innspillene på en annen måte enn som en ren krigserklæring mot den form for fordelingspolitikk som vi ønsker å føre, nemlig å sørge for at de som har mye, betaler mer skatt, og at de som har lite, eller mindre formuer, betaler mindre skatt.

Den andre tingen er arveavgiften. Her var det et offentlig utvalg som så på dette, og som viste veldig klart at vi har en arveavgift i Norge i dag som fungerer regressivt, dvs. at de som arver de største beløpene, også betaler den laveste prosentvise skatten. En sånn skatt kan vi ikke holde oss med. Skattesystemet er laget for å fordele, ikke for å sørge for å ta fra folk som har arvet midlere beløp, og ta mindre fra de menneskene som arver mye. Derfor har vi sørget for å få på plass et omfordelende arveavgiftssystem i tråd med intensjonene fra Zimmer-utvalget, som går mange skritt i retning av det, men som samtidig har det i seg at når man har bedriftsovertakelse i mindre bedrifter, familieeide bedrifter, så har man ordninger som bl.a. gjør det mulig å betale arveavgiften over en periode på tolv år, noe som vil gi gode muligheter for at familieoverdragelser skjer smertefritt.

Så er det den siste, viktige biten, og det er miljøprofilen her. Vi har ett viktig miljøskattetiltak, og det er at vi fortsetter den omleggingen av bilavgiftene for å få en mer miljøvennlig bilpark som vi satte i gang for to år siden. Det er et viktig grep. Da vi gjorde det første grepet med omlegging av avgiften, der vi skattla dem som forurenset, mer enn det vi gjorde tidligere, fikk vi en umiddelbar reaksjon, der gjennomsnittsbilen som ble solgt, slapp ut 10 pst. mindre CO₂ enn den gjorde tidligere. Det er veldig bra, for på den måten kan vi nå de målene om mer effektiv bilpark som EU har satt opp, som vi har sluttet oss til, og som er avgjørende for å redusere utslippene fra transportsektoren. Denne siste endringen, der vi i tillegg skaper god grobunn for plug-in-hybridbiler, gir det neste skrittet i omleggingen i en mer miljøvennlig retning, som nærmest kan selges under slageordet «Død over Porsche Cayenne», som er den bilen som vel aller, aller mest merker avgiftsendringen.

Per Rune Henriksen hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [22:59:12]: Det er openbert at representanten Holmås er veldig stolt av at ein har fått skjerpa formuesskatten. No er det jo slik at formuesskatten ikkje er avhengig av kvar bedrifta er lokalisert, men kvar eigaren av bedrifta er lokalisert. Viss det f.eks. er to norske bedrifter som konkurrerer mot kvarandre, og den eine flyttar til Sverige, betyr det at han slepp unna formuesskatt, mens den andre bedriftseigaren, som framleis bur i Noreg, må trekkje ut kapital av bedrifta, betale utbytteskatt av kapitalen som han tek ut, for å betale formuesskatt. Ser representanten Holmås det som eit problem at ein kan flytte ut, f.eks. til Sverige, og sleppe unna formuesskatten, eller ser representanten Holmås dette som heilt uproblematisk?

Heikki Holmås (SV) [23:00:22]: Jeg ser på dette som helt uproblematisk, og hvis det var slik at Gjermund Hagesæter kunne komme med en liste over alle de menneskene som kommer til å flykte fra landet og bli skatterømlinger, slik som John Fredriksen er blitt, hadde det vært veldig all right om han kunne stille opp med den listen til meg. Jeg ser han har en på innerlommen, så det er mulig at vi kan få en klargjøring i løpet av kvelden! Men det er altså sånn at vi her i Norge har valgt å finansiere fellesskapsløsninger som skole, barnehage, eldreomsorg og helsevesen gjennom at vi bidrar til fellesskapet og spleiser på utgiftene. Vi deler på utgiftene, fordi det er en billigere, mer effektiv og mer rettferdig måte å gjøre dette på, og da har vi høyere skatter i Norge enn det er i en del andre land. Vi synes det er riktig at man skal skattes etter evne. De som er de mest formuende, er også de menneskene som har best evne til å bidra til fellesskapet, og derfor er det rimelig at de gjør det. Hvis Fremskrittspartiet synes at det er et problem, vel, da kan jo eventuelt de flagge ut.

Michael Momyr (H) [23:01:35]: I Dagens Næringsliv i dag uttaler representanten Holmås: «Skattene skal øke i gode tider og flate ut i dårlige tider». Dette sier altså SVs finanspolitiske talsmann Heikki Holmås.

Forutsatt at konjunktorene svinger, og det antar jeg at representanten Holmås og jeg er enige om at de vil gjøre, vil vi på dette viset stadig få en økning og en utflating og en økning, og da vil vi jo nærme oss 100 pst. til slutt. Jeg går ut fra at Holmås på et eller annet tidspunkt vil se at det blinker en lampe. Da blir spørsmålet mitt: Finnes det overhodet et lite eksempel, et lite lys, der det kan være slik at Holmås går inn for at det totale skattetrykket skal måtte reduseres?

Heikki Holmås (SV) [23:02:35]: Jeg er åpen – jeg synes at Michael Momyr har et all right poeng. Jeg tror ikke at jeg kommer til å gå inn for 100 pst. skatt på verken arbeid eller andre ting, så der tror jeg i hvert fall jeg kan være enig. Men til poenget vårt: Når det gjelder årene som kommer, la oss si de 20–30 neste årene, tror jeg både høyresiden og venstresiden i norsk politikk er enige om at vi har utfordringer med en aldrende befolkning, som bl.a. gjør at vi vil ha økte kostnader til eldreomsorg, vi vil ha økte pensjonskostnader i tiden som kommer, og vi

har behov for å finansiere dette. Jeg mener da at det er riktig at vi gjør det gjennom å øke skattene – ikke i dårlige tider, for da vil vi ha nedgangstider og dårlig råd, og mindre oppslutning om det. I gode tider bør vi imidlertid bidra mer, men altså ikke i nærheten av 100 pst. Vi har organisert oss slik at vi deler på utgiftene gjennom skatt når det gjelder de tingene vi synes det er viktig å finansiere i fellesskap. En av de tingene som vi synes det er viktig å finansiere, og som vi foreslår for neste valgperiode, er en tannhelsereform, som koster en god del penger, men istedenfor at folk går uten skikkelig tannhelse på grunn av at de ikke har råd, foreslår vi å finansiere det i fellesskap.

Hans Olav Syversen (KrF) [23:03:55]: Med den siste lovnaden om en ny tannhelsereform kunne det være fristende å spørre om det løftet kommer i samme kategori som varm lunsj til skolebarn. Men det skal jeg la være.

Siden representanten Holmås var innom sumpområder: Jeg så i dagspressen at han også hadde utstyr for den slags, nemlig gummistøvler, ganske solide så det ut til, da han presenterte krav for en ny regjeringsdeltakelse fra SV.

Jeg har tenkt å gå tilbake til valgkampen før sist stortingsvalg. Da slo SV til lyd for økte avskrivningssatser. Det begunstiger jo de «steinrike», som representanten Holmås benevnte noen før her i sitt innlegg. Så mitt spørsmål er: Hvorfor vil man begunstige disse man betegner som «steinrike», via økte avskrivningssatser?

Heikki Holmås (SV) [23:05:00]: Vi har hele tiden vært for en omlegging av skattesystemet i mer effektiv retning for å få det norske samfunn og den norske økonomien til å fungere på en bedre måte, og for å få til en bedre fordeling. Jeg ser ikke bort fra at f.eks. et slikt forslag om avskrivningssatser, som vi jo har gjennomført i forhold til tekniske installasjoner i bygg, er noe som vi må vurdere videre framover, f.eks. mot den krisepakken som vi kommer med i januar/februar, og jeg har tidligere sagt her, i finansdebatten, at det er et av mange typer forslag som bør vurderes. Men samtidig vil jeg si at det er ikke slik at skattelette ikke kan gis uten samtidig å øke skatter på andre områder, og det er jo det vi har stått for. Når vi har sagt at 2004-nivået ligger fast i skattepolitikken, har jo det nettopp gitt rom for en omlegging av skattepolitikken i en mer miljøvennlig retning, i en mer industrivennlig retning og en mer fordelingsmessig retning.

Lars Sponheim (V) [23:06:09]: Vi har fått en interessant tilståelse fra finansministerens talsmann i Stortinget i dag, og det er det han har gitt uttrykk for tidligere, nemlig at skatten enten skal gå oppover, eller den kan i perioder flate ut litt. Så vil han på et tidspunkt gå opp mot 100 pst. Det betyr at alle skal betale alt i skatt. Det må være den ultimate fordeling i samfunnet. Men det mener selv ikke Heikki Holmås er et ønske å komme med. Det betyr at det må ligge en slags erkjennelse av at på et eller annet tidspunkt blir skatten så høy at skattegrunnlaget forsvinner, og dermed er det ingenting å fordele, og da er det ingenting til å ta vare på alle oss som blir gamle en gang. Han gav uttrykk for at det ligger et stykke unna 100 pst.

Jeg håper han kan bekrefte at det ligger ganske langt unna 100 pst., hvis vi skal ha verdier som vi i det hele tatt kan beskatte, som gjør at vi kan løse alle de offentlige oppgavene vi trenger å løse framover. Hvor langt unna 100 pst. ligger det?

Heikki Holmås (SV) [23:07:07]: Det er jo ikke slik at Lars Sponheim tar opp et bitte lite spørsmål i sin replikk og jeg i min svarreplikk – begge på 1 minutt. For det er jo kjempestor forskjell på hva slags skattenivå som har innvirkning på hva slags type arbeid forskjellige mennesker utfører. Det er jo det vi er opptatt av, ikke sant, at folk skal yte etter evne, og få muligheten til å få etter behov i det velferdssamfunnet vi lever i. Og når det gjelder lave inntekter, har jo vi hele tiden vært tilhengere av at man skal senke skattene. Når det gjelder miljøforurensning, har vi vært tilhengere av at man skal øke beskatningen.

Når det gjelder hvor 100 pst. nås på miljøbeskatning: Også Lars Sponheim skjønner at det ikke er et satt tall. IEA sier jo f.eks. at kostnadene ved CO₂-forurensning er på 1 200 kr, og vil komme til å være det fra 2020 og utover. Og vi ligger langt unna det nivået. Det er nettopp det som er sammenhengen, helheten i skattepolitikken: Vi må sørge for å øke skatten for å finansiere for fellesskapet, for miljøet, og senke den der det er viktigst.

Gjermund Hagesæter (FrP) [23:08:26]: Representanten Holmås seier at dei rike må bidra med meir i formuesskatt. Og då tenkte eg han kunne kome med ei vurdering av og nokre tankar om kvar desse pengane kjem frå. Dersom f.eks. ein bedriftseigar blir pålagd å betale nokre millionar i formuesskatt, kvar trur representanten Holmås desse pengane kjem frå? Har bedriftseigaren ein eigen konto til formuesskatt, eller kan ein også tenkje seg, i enkelte tilfelle, at bedriftseigarane er nøyddde til å trekkje ut pengar frå bedrifta, som gjer dei dårlegare rusta til å møte dårlege tider, og at ein altså kan setje arbeidsplassane i større fare fordi bedriftene, på grunn av formuesskatten som blir trekt ut, blir mindre robuste?

Heikki Holmås (SV) [23:09:22]: Når det gjelder de rikes oppførsel, stoler jeg på Trygve Hegnar. Og Trygve Hegnar sier at folk som eier, tjener ikke pengene når de tar dem fra bedriften sin og putter dem i sin egen lomme, de tjener pengene når bedriftene deres går med overskudd.

Hele poenget er selvfølgelig at på samme måte som en lønnsarbeider tar ut penger fra overskuddet i bedriften ved at han putter dem i sin egen lønningspose, så tar bedriftseieren ut lønningen sin når han henter ut kapitaloverskudd fra bedriften sin, fra egenkapitalen i bedriften. For overskuddet føres, som både representanten og jeg vet, direkte over på bedriftenes egenkapital, hvor det eventuelt havner i lommen på bedriftseieren. Og det synes jeg er helt greit. Jeg skjønner hva Trygve Hegnar snakker om. Det gjør Gjermund Hagesæter også. Det er helt åpenbart at de pengene tas fra bedriften for å betale skatten. Men sannelig min hatt, det har de også god råd til, veldig mange av disse folkene som eier bedrifter som har opplevd en eventyrlig oppgangstid de siste årene.

Jeg håper at de har vært nøkterne i sin atferd, som jeg sa i mitt svar til Lars Sponheim tidligere, slik at de har lagt seg opp penger i gode tider og spart til dårlige.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Hans Olav Syversen (KrF) [23:10:53]: Når Heikki Holmås sier at han stoler på Trygve Hegnar, skjønner jeg at det har vært en viss utvikling i skatte- og avgiftspolitikken til de rød-grønne og i synet på hvem man har som allierte og ikke.

Hva er det egentlig et skatte- og avgiftsopplegg skal sørge for? Er det kun å få inn inntekter? Er det å sørge for god fordeling? Eller er det kanskje å sørge for at vi har et næringsliv som bidrar til ny vekst og arbeidsplasser? – et godt næringsliv som også vi kan nyte godt av framover, og ikke bare tenke kortsiktig.

Når Kristelig Folkeparti har fremmet sitt skatte- og avgiftsopplegg for 2009, er det også for å sørge for at vi har et kart som er noenlunde tilpasset terrenget. Der mener vi at det er en viss forskjell mellom det Regjeringen har presentert, og som regjeringspartiene får igjennom i dag, og det opposisjonen har presentert. For jeg kan ikke med min beste vilje si at forslaget fra Regjeringen er tilpasset terrenget.

Det er mye en kan si om innretningen på de ulike skattearter, men det er like mye også snakk om på hvilket tidspunkt man velger å fremme skatteskjerpelser. Derfor er vi fra Kristelig Folkepartis side, selv om vi altså i de foregående år har vært noenlunde på nivå med regjeringspartiene når det gjelder nivået på skatten, selv om vi har hatt en annen innretning, absolutt uenig i de skatteskjerpelsene som foreslås, det være seg økt ligningsverdi på nærings-eiendommer, å øke skatten for næringslivet både på formuesdelen og på arveavgiften, og ikke å ta i bruk virkemidler som kan styrke næringslivet i den situasjonen vi er i nå.

For Kristelig Folkepartis del vil det bety at vi går inn for økte beløpsgrenser når det gjelder SkatteFUNN. Det betyr også at vi går inn for et arveavgiftsfritak for familieeide bedrifter ved generasjonsskifter, og der bedriften da drives videre over noen år. Og det betyr å øke avskrivingssatsene på maskiner, skip, fiskefartøy, rigger, vogntog, varebiler og driftsbygninger i landbruket.

Når det gjelder skatt på arbeid, foreslår vi 25 pst. reduksjon i alle satser som gjelder arbeidsgiveravgift for lærlinger. Vi foreslår også et skattefradrag for personer mellom 62 og 67 år som ikke er på trygd og har pensjonsinntekt, og vi øker frikortgrensen til 49 600 kr.

På sparesiden øker vi mulighetene for boligsparing med skattefradrag, og vi øker også maksimumsgrensen for individuell pensjonssparing.

Også frivilligheten kunne ha trengt økte incitament på skattesiden. Vi øker gavefradraget til 18 000 kr. Vi øker også grensen for når frivillige organisasjoner må melde inn oppgavepliktige lønnskostnader til myndighetene, og letter dermed arbeidet for disse organisasjonene.

Vi foretar også en skatteveksling, hvor vi styrker avgiftene som skal fremme en god miljøatferd og en god fore-

byggende helseatferd. Vi fjerner tollene på varer fra Vietnam, India, Pakistan og Nigeria. Det er også et bidrag for å sørge for en bedre handel med utviklingsland.

Jeg har jo merket meg at det etter at vi har fått innstillingen, har kommet visse nye signaler fra regjeringspartiene når det gjelder skatte- og avgiftssiden. Det man før blankt avviste, nemlig enhver form for skattelettelse eller avgiftslettelse for næringslivet, er nå erstattet med en vilje til å vurdere det. Man vil se på det og kanskje komme tilbake til det i den pakken som er ventet om et par måneders tid. Det ser vi positivt på og avventer resultatet.

I mellomtiden tar jeg opp de gode forslag vi har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Reidar Sandal (A) [23:16:18]: Eg vil gjerne ta opp eit av dei hovudtema som representanten Syversen brukte store delar av innlegget sitt til å snakke om.

Kristeleg Folkeparti går imot forslaget frå Regjeringa om å skape ein betre fordelingsprofil i skattesystemet. Det betyr med andre ord at ein vil halde oppe smotthol for dei mest velstående i landet. Ein annan konsekvens er at over 90 pst. av dei arveavgiftspliktige ikkje får nyte godt av den omlegginga som er foreslått. Dei som tener på omlegginga, er vanlege folk, folk som nok vil merke på kroppen ein del av dei økonomisk vanskelege tidene som vi dessverre står overfor.

Spørsmålet mitt til representanten Syversen er derfor: Meiner Kristeleg Folkeparti at det er spesielt høverdigg å bruke pengar på å halde oppe smotthol for dei mest velstående, og late vanlege folk betale for dette?

Hans Olav Syversen (KrF) [23:17:23]: Hvis forutsetningene i replikken fra Reidar Sandal hadde vært riktige, kunne nok svaret vært det han ønsker. Men for det første er det ikke slik at vi går imot de lettelsene i f.eks. arveavgiften som Regjeringen har foreslått. Dem støtter vi. Men vi har altså gått imot skjerpelsen overfor dem som representantene Sandal, Holmås og alle andre fra de rød-grønne karakteriserer som «steinrike» eller har gitt andre passende karakteristikk. Det gjør vi ikke først og fremst av hensyn til disse personene. Det gjør vi rett og slett fordi vi ser hvilket kart vi har foran oss, hvilket terreng vi har foran oss. Uavhengig av hva man mener om innretningen på formuesbeskatningen og arveavgiften er tiden ikke inne nå til å sørge for skatteskjerpelser, som igjen kan gå ut over arbeidsplasser og dermed gi økende arbeidsledighet.

Svein Flåtten (H) [23:18:36]: Kristelig Folkeparti er jo et parti med grunnfestet syn på verdier. Det er derfor jeg tar replikk. For det er litt oppsiktsvekkende når representanten Syversen sier at han tidligere har kunnet føle en viss sympati for den rød-grønne skattepolitikken – jeg regner med at det bl.a. er i fordelingsøymed – men nå sier at den er blitt betydelig forandret, og at hans synspunkter er helt annerledes ved denne budsjettinnstillingen.

Jeg tenkte jeg skulle gi ham ett minutt til å utdype det litt videre, siden taletiden hans var relativt kort.

Hans Olav Syversen (KrF) [23:19:24]: Jeg velger å tolke det som en meget vennligsinnet handling, og jeg skal benytte tiden til å utdype.

Som man vil se av budsjettinnstillingene, fra regjeringsskiftet og fram til i dag, har altså vi i Kristelig Folkeparti ligget noenlunde på samme nivå som regjeringspartiene når det gjelder skatter og avgifter. Det er også ut fra en vurdering av hva som er et rimelig nivå. Nå skal det også sies at to tredjedeler av de skattelettelse som forrige regjering kom med, beholdt nåværende regjering. Det skulle man jo ikke tro når man hørte retorikken før siste valg – men sånn ble det nå faktisk.

Men det vi ikke kan si oss fornøyd med, er innretningen som denne regjeringen har hatt på sin skattepolitikk, hvor alle som bidrar aktivt med sin kapital, nærmest stemples som en pariakaste. Det eneste det bidrar til, er at det går ut over arbeidsplasser og norsk næringsliv.

Alf E. Jakobsen (A) [23:20:39]: Kristelig Folkeparti skriver i innstillingen at de ikke ønsker skatteskjerpelser for næringslivet «på et tidspunkt hvor finanskrisen skaper så stor usikkerhet».

Jeg vil først peke på at skatteomleggingen som regjeringspartiene foreslår, ikke er en skatteøkning, men en forbedring av fordelingseffektene, som mange har vært inne på, bl.a. gjennom de grepene vi tar i forhold til formuesskatt, der økt bunnfradrag fører til at 110 000 færre personer med lavere formue slipper å betale formuesskatt.

Mitt spørsmål til Kristelig Folkeparti er følgende: Når mener Kristelig Folkeparti det er passende tidspunkt å innføre en mer rettferdig beskatning? Er det om to år, eller er det om fem år?

Hans Olav Syversen (KrF) [23:21:29]: Man bør jo fortløpende tilstrebe en riktig fordeling av skattenivået – hvem som eventuelt skal betale mer, eller hvem som skal betale mindre, skatt. Det vi har sagt i denne sammenheng, er at det vanskelig kan være et dårligere tidspunkt å komme med skatteskjerpelser, som i sin tur vil ramme arbeidsplasser og dermed gi økt ledighet. Det er vel derfor også representanter fra regjeringspartiene nå sier at de vil vurdere hvordan skatte- og avgiftsopplegget eventuelt bør endres i sin stimulerings- eller krisepakke.

Men jeg vil si at når det gjelder formuesbeskatningen, føler jeg et veldig sterkt slektskap med Senterpartiet, som har foreslått at man ikke skal ha formuesskatt på arbeidende kapital. Det er akkurat det samme forslaget som Kristelig Folkeparti har, og jeg vil i grunnen anbefale både Arbeiderpartiet og SV å lytte mer til Senterpartiet på det punktet framover enn de har gjort hittil.

Heikki Holmås (SV) [23:22:46]: Hvis Kristelig Folkeparti fikk fremme akkurat det forslaget til skatteprofil som de ønsker, og det får vi jo forutsette at de har gjort i dette budsjettet, lurer jeg på: Har Kristelig Folkeparti overhodet noen visjoner for en mer rettferdig beskatning?

Hans Olav Syversen (KrF) [23:23:06]: Ja, det har vi. Men jeg vil ikke forveksle rettferdighet med at man skal såkalt flå dem som skaper verdier i dette landet, som jeg har inntrykk av at enkelte andre representanter har som en slags definisjon på en riktig fordelingsmessig skatteprofil. Like lite som Senterpartiet mener at kapital som er i bedriften, bør formuesbeskattes, like lite mener Kristelig Folkeparti det. Det er nettopp fordi vi ønsker å bidra til at vi har et oppegående næringsliv. Folk som ønsker å satse, skal bli belønnet for det og ikke straffet. De skal få slippe å høre at det de bidrar med i det norske samfunnet, er omtrent ingenting, bortsett fra at de unndrar seg beskatning, slik representanten Holmås ved gjentatte anledninger pleier å stemple disse.

Rolf Terje Klungland (A) [23:24:15]: Jeg har alltid oppfattet Kristelig Folkeparti som et parti som står for en mer rettferdig fordeling, et parti som har omsorg for den som er den sterke, og den som er den svake.

Dersom representanten Syversen hadde hatt dagens skattepott og ikke hadde kunnet klusse hit og dit med opposisjonspenger, men faktisk måtte forholdt seg til den potten som foreligger i dag, ville han og Kristelig Folkeparti ment at det var bedre å få en mer rettferdig fordeling, eller ville de opprettholdt sitt standpunkt i forhold til formuesskatt og 80 pst.-regelen – at de rikeste ikke skal bidra med mer – og tatt fra dem som har lavest formue?

Hans Olav Syversen (KrF) [23:25:17]: Jeg vil vel si at når det gjelder personer som eventuelt skatter opp til 80 pst. av sin inntekt, kan man ikke si at de ikke bidrar inn i skattesystemet i Norge. Det tror jeg de fleste vil være uenig i som en definisjon.

Ellers får jeg bare si at fra Kristelig Folkepartis side er det flere utgangspunkt for hva en god skattepolitikk er. Det er selvfølgelig nødvendig å få inn inntekter til staten for igjen å kunne bruke dem på fellesskapet. Vi skal ha en rimelig god fordeling, det er jeg helt enig i. Men vi skal også sørge for å en skattepolitikk som bidrar til at vi har et næringsliv i dette landet, at det er folk som er villige til å satse sin egen kapital på å bygge arbeidsplasser og sørge for at andre på den måten kommer i sysselsetting. Det er et perspektiv som jeg skulle ønske nåværende regjering og regjeringspartier hadde hatt litt mer for øye enn tilfellet er.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hilde Grønhojd (Sp) [23:26:45]: Regjeringa har lagt fram et statsbudsjett for mer utjamning, høyere statlige investeringer, mer privat sparing og mer velferd. Det er Senterpartiet fornøyd med.

Regjeringa har i løpet av de siste ukene også levert gode tiltak i tide overfor kommuner, banker og eksportnæringa. Vi ser nå at budsjettet, til tross for at det var svakt ekspansivt da det ble lagt fram, kanskje ikke i stor nok grad tar høyde for de økonomiske utfordringene vi står oppe i, f.eks. økende arbeidsledighet. Og når forutsetninger endrer seg, justerer Regjeringa kursen. Derfor har Regjeringa varslet ei såkalt krisepakke på nyåret, med ytterligere fi-

nanspolitiske tiltak. Jeg tror det er svært klokt. Det er mye som tyder på at det kan være lurt å tenke seg litt om før man i panikk sprer milliarder av kroner ut for å ha noe å stille opp med i en tv-debatt, eller for den saks skyld i denne stortingsdebatten. Treffsikre, gjennomtenkte virkemidler basert på nye prognoser, samlet i ei stor pakke vel en måned etter julaften, høres for meg ut som en godt taima plan.

Som ungdomspolitikker i Senterungdommen har jeg i lengre tid jobbet for å styrke BSU-ordninga. Derfor er jeg nå glad for at Regjeringa tar et viktig steg i riktig retning ved å øke årlig sparebeløp til 20 000 kr og totalsparebeløpet fra 100 000 kr til 150 000 kr. Sparegrensene har stått stille i årevis, gjennom skiftende regjeringer, skiftende konjunkturer og ikke minst gjennom en rasende prisgalopp i boligmarkedet. I dag har vi en situasjon der det er blitt vesentlig vanskeligere for førstegangsetterbærere å få lån, og der den generelle økonomiske situasjonen krever at vi sparer mer. Jeg vil si at denne økningen kommer i grevens tid.

Når det gjelder endringer i skattepolitikken, mener Senterpartiet at prinsipper for god skattlegging gjelder i oppgangstider så vel som i nedgangstider. En omlegging av skattene i retning av mer utjamning er like rett nå som for ett eller fem år siden. Et skattesystem som må endres i nedgangstider fordi det er dårlig prinsipielt forankret, skaper ustabilitet og usikkerhet. Det er ikke det vi ønsker oss. Derfor ligger prinsippene og grepene fast.

Når Regjeringa legger fram ei tiltakspakke på nyåret, må vi imidlertid vurdere alle mulige tiltak, inkludert målrettede endringer i skattetrykk ut fra hva som vil være mest treffsikkert for å oppnå både økt sysselsetting og lav rente. I den sammenheng er Senterpartiet klar på at generell skattelette til privatpersoner for å stimulere til økt forbruk ikke vil være et veldig treffsikkert virkemiddel.

I forbindelse med statsbudsjettet har det vært debatt om formuesverdsettinga av næringseiendom. I denne sammenheng mener Senterpartiet det er spesielt to poenger som det er viktig å merke seg. For det første gir dagens system for formuesverdsetting av utleid næringseiendom sterke incentiver til å prioritere slik investering framfor aksjer eller bankinnskudd. Senterpartiet mener at prinsippet om skatt etter evne skal ligge til grunn. Vi mener derfor at næringseiendom som genererer utleieinntekter, gir betalingsevne som forsvarer en gjennomsnittlig ligningsverdi som er høyere enn dagens og dermed at en oppjustering av disse ligningsverdiene er rett.

For det andre går det fram av proposisjonen at departementet vil utforme en ny sjablongmetode for verdsettelse av næringseiendom som ikke leies ut. I tillegg skal en generell oppjustering av ligningsverdi av slik eiendom fastsettes i forskrift. I den sammenhengen mener Senterpartiet at det er svært viktig å gjennomgå kriteriene nøye og vurdere hvordan forskrift og sjablong skal utformes for å ivareta soliditeten i næringslivet og unngå overbeskatning av produksjonsmidler som ikke gir arbeidsfri inntekt.

Med dette budsjettforslaget gjør også Regjeringa noen viktige distriktpolitiske grep, noe som er helt avgjørende for oss i Senterpartiet. Jeg vil trekke fram noen tiltak: For

det første er fiskerfradraget økt til 150 000, altså med totalt 70 000 kr på ett år. Dette styrker fiskefartøyenes konkurransevne når det gjelder arbeidskraft sammenliknet med f.eks. offshorenæringa, og må ses i sammenheng med endringene som er gjort i nettolønnsordninga.

For det andre får kystkommunene økte inntektsmuligheter i og med at de gis mulighet til å skrive ut eiendomsskatt på oppdrettsanlegg. Senterpartiet mener det er viktig at kommunene gis mulighet til å sitte igjen med noe av verdiskapinga som skjer når naturressursene deres blir utnyttet, og vi ser at dette kan gi viktige inntekter til mange distriktskommuner.

For det tredje har vi nå reversert de utilsiktede konsekvensene av endret kapitaliseringsrente for utskrivning av eiendomsskatt på vannkraftverk. Det tror jeg har gitt nattesøvnen tilbake til en rekke rådmenn og ordførere rundt omkring.

Alt i alt har Regjeringa lagt fram et statsbudsjett for mer utjamning, høyere statlige investeringer, mer privat sparing og mer velferd.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ulf Leirstein (FrP) [23:32:02]: Representanten var inne på at det er usikre tider, det er finanskriser. Jeg registrerer at Regjeringa har vært opptatt av – og nå jobber med – en tiltakspakke.

Vi vet at veldig mange bedrifter sliter om dagen. Det får vi meldinger om hver eneste dag, og vi ser nå at veldig mange mindre bedrifter har problemer. Og spesielt i Distrikts-Norge – hvor disse bedriftene mange steder er den store arbeidsplassen – vil det kunne få ganske fatale følger hvis hjørnesteinsbedriften eller andre får store problemer. I det arbeidet som Regjeringa nå gjør med tiltakspakken, lurer jeg på om Senterpartiet har klare krav, klare ideer og en klar retning på hva som vil være fornuftig å komme med som en håndrekning til bedriftene i Norge, og om ikke skattelette overfor bedriftene vil være noe Senterpartiet er opptatt av i en slik situasjon.

Hilde Grønhojd (Sp) [23:32:56]: Som jeg sa i innlegget mitt, er skattelette et av de virkemidlene som Senterpartiet og Regjeringa vil vurdere i en slik sammenheng. Det som er viktig, er at man nå ser an den økonomiske situasjonen, hvordan ting utvikler seg, og sørger for at de virkemidlene som iverksettes, er basert på de nye prognosene og er så treffsikre som overhodet mulig for å oppnå de målene som er viktigst for Regjeringa, nemlig at renta skal fortsette å gå ned – i hvert fall ikke gå opp – og at sysselsettinga skal øke.

Svein Flåtten (H) [23:33:47]: Jeg forstod at representanten Grønhojd gleder seg til tiltakspakken utpå vinteren, det er det sikkert mange som gjør. Så la jeg også merke til at representanten snakker om at den bør inneholde målrettede endringer i skattetrykket. Det er noe av det samme som Senterpartiets faste representant, Per Olaf Lundteigen, sa i finansdebatten på torsdag:

«I dagens situasjon er svært mye endret, derfor må

det detaljerte regelverket for beregning av formue og arveavgift ta hensyn til det faktum, slik at soliditeten i næringslivet ivaretas.»

Men det detaljerte regelverket for formue og arveavgift vedtar vi nå. Derfor er spørsmålet mitt til representanten, og til Senterpartiet – og jeg regner med at representanten er enig med Lundteigen i dette: Er det bare Senterpartiet som mener dette, eller er dette tanker som man har delt med f.eks. statsråd Halvorsen?

Hilde Grønhovd (Sp) [23:34:52]: Jeg vil gjøre representanten Flåtten oppmerksom på at som jeg nevnte i mitt innlegg, skal det nå utformes en sjablongmetode for utforming av formuesverdi på næringsseiendom som ikke er utleid, noe som har stor betydning for hvordan dette bildet blir seende ut. I tillegg skal det utformes en forskrift i Skattedirektoratet. Dette har avgjørende betydning for hva som blir resultatet av disse endringene – det tror jeg vi begge er veldig klar over. Senterpartiet er veldig opptatt av å se an konsekvensene og vurdere tiltakene nøye.

Hans Olav Syversen (KrF) [23:35:47]: Jeg synes representanten Grønhovd holdt et veldig godt innlegg og redegjorde for at det kunne bli tid for justeringer også innenfor skatte- og avgiftsopplegget når krisepakken kommer om et par måneder. Det var i grunnen veldig mye god sentrumspolitikk i det som representanten Grønhovd presenterte.

Så i den gode sentrumsånd vil jeg utfordre representanten på følgende: Dersom hun skulle gitt råd til Regjeringen om hva man burde gå inn for av målrettede skatte- og avgiftslettelser overfor næringslivet, hva ville stå øverst på hennes og Senterpartiets prioriteringsliste?

Hilde Grønhovd (Sp) [23:36:37]: Jeg tror at det å spørre en vararepresentant med 19 dagers ansiennitet om råd om hvordan en skal håndtere finanskrisen, kanskje ikke er det beste valget. Jeg tror at det sitter eksperter i Finansdepartementet som i større grad enn meg er i stand til å vurdere det.

Jeg tror at representantene i Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV skal prøve å finne best mulige løsninger på de utfordringene som er når prognosene ligger klare, og når vi har litt mer kunnskap om hva vi skal ta beslutninger om.

Lars Sponheim (V) [23:37:28]: Jeg har forståelse for at det ikke er så lett å bli kastet inn i en skattelovdebatt, som er noe av det vanskeligste og mest sammensatte som Odelstinget behandler. Men jeg synes representanten klarer det veldig bra. Jeg har også lagt merke til at hennes parlamentariske leder på bakerste benk også er veldig fornøyd så langt!

Men det er også slik at Senterpartiet ved sin stemmegivning er helt avgjørende for at vi får en skatteskjerpelse på egenkapitalen i bedrifter, og ikke det motsatte. Det er litt uklart hva Senterpartiet egentlig står for. For eksempel sa næringskomiteens leder, Ola Borten Moe, etter at statsbudsjettet ble diskutert her i salen på torsdag, og før vi nå

skal avgjøre skattespørsmål, at det er nødvendig å stimulere egenkapitalsituasjonen og skattelettelser i norske bedrifter, som kan fremme investering og omstilling i mer miljøvennlig retning – altså det motsatte av det vi gjør nå. Det vitner om at Senterpartiet ikke er helt fornøyd med situasjonen, eller ikke helt vet hva de vil. Er det slik at det på en måte er næringslivets senterparti som nå slåss mot det røde senterparti, og at det foreløpig er det røde som vinner?

Hilde Grønhovd (Sp) [23:38:36]: Jeg tror jeg skal referere til noe annet Ola Borten Moe sa i det samme intervjuet. Da sa han at det var dumt å kaste milliarder ut i øst og vest, før man hadde avveid hvordan man skulle bruke disse pengene, og hvordan de skulle være mest mulig målrettede. Den linja står Senterpartiet veldig støtt på.

Jeg har ikke et stort behov for å kommentere hva han har ment om skatt og avgift utover det, bortsett fra det jeg sa i innlegget mitt at skatter og avgifter er noen av de virkemidlene vi jobber med når tiltakspakka kommer på nyåret.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Lars Sponheim (V) [23:39:43]: Det er spesielt to ting som skuffer meg med det skatte- og avgiftsopplegget som i dag får flertall. Det ene er at Regjeringen i denne situasjonen, med nærmest målrettet presisjon, vedtar skatteskjerpelser for næringslivet generelt og for eiere og investorer i småbedrifter spesielt.

Det andre er at Regjeringen ikke viser noen reell vilje til å legge om skattesystemet i en mer miljøvennlig retning. Er det et tidspunkt hvor det hadde vært riktig å gjennomføre en mye mer kraftfull omlegging fra rød til grønn skatt, er det nettopp nå.

Når man avviker 80-prosentregelen, er det et målrettet angrep på dem som vil eie i norsk næringsliv. Når man strammer inn reglene i fritaksmodellen, er det også et målrettet angrep på dem som har aksjer, og som dermed eier norske bedrifter. Det samme er skjerpelsene i verdifastsettelsen av næringsseiendom og endringene av verdifastsettelsen av aksjer i arveavgiften. I en tid hvor de fleste piler peker bratt nedover for bedriftene, er dette helt feil tenkt.

Så må jeg få lov til å adressere Senterpartiet en gang til, for partiet slutter aldri å overraske meg. I de få dagene som nå har gått siden Stortinget behandlet statsbudsjettet på torsdag og fram til Odelstingets skattebehandling i dag, klarer næringskomiteens leder, Senterpartiets Ola Borten Moe, å ta til orde for både skattemessige grep, som stimulerer egenkapitalsituasjonen i norske bedrifter, og skattelettelser som kan fremme investeringer og omstilling i mer miljøvennlig retning. Dersom det hadde vært en reell vilje i Senterpartiet til å gjøre akkurat det Ola Borten Moe her sier, er det altså bare å stemme med Venstre og resten av opposisjonen i dag, så blir det flertall for mange gode forslag, som han nettopp tar til orde for i det intervjuet.

Det er altså Senterpartiet som her er tungen på vektskålen for det som nå rammer de minste bedriftene på skat-

tesiden, i en situasjon hvor de trenger klapp på skulderen og støtte. Av de gode forslag som de kunne stemt for, og dermed bidra til å utgjøre et flertall, snakker vi om økte avskrivningssatser. Vi foreslår å endre avskrivningssatsene i mer miljøvennlig retning. Vi foreslår en egen skattestimulert ordning for langsiktig investering i nye bedrifter. Vi foreslår et eget minstefradrag for selvstendig næringsdrivende, halv arbeidsgiveravgift for lærlinger og økte satser i SkatteFUNN-ordningen. Alt er målrettet mot å skape nye, varige arbeidsplasser og er en helt annen tankegang når det gjelder viktigheten av å ta vare på bedrifter og bedriftseiere, enn det Senterpartiet og de øvrige regjeringspartiene viser med sin votering i dag – altså gjør noe helt annet enn det Senterpartiet sier. I tillegg medfører jo de aller fleste av Regjeringens egne forslag om innstramminger nettopp det motsatte av å stimulere egenkapitalsituasjonen i næringslivet.

Dersom vi legger godviljen til, foreslår Regjeringen et skatteskifte i mer miljøvennlig retning på samlet 45 mill. kr. Det er, for å bruke et ord finansministeren ofte bruker, pinglete. Det er trist at Regjeringen ikke bruker denne situasjonen til en mye kraftigere omlegging. Jeg så også at i SVs såkalte regjeringsuttalelse, eller krav til sin egen regjering etter valget neste høst, som ble lagt fram i går, var et miljøvennlig skatteskifte ikke nevnt med et ord. Desto mer forvirrende blir det da at miljøvernminister Erik Solheim ber sin egen finansminister lære av EUs krisepakke, hvor nettopp en viktig ingrediens er å stimulere økonomien gjennom miljøvennlige virkemidler, ikke minst gjennom skatte- og avgiftssystemet. Jeg er urolig for at Regjeringen i denne situasjonen, under en finanskrise, en gryende arbeidsledighetskrise og for øvrig krise i norsk økonomi, glemmer klimakrisen, som kanskje tross alt er noe av det viktigste vi skal arbeide med framover.

I Venstres alternative budsjett foreslår Venstre en omlegging fra rød til grønn skatt på om lag 3 milliarder kr, fordi det skal lønne seg å legge om til mer miljøvennlig atferd. I tillegg foreslår vi en rekke målrettede skatte- og avgiftslettelser for å stimulere til arbeid og arbeidsplasser. Venstre foreslår også en omlegging av merverdiavgiftssystemet, hvor frukt og grønt får lav moms, brus og beslektede produkter full moms, og matmomsen heves med 1 prosentpoeng. Vi mener dette er en mye mer målrettet ordning enn Regjeringens forslag til økning i avgifter på alkoholfrie drikkevarer, som har en rekke merkelige utslag.

Jeg har registrert at også denne debatten har handlet vel så mye om forventninger til den budsjettrevisjonen som skal komme allerede på nyåret, som Regjeringen, etter det jeg forstår av det som er sagt i denne debatten, trenger jula og de neste ukene på å tenke ut hva skal inneholde. Det skaper igjen et inntrykk av en skattedebatt som ikke er helt reell, i den forstand at vi snart kanskje står overfor endringer.

Til slutt tar jeg opp de forslag som Venstre har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Lars Sponheim har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Torgeir Micaelsen (A) [23:45:07]: Jeg skal gi Lars Sponheim og Venstre det at de foreslår en ganske omfattende omlegging, fra rød til grønn skatt – det mange av oss kaller grønn skatteveksling. I likhet med regjeringspartiene er Sponheim i sitt innlegg opptatt av å bruke den anledningen som for så vidt en omstilling i forbindelse med en finanskrise gir, til å omstille økonomien til en mer bærekraftig, grønnere økonomi. Men på den annen side går Sponheim og Venstre imot de forslagene vi har når det gjelder arveavgiften og formuesskatten, som altså vil gi bedre virkninger fordelingsmessig.

Det jeg er opptatt av, er begrunnelsen for motstanden mot spesielt omleggingen av formuesskatten og arveavgiften i mer rettferdig retning. Er man imot fordi det nå er fare på ferde i norsk næringsliv, fare for at bedriftene kan gå under? Vi må ikke gå til angrep på egenkapitalen i bedriftene, sier Sponheim. Men kan han gi meg en angivelse på hva som er forskjellen på å angripe bedriftenes egenkapital gjennom formuesskatten og arveavgiften og å angripe gjennom miljøavgiftene? Det er jo to sider av samme sak på utgiftssiden for bedriftene.

Lars Sponheim (V) [23:46:18]: La meg først si at representanten har skjønt veldig mye når han sier at Venstre har et radikalt forslag om omlegging fra rød til grønn skatt. Hvis en ser det i sammenheng med en veldig sterk og god politikk for nyskaping og bedrifter, kombinert med en prioritering av forskning, forstår en at dette er i en dynamisk, grønn retning, som vi trenger.

Så er det ikke tvil om at det å skille mellom direkte skatt på egenkapitalen i bedriftene og skatt på bedriftens eiere blir kunstig, fordi skatt på bedriftens eiere fører til at man må inn i bedriftene for å kunne betale den skatten. Det har man ikke mulighet til å velge bort. En rød-grønn skatteomlegging går nettopp ut på at bedriftseierne og bedriftene kan velge bort en skatteskjerpelse i feil retning miljømessig ved å ha den rette atferden, og kan dermed opprettholde et høyere overskudd ved å ta en riktig miljøbeslutning. Det er hele poenget, å tjene penger på å bli grønnere. Det er den grunnleggende forskjellen i tankegangen.

Rolf Terje Klungland (A) [23:47:26]: I finansdebatten i forrige uke svarte representanten Sponheim meg på et spørsmål om han ville fjerne gratiskvoter for industrien og nettolønnsordningen for sjøfolk, at han skulle satse på forskning, utvikling og utdanning.

Jeg er helt sikker på at representanten Sponheim har tenkt veldig nøye igjennom hva han skal gjøre i den kresituasjonen vi vil være i i 2009. Derfor tenkte jeg at det kunne vært greit for Stortinget å høre om hvilken utdanning representanten Sponheim mener disse tusentalls av smelteverksarbeidere, aluminiumsarbeidere og sjøfolk skal ta i 2009, eller hva de skal forske på.

Lars Sponheim (V) [23:48:23]: Jeg vet i alle fall at det er en rekke smelteverksarbeidere på Karmøy som ikke er særlig blide om dagen. Jeg tror ikke det er representanten Sponheim de er sinte på. Det er nok like mye represen-

tanten Klungland, som før valget i 2005 reiste rundt og sa at med enkelhet skulle man få politisk fastsatte priser på strøm til denne industrien, som gjorde at man ikke bare tok vare på arbeidsplassene, men fikk nye arbeidsplasser. Folk liker å bli snakket sant til, og det er nok det som skaper vrede rundt omkring.

Så er det rett at Venstre går inn for en ganske tøff omlegging fra rød til grønn skatt. Blant annet sier vi at alle skal betale. Ingen skal ha gratis CO₂-kvoter. Nær halvparten av de gratis CO₂-kvotene som er delt ut, går til gasskraftverk som i dag ikke produserer noe som helst, men som tjener penger på å selge de samme kvotene til utlandet, som gjør at de der produserer CO₂. Det er en politikk vi er dypt uenig i, og det gir i hvert fall ikke arbeidsplasser i Norge.

Rolf Terje Klungland (A) [23:49:22]: At jeg har reist rundt og sagt at vi skal ha politisk bestemte priser, er en usannhet som ikke kan stå uimotsagt.

Det jeg derimot har sagt, er at vi skal lage et regime for industrien som gjør at de kan være konkurransedyktige også i framtiden. Det jobber vi med, selv om det er lagt veldig mye til rette når det gjelder den saken. Representanten Sponheim satt i en regjering som sa at de ikke ville det. Jeg skjønner godt at istedenfor å langpine industrien kan en gjøre som Venstre, bare kutte med en gang og si at nå må dere legge ned. Det ville vært tilfellet hvis vi ikke hadde fått et konkurransedyktig kvoteregime, eller vi ikke hadde hatt en nettolønnsordning. Det var det jeg spurte representanten Sponheim om. Jeg skjønner at han ikke har lyst til å svare, men jeg spør ham igjen: Hva skulle disse personene gjøre dersom Venstre hadde fått sitt budsjett gjennom?

Lars Sponheim (V) [23:50:27]: La meg igjen få understreke at vi hadde en betydelig debatt før valget i 2005 om hvorvidt det var mulig å ha politisk fastsatte kraftpriser i industrien eller ikke. Den forrige regjeringen sa, som sant var, at EØS-avtalen hindret oss i å gjøre det. Det må inngås kommersielle avtaler mellom kraftselger og kraftkjøpere. Da sa bl.a. representanten Klungland i flere debatter – jeg har sitater liggende nede på kontoret mitt – at bare vent på et regjeringsskifte, så skal vi ordne opp i dette. Regjeringsskiftet kom, og det har ikke blitt ordnet opp i det. I mellomtiden har de kommersielle prisene økt betydelig. Denne industrien har tapt på å høre på representanten Klungland og andre, særlig fra Arbeiderpartiet, framfor å følge det rådet de fikk den gangen. Derfor har vi noen av de konsekvensene vi ser nå.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Kristin Halvorsen [23:51:41]: Det er vel begrenset hvor mye nytt jeg kan klare å bringe inn i debatten om skatteopplegget for 2009, nå som vi straks nærmer oss midnatt. Men jeg vil gjerne ha noen kommentarer og gi en debattglad komité muligheten til å komme med de replikkene som de sikkert har lyst til å rette til meg en sen kveldstime.

Bare en liten kommentar når det gjelder Karmøy. Jeg har ikke sett at Hydro på Karmøy har begrunnet den manglende nyinvesteringen i kraftregimet, men at det er verdensmarkedet som har gjort at den bedriften og flere andre bedrifter nå kommer til å ha betydelige utfordringer framover.

For oss er det viktig at vi klarer å ta to grep i forbindelse med skatteoppleggene, og i løpet av fire år har vi tatt betydelige grep når det gjelder rettferdig fordeling, og når det gjelder en mer miljørettet skattepolitikk. Det er det som også preger denne finansdebatten i dag.

La meg ta utgangspunkt i det som dreier seg om rettferdig fordeling, fordi min veldig klare oppfatning er at særlig i krisetider er det utrolig viktig at folk ser at skattebyrdene fordeles etter evne. Vi har hatt mange svakheter i det norske skattesystemet. Vi har hatt mange huller som de absolutt rikeste kunne benytte seg av, og det er viktige deler av de hullene som tettes ved de endringene som nå forslås, og som blir vedtatt senere i dag. Det gjelder særlig formuesskatten og arveavgiften.

Hvis man skal bedrive rettferdig fordeling, må man gjøre det med utgangspunkt i at særlig kapital og inntekter fra kapital er skjevt fordelt i den norske befolkningen. En kan ikke bare drive fordelingspolitikk gjennom inntektsbeskatningen. De som egentlig sier det best, er Høyre i sitt eget debatthefte, som det er referert til før her i dag. Det viser svakheten ved å drive fordelingspolitikk bare gjennom inntektsskatten, for de sier selv at hvis man fjerner hele formuesskatten, slik som Høyre vil, vil man ha nullskattytere i et betydelig omfang, og det vil altså være de rikeste som ikke bidrar. Det tror jeg utfordrer en grunnleggende holdning i det norske samfunnet, nemlig at man skal fordele byrder når man fordeler goder.

Derfor er det viktig å ta utgangspunkt i at vi i hele denne regjeringssperioden har holdt oss til det vi sa til velgerne før valget, nemlig at vi skulle gjeninnføre det skattenivået som var i 2004. Dette skatteopplegget skjerper ikke beskatningen. Dette skatteopplegget driver omfordeling, og i disse årene har vi gjennomført en betydelig omfordeling når det gjelder formuesskatten. Det betyr at 400 000 som betalte formuesskatt i 2005, nå slipper å betale formuesskatt. Det er i stor grad pensjonister – halvparten av dem er pensjonister med nedbetalte hus og noen kroner i banken. Og det er 500 000 utover det som har fått lavere formuesskatt. I klartekst betyr jo det at de med moderate bankinnskudd nå får redusert formuesskatt. Vi gjennomfører også en utvidelse av boligspareordningen for ungdom. Det betyr at flere kan spare i bank. Det er ikke noen dårlig næringspolitikk i disse tider. Det er viktig at folk har penger i banken, for bankene låner ut disse pengene til bedrifter som ikke først og fremst sliter med dårlig egenkapitaldekning i disse tider, for de har økt sin egenkapitaldekning meget betydelig, men de sliter med å få lån. Så disse sparepengene – til vanlige mennesker og vanlige pensjonister – er arbeidende kapital. De ligger ikke i et hvelv i gulvet i banken. De lånes videre ut og kan nå være med på å styrke aktiviteten.

Vi senker maksimumsgrensen for verdsetting av næringseieendom fra 80 pst. til 60 pst. av markedsverdi. Det gir en la-

vere formuesskatt for nybygg. Det er viktig å merke seg det fordi nybygg normalt er verdsatt til oppunder det som er dagens maksimalgrense, gjerne 70–75 pst. av markedsverdi. Isolert sett trekker det i retning av at vi demper, men ikke forsterker nedgangen i byggeaktivitet. Det er altså et strukturpolitisk grep som også er godt tilpasset denne situasjonen.

Vi fjerner 80 pst.-regelen, og i 2006 gav 80 pst.-regelen en rabatt i forhold til skatt på over 800 mill. kr. Halvparten av denne skatteletten gikk til de hundre mest formuende menneskene i Norge. Det er altså meget god og målrettet fordelingspolitikk å ta bort 80 pst.-regelen, og jeg er helt sikker på at mange ikke har hatt noen forståelse for hvorfor den var der, og det er viktig å fjerne den.

Når det så gjelder arveavgiften, er det også der et betydelig omfordelingsgrep. Jeg synes at veldig mange av debattantene i salen glemmer alle de små næringsdrivende som vil nyte godt av og være blant de 90–95 pst. som får en reduksjon i arveavgiften. Når vi samtidig har sørget for å utvide ordningen med rentefrie avdrag fra sju til tolv år, betyr det at 0,8 pst. av arveavgiftsgrunnlaget kan betales årlig, og de aller fleste vil håndtere det helt greit i forhold til sin situasjon.

Statsbudsjettet inneholder også flere andre tiltak som er positive for næringslivet, f.eks. innfører vi en egen avskrivningssats for tekniske installasjoner i bygg. Det dreier seg f.eks. om heiser eller andre tiltak som er viktige for tilgjengeligheten for bevegelsehemmede. Det kan dreie seg om viktige miljøinvesteringer, som ventilasjonsanlegg, sanitæranlegg osv. Dette er ordninger som næringslivet har etterspurt, og som i dagens situasjon nettopp oppmuntrer til den typen investeringer, som også vil ha en positiv virkning på arbeidsmarkedet.

Sammen med veldig mange viktige tiltak på utgiftssiden er profilen i forhold til næringslivet god i dette opplegget, og som jeg var inne på innledningsvis, er egenkapitalsituasjonen i norsk næringsliv kraftig forbedret i løpet av de siste årene. Det er mer målrettet i forhold til det som er dagens situasjon og utfordringer for næringslivet, å sørge for at de tiltakene vi skal sette i gang, er med på å gi små og store bedrifter flere oppdrag og mulighet til å avsette tjenester eller varer. Det er jo derfor det statsbudsjettet som nå er lagt fram, inneholder mange tiltak for nettopp det, for det er ikke offentlig sektor som pusser opp skolebygg. Det er heller ikke offentlig sektor som pusser opp svømmebassenger eller kirkebygg. Det er det små og mellomstore – og kanskje også store – private bedrifter rundt omkring i det ganske land som gjør, og det er der deres hovedutfordring kommer til å ligge videre framover i langt større grad enn på egenkapitalsiden.

Så til miljøprofilen. Vi har i flere runder gjennomført betydelige endringer når det gjelder grønne skatter, men særlig når det gjelder anskaffelse av bil. Gjennom de grepene vi har gjort med endringer i engangsavgiften på bil, vil det være betydelig merkbare endringer med hensyn til hvordan bilparken er satt sammen framover. Det er den typen endringer som er bitte liten del av EUs krisepakke inneholder. Det er jo fint å snakke pent om en liten del av EUs tenkte krisepakke, så får vi se hvordan det går

med den. Men det er av veldig stor betydning at man bruker skatte- og avgiftssystemet på en slik måte at en etterspør den mest miljøvennlige teknologien, for i et land som Norge kommer mange, uansett hvor mye vi satser på jernbanen og kollektivtrafikk, til å være avhengige av en privatbil.

Så til skattenivået: Vi har altså holdt oss til det skattenivået som vi gjennomførte i 2004. Nå spekuleres det mye rundt hva en mulig tiltakspakke inneholder over nyttår. I den sammenhengen har jeg sagt at jeg ikke utelukker at man også ser på skatt. Jeg utelukker selvsagt at vi endrer fordelingsprofilen i budsjettet, og at vi gjør noe med formuesskatten eller arveavgiften, men vi kan ikke utelukke at det kan være skattegrep som må vurderes. Slik situasjonen ser ut i dag, ser jeg langt flere forslag innenfor det som vil dreie seg om bevilgninger over offentlige budsjetter, og som umiddelbart vil ha sysselsettingseffekt for de bransjene som er mest utsatt ved overgangen fra en høykonjunktur til en lavkonjunktur.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Gjermund Hagesæter (FrP) [00:01:45]: Som finansministeren var inne på, går vi no inn i ein lågkonjunktur, og vi går òg inn i usikre tider. Det gjer at mange blir redde for framtida, og det private konsumet blir redusert, òg hos dei som har jobb og kanskje ikkje har noko å frykte. Finansministeren har teke til orde for at ein må shoppe meir. Framstegspartiet og dei borgarlege partia har i staden foreslått skatte- og avgiftslette, slik at ein stimulerer det private forbruket, og dermed ikkje får ei så hard landing som ein elles kan risikere. Det er snakk om 22 000 i handelsstanden som risikerer å miste jobben. Statsminister Gordon Brown har òg teke til orde for globale skatteutt for å hindre global resesjon.

Er finansministeren einig i – i prinsippet – at skatte- og avgiftskutt er eit eigna verkemiddel for å dempe dei dårlege tidene og hindre masseoppseiingar innan handelsstanden?

Statsråd Kristin Halvorsen [00:02:51]: Jeg vil veldig gjerne benytte anledningen til nok en gang å si at jeg aldri, verken i høykonjunktur eller lavkonjunktur, har oppfordret folk til å gå amok i noen butikk. Det gjør jeg ikke, og jeg mener heller ikke at vi nå skal – hva skal en si – shoppe oss ut av en krise. Men jeg har vært opptatt av å gi det signalet til folk som ikke direkte kommer til å være rammet av virkningene av finanskrisen. Det kommer til å være ganske mange, f.eks. alle pensjonistene som vet hva de kommer til å få i pensjon neste år, de fleste ansatte i stat og kommune og veldig mange av de ansatte i privat sektor. Hvis de også nå begynner å opptre som om det viktigste de kan gjøre i livet, er å spare, kan virkningene av krisen bli mye større. Jeg har altså ikke oppfordret noen til uforstand.

Omfattende skatteletter kan øke det private forbruket.

Vi har hatt mye større fokus på å få rentenivået ned, slik at folk har det som en forutsigbarhet i forhold til investeringene i det nærmeste.

Svein Flåtten (H) [00:04:07]: Sentralbanksjefen har holdt pressekonferanse og foredrag i dag om den finansielle stabiliteten. Det var helt tydelig av hans fremlegg at han fortsatt vurderte stabiliteten vi nå har, som skjør. Et av de momentene som han trakk frem, og som kan forstyrre den finansielle stabiliteten, er lavere lønnsomhet og prisfall på næringseiendom, fordi det kan bidra til å øke bankenes tap betydelig. Vi har jo diskutert Regjeringens skatteøkninger på næringseiendom.

Er statsråden enig eller uenig med sentralbanksjefen i at svekket lønnsomhet på næringseiendom, som f.eks. ved høyere formuesskatt, kan bidra til å forstyrre den finansielle stabiliteten?

Statsråd Kristin Halvorsen [00:05:07]: Det sa ikke sentralbanksjefen. Han kommenterte ingenting i forhold til skatteforslagene som ligger i Regjeringens budsjett. Et verdifall på næringseiendom vil jo også være – hva skal en si – et utgangspunkt for beregningen av formuesskatten, men på næringseiendom har vi hatt en betydelig overinvestering. Mange i næringslivet har vært opptatt av at nettopp skattesystemet og verdsettelsen av næringseidommer i formuesskatten har ført til en overinvestering på næringsbygg. Det er antakelig en medforklarende årsak til et verdifall på næringsbygg. Den endringen strukturpolitisk som ligger i det forslaget til formuesskatt som blir vedtatt i Stortinget senere i dag, er meget fornuftig, nettopp for å stabilisere investeringene i næringseiendom.

Hans Olav Syversen (KrF) [00:06:14]: Noen hver har jo lagt merke til en viss glidning de par siste ukene i – hva skal vi si – motstanden i SV mot å se på skatte- og avgiftsnivået i forbindelse med en tiltakspakke. Blant annet har nestleder Lysbakken gått fra å være knallhard motstander mot ethvert forslag i den retningen til å justere kursen til å være ikke helt avvisende, bl.a. på gårsdagens pressekonferanse med herr Holmås.

Mitt spørsmål er: Dersom finansministeren vil se på skatte- og avgiftsendringer for å motvirke en sterkere konjunkturedgang enn nødvendig og for å berge arbeidsplasser, hva anser hun vil være mest virkningsfullt?

Statsråd Kristin Halvorsen [00:07:09]: Representanten Syversen kan spørre, men han vil ikke få svar. Det er selvfølgelig fordi det jeg først og fremst har sagt og gitt uttrykk for, er at vi er i en krise. Den har fått betydelig større fart enn det mange som har fulgt med på dette, så for et år siden.

Det betyr at man ikke kan avvise noen virkemidler, heller ikke skattevirkemidler. Vi har jo fra SVs side vært for skatteletter for veldig mange, særlig for dem som har de laveste inntektene. Vi har også gjort omfordeling når det gjelder grønne skatter og skatt på arbeid, for å få de rette strukturene. Det er helt feil å si at vi prinsipielt

er imot skattelette. Men vi er prinsipielt for en rettferdig fordelingspolitikk.

Det jeg kan si, er at forslagene på formuesskatt og arveavgift står fast. Men i motsetning til andre i denne sal som er for skattelette nærmest uansett hva som skjer, vil ikke jeg utelukke, selv om jeg støtter det skattenivået vi har i dag, at det også unntaksvis kan være mulig å vurdere skattevirkemidler i eventuelle tiltak.

Lars Sponheim (V) [00:08:30]: Siden jeg ikke kan forvente noe svar om en krisepakke, vil jeg få bruke ett minutt til å gi noen råd om innholdet i en slik krisepakke hvis man grovt sett deler norske bedrifter inn i to kategorier, hvorav den ene produserer for et innenlandsmarked og -etterspørsel, og den andre produserer for eksportmarkeder – grovt sett 50–50. Norge har Europas høyeste andel på eksportmarkeder.

Finansministeren kan gjøre mye for å stimulere etterspørselen for dem som retter seg mot et innenlandsk marked. Det gjelder alt det offentlige – fornuftige prosjekter man kan administrere. Det er bare å sette i gang. De vil få støtte. Det gjelder forhåpentligvis også noe økt privat etterspørsel som en konsekvens av fallende rente, at vi tør å oppføre oss normalt.

Det viktige er, etter mitt skjønn, å konsentrere seg om hva som kan gjøres for at de eksportrettede bedriftene skal kunne klare å holde seg så noenlunde flytende i vanskelige tider. Det kan bety målrettede skatteletter som gjør det mulig å holde på de ansatte til omstillingsprosessen de må gjennom. Et godt eksempel kan være metallurgisk industri, som produserer aluminiumsdeler til biler, hvor markedet nå stuper. Den industrien bør f.eks. få stimulanter til å gå over til fornybarsektoren, som fortsatt vokser i en kriseverden. Kan det være en tankegang som finansministeren kan stimulere – kanskje også med målrettede skattemidler for disse bedriftene?

Statsråd Kristin Halvorsen [00:09:38]: Jeg tar gjerne imot innspill – kanskje særlig de innspillene som kan peke i retning av noen andre markeder enn dem mange bedrifter så langt har vært rettet inn mot. Det er fordi vi må sørge for å kombinere de tiltakene vi nå setter i verk for å hindre den krisen som er raskest og mest dramatisk, og koble virkemidlene i forhold til den lange krisen, som dreier seg om klima og de omstillinger som vi må gjennom.

Jeg deler virkelighetsbeskrivelsen til representanten Sponheim med hensyn til hvordan Bedrifts-Norge ser ut. Det er vanskelig å gå inn og kompensere for en etterspørselssvikt i et verdensmarked som har vært skyhøyt, og som kommer til å gå ned. Vi kommer derfor til å ha store utfordringer når det gjelder omstilling. Én av utfordringene når det gjelder de tiltakene som settes i verk, er jo ikke bare å prøve å opprettholde noe av det som var, men å stimulere til omstillinger som er bærekraftige på sikt.

Svein Flåtten (H) [00:10:56]: Jeg synes det er klokt av finansministeren å si at hun ikke vil avvise noen virkemidler i tiltakspakken, og at man også ser seg strukturendringer gjennom investeringer i nytt.

Da har jeg lyst til å spørre henne om låneforbudet i overgangsordningen for rederiene, ikke som et forsøk på noen omkamp. Men i denne tiden hvor vi søker etter lån og garantier, og hvor Stortinget har innvilget nye modeller for flere, vet vi at det i norske rederiselskaper ligger 20 milliarder kr i balansen, som delvis på grunn av komplikasjonene rundt miljødelen ikke kan brukes som egenkapital på grunn av forbudet mot lån og garantier.

Ser finansministeren for seg, hvis hun tenker helt fordomsfritt, at man kunne sett på endringer der midlertidig, slik at pengene kunne vært brukt konstruktivt?

Statsråd Kristin Halvorsen [00:12:03]: Nei, jeg vil ikke gi noen signaler om at det blir endringer i den strukturen man har lagt opp til når det gjelder rederibeskatningen, særlig fordi vi har jobbet veldig mye for å få til premisser når det gjelder miljøinvesteringer, for det er et miljøfond dette skal være. Det er miljøinvesteringer som det skal stimuleres til.

Når det gjelder hvordan dette føres, mener jeg at de benkningene som Finansdepartementet fikk fra noen av de fremste fagfolkene på dette området ved Norges Handelshøyskole i Bergen, viser at dette er fullt mulig å håndtere for rederiene. Her ligger det en mulighet for rederiene til å gjøre viktige miljøinvesteringer for framtiden.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Rolf Terje Klungland (A) [00:13:13]: Søderberg-teknologien innenfor aluminiumsproduksjonen er på vei ut, har myndighetene sagt. Den forurenser for mye. Da har industrien to valg. Enten utvikler man en teknologi som renser utslippene, eller så legger man ned. Elkem tok for ca. ti år siden kontakt med Hydro og sa at de ville utvikle en teknologi for Søderberg-elektrodene. Hydro var ikke interessert i det. Det har resultert i at Elkem nå kan drive videre fram til i hvert fall 2021, mens Hydro Årdal og Hydro Karmøy er blitt tvunget til å legge ned.

Jeg trodde faktisk at det var akkurat den politikken Sponheim stod så hardt på, som han nå ser resultatet av borte i Haugesund. Jeg må si at jeg føler meg nokså ille til mote når den samme representanten og det partiet som vil legge ned den industrien i Norge, går opp og tar en replikk på finansministeren om akkurat den industrien som produserer bildeler og aluminium. Han satt altså i en regjering som ikke var interessert i å tildele disse bedriftene energi til konkurransedyktige priser. Men min gode kollega fra SV, Magnar Lund Bergo, sa det så treffende tidligere i høst: Høyresiden kjenner bare én medisin. Går det dårlig, må de ha skatteletter. Og går det godt, må de ha skatteletter. Det er selvfølgelig en helt riktig og god uttalelse. Vi ser det i debatten i dag, og vi så at den forrige, høyredominerte Bondevik-regjeringen gjorde skattelette til sin viktigste satsing.

Det stoppet det norske folk og vi ved forrige valg, fordi vi trengte pengene i eldreomsorgen, i skolen, på sykehusene, i psykiatrien, til veier og næringsutvikling, for å nevne noen områder. Vi har i dag titalls milliarder mer til rådighet enn den forrige regjeringen hadde hatt, fordi

vi og det norske folk gjorde et valg. Vi valgte den norske velferden, skolen, eldreomsorgen, biblioteket, veier og alt det andre. Det handler om at vi tar et felles ansvar. Som regjeringspartier vil vi at vi skal betale for denne tryggheten i fellesskap, sammen. Det gjør vi gjennom et felles skattesystem – etter evne. Det er den norske modellen.

Noe av skatteletten høyresiden foreslår, er samtidig gode eksempler på den andre forskjellen mellom høyresiden og oss, om det politiske mål om å utjevne forskjeller, eller å øke forskjellene. Å utjevne forskjeller er en krevende oppgave, for det er så mange og så sterke krefter i samfunnet som bidrar til at forskjellene øker. Går børsen opp, blir de rike rikere, går den ned, blir de rike mindre rike.

Uten unntak er det likevel slik at det alltid er de som møter fattigdommen, som lider mest, og det er de som trenger fellesskapet. At høyrepartiene velger bort fellesskapet mot sine skatteletter, snakker de lite om. Men nettopp derfor er det viktig at vi har en politikk som har som mål å redusere forskjellene. Jeg må si at jeg prinsipielt er imot skatteletter, fordi skatteletter gir mindre penger til fellesskapet. Men om man først skal gi skattelette, så gjør jo høyrepartiene til og med dette feil, fordi de gjør det på en usosial måte. De gir store lettelsener til dem som har mest, og dem som er de rikeste i Norge. Både Høyre og Framskrittspartiet vil avskaffe formuesskatten. Begge partiene har det programfestet. Formuesskatten er en skatt som gir milliardbeløp til fellesskapet, og som de aller rikeste betaler store deler av.

Om en først skal gi skatteletter, så er det veldig usosialt å fjerne en skatt som i gjennomsnitt gir 50 000 i skattelette til dem som tjener over en million kroner, og 500 kr til dem som tjener 150 000 kr. Det er faktisk hundre ganger usosialt.

Øyvind Korsberg (FrP) [00:18:35]: Jeg hadde sett fram til denne debatten i dag. Siden jeg sitter i næringskomiteen, har jeg mye og god kontakt med næringslivet, og får en rekke meldinger fra næringslivet av ulik karakter. Det er ikke til å legge skjul på at de siste månedene, eller hele høsten, har det vært bekymringsmeldinger.

Jeg hadde egentlig tenkt å starte denne debatten med å si at det har vært en interessant debatt – for det pleier man å si når man kommer litt uti – men det skal jeg ikke si. Jeg skal si at dette har vært en skremmende debatt. Det har vært skremmende å registrere de rød-grønne politikeres forsvar for det budsjettet som Regjeringen har lagt fram. Det budsjettet ble laget i en helt annen økonomisk virkelighet enn den Norge, det norske folk, norsk næringsliv og verden står overfor i dag.

Det har vært ganske spesielt å registrere de rød-grønnes forsvar for å øke arveavgiften, øke formuesskatten og øke skatter og avgifter som rammer næringslivet spesielt. Det er sikkert godt for SV å ta næringslivet, men at Arbeiderpartiet og Senterpartiet henger seg på denne ferden, må jeg si forundrer meg mye.

Så kommer det fram at i januar/februar skal det komme en krisepakke. Hvorfor skal man vente så lenge med å komme med en pakke, når krisen er her nå? Er det fordi

man skal se enda flere bedrifter gå over ende? Er det for å se enda flere i arbeidsledighetskø før man setter i gang tiltakene?

Jeg er glad for at Regjeringen har kommet med noen krisepakker så langt. Det er et lite skritt i riktig retning. Jeg registrerer også at statsministeren nå har begynt å reise rundt og besøke en del bedrifter som har store økonomiske problemer og har gått til oppsigelser og permisjon. Det synes jeg statsministeren skal ha ros for, for jeg synes det er riktig at statsministeren reiser rundt og ser konsekvensene av sin egen politikk. Jeg håper også at flere statsråder og andre rød-grønne representanter i denne salen og andre steder reiser rundt for å få med seg det som skjer. For når man hører den debatten som har vært her i salen, stiller jeg egentlig bare det spørsmålet om man faktisk har fått med seg det som skjer ute i den virkelige verden. Det er nærmest som om de rød-grønne driver en økonomisk lek og et spill med store verdier, der man setter skjebnen til tusenvis av arbeidstakere i spill, for å komme og berge dem en gang utpå nyåret hvis det behager dem.

At man har gått til skatte- og avgiftsskjerpelser for næringslivet, er egentlig ganske vanskelig å forstå, når man ser de klare og entydige signalene fra et samlet næringsliv. Da vi hadde høring i næringskomiteen om statsbudsjettet for noen måneder siden, og det var lenge før finanskrisen hadde rammet med den tyngden som den har gjort nå, var de helt entydige og klare tilbakemeldingene vi fikk: Ikke kom med noen skatte- og avgiftsskjerpelser nå! Det tåler ikke norsk næringsliv. Det brydde ikke de rød-grønne seg om, og de benyttet heller ikke anledningen til å rette det opp. Det synes jeg er synd.

Presidenten: Dei talarar som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Erling Sande (Sp) [00:23:11]: Senterpartiet ynskjer auka produksjon av fornybar energi. Det er viktig for å sikre fornybar kraft til å dekkje eige forbruk, og på sikt ei målsetjing om at Noreg skal vere netto bidragsytar av fornybar energi til Europa. Det vil vere ein riktig strategi for eit land som har som mål å bidra vesentleg til klimadugnaden, og det vil opne moglegheiter i form av arbeidsplassar og kompetanse på eit felt som kjem til å bli stadig viktigare i åra som kjem.

Vasskrafta har betydd sær mykje for Noreg både når det gjeld industrireising og arbeidsplassar, men sjølvsagt òg når det gjeld straum til hus og heim og auka levestandard for den enkelte. No er denne krafta særskilt verdfull i miljosamheng. Noreg har bygd ut mykje vasskraft, men har framleis eit stor uutnytta potensial, mykje av det i form av småkraftutbyggingar og i form av opprusting og utvikling av eksisterande kraftverk.

Regjeringa foreslår no å fjerne fleire føresegner i skatereguleringane for kraftføretak som kan verke negativt på investeringar i opprustings- og utviklingsprosjekt, eller negativt påverke utforminga av dei. Regjeringa foreslår

- lovending som fører til utvida bruk av framførbar negativ grunnrenteinntekt i samband med gjennomføring av opprustings- og utviklingsprosjekt. Dette

tiltaket vil betre incentiva til å utnytte potensialet i allereie utbygde vassdrag optimalt

- innføring av ei generell ordning for årleg utbetaling av skatteverdien av negativ grunnrenteinntekt
- faste tekniske installasjonar i bygg – lat meg òg nemne det – blir skilde ut som eiga saldogruppe, og får avskrivingsraten heva frå 2 pst. til 10 pst. Dette vil fremje tidsretta miljøinvesteringar i ulike verksemdar

Sist, men ikkje minst: Frå og med inntektsåret 2008 skal det ikkje utrekna grunnrenteskatt for kraftverk under 5 500 kVA. I revidert nasjonalbudsjett for 2008 foreslo Regjeringa å setje ned den nedre grensa for plikt til å berekne grunnrenteinntekt tilbake til 5 500 kVA også for nye kraftverk. Forslaget inneber at den nedre grensa for grunnrenteinntekt no blir den same for nye som for eksisterande kraftverk. For mange kraftprodusentar er dette viktige endringar som er avgjerande for om dei vel å realisere viktige investeringar eller ikkje. Senterpartiet er glad for at desse endringane no er på plass, slik at innsatsen for produksjon av meir fornybar energi kan styrkjast ytterlegare.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, sjå side 110)

Sak nr. 2 [00:26:00]

Innstilling frå næringskomiteen om lov om endringar i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 mv. (gjennomføring av ILO konvensjon nr. 186 om sjøfolks arbeids- og levevilkår) (Innst. O. nr. 10 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 70 (2007–2008))

Presidenten: Etter ønske frå næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvar gruppe og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til tre replikkar med svar etter innlegg frå medlemmer av Regjeringa innafor den fordelte taletida.

Vidare vil presidenten foreslå at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

- Det blir sett på som vedteke.

Steinar Gullvåg (A) [00:27:16]: På vegne av saksordføreren, Ola Borten Moe, som sitter i Lagtinget, har jeg gleden av å legge fram Innst. O. nr. 10 fra næringskomiteen.

Det viktigste i den lovproposisjonen som Regjeringen fremmer, er utvilsomt forslaget om at det nå skal føres tilsyn med sjøfolks arbeids- og levekår. Det innebærer at det nå opprettes et tilsynsregime for skip over 500 tonn i internasjonal trafikk mellom to havner. Skip skal nå ha et eget sertifikat som viser at flaggstaten har godkjent at arbeids- og levekårene om bord er i tråd med de krav som stilles i ILO-konvensjon nr. 186, som Norge nå ratifiserer.

I regelen har rederiene arbeidsgiveransvar for sine sjøfolk. Men det finnes også eksempler på at rederiene har

hyret inn andre selskaper som driver skipene. Arbeidsgiveransvaret ligger da hos vedkommende selskap. Det har hendt at vedkommende selskap ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor ansatte sjøfolk. De foreslåtte endringene i sjømannsloven innebærer at rederiet nå får ansvar for å sikre sjøfolks rettigheter når dette ansvaret ikke oppfylles av vedkommende sjømanns arbeidsgiver.

Viktig er også innføringen av en lovfestet klagerett for sjøfolk, dersom de føler at forskrift eller lovfestet rett ikke er oppfylt. Klagen skal i regelen rettes til rederiet, men det åpnes nå adgang til å klage til tilsynsmyndigheten. Rederiet har også en plikt til å undersøke klagen og etablere en reell klagebehandling.

Lovendringene, og da spesielt tilsynsregimet, har også en kostnadsside. Sjøfartsdirektoratet får en merbelastning tilsvarende 3,5 årsverk. Næringen får en merutgift i størrelsesorden 25 mill. kr i forbindelse de nye maritime arbeids- og levekårsattestene.

Det er etter mitt syn avgjørende, og i tråd med konvensjonens innhold, at sjømannsloven utvides til å gjelde utenlandske skip når disse befinner seg i norske farvann, i norsk økonomisk sone og på kontinentalsokkelen.

Et av hovedpoengene med ILO-konvensjon nr. 186 er å utligne sjøfolks arbeids- og levekår verden over og hindre sosial dumping i internasjonal skipsfart. Nå er det et stykke igjen dit, men det er viktig at store skipsfartsnasjoner går foran. Jeg synes det er bra at Liberia og Bahamas, som tradisjonelt betegnes som stater med bekvemmelighetsflagg, allerede har ratifisert konvensjonen, og at EU nå følger etter.

Konvensjonen og de lovendringene vi vedtar i dag, trer i kraft 12 måneder etter at 30 stater med en tredjedel av verdensflåten har ratifisert avtalen.

I betraktning av tidspunktet for denne debatten og i håp om å la være å provosere opposisjonen, har jeg tenkt å sende resten av mitt innlegg direkte til pressen – selvfølgelig med kopi til sjømannsorganisasjonene!

Øyvind Korsberg (FrP) [00:30:52]: Jeg skal ikke lage noen lang debatt av dette.

La meg bare først si at utgangspunktet vårt er at det er uheldig for næringens konkurransebetingelser dersom det innføres særnorske regler.

Så er det en del av det som er foreslått fra Regjeringen som vi kommer til å gå imot og fremme egne forslag til, fordi vi føler at det ikke ivaretar norsk skipsfartsnæring på en god måte.

Som jeg redegjorde for i en tidligere debatt i Stortinget i dag, har vi fått en rekke innspill fra organisasjoner og også fra enkeltpersoner og næringer som har reist en rekke spørsmål om dette regelverket, hvor klart regelverket er, og hvordan det vil slå ut.

Jeg vil bare vise til de merknadene som framkommer i innstillingen, og tar opp de forslag Fremskrittspartiet enten står alene om eller er sammen med andre partier om.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har teke opp dei forslaga han refererte til.

Det kan tyde på at fleire har teke rådet frå represen-

tanten Gullvåg til etterretning. Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, sjå side 133)

Sak n r. 3 [00:32:42]

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (Innst. O. nr. 23 (2008–2009), jf. Ot.prp. nr. 67 (2007–2008))

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [00:33:12] (ordfører for saken): Jeg har ikke tenkt å provosere representanten Gullvåg til noen lang debatt, men som sakens ordfører vil jeg bare komme med noen få kommentarer.

Næringskomiteen har hatt til behandling Ot.prp. nr. 67 for 2007–2008, implementering av et EU-direktiv, som innebærer at veterinærer fra EØS-området kan benytte tittelen «veterinær» i Norge uten norsk autorisasjon til midlertidig tjenesteyting. Direktivet gir også dyrehelsepersonell en rett til midlertidig å kunne bruke tittelen «dyrehelsepersonell» i Norge.

I proposisjonen foreslås det også at de som skal praktisere som dyrehelsepersonell i Norge, skal stilles overfor et språkkrav, som vil bli nærmere regulert i forskriftene.

Endelig konkluderer en enstemmig næringskomité med at det er riktig at regelverk for arbeidstakere i EØS-området blir forenklet, slik at personell med nødvendig kvalifikasjoner ikke møter unødvendige hindringer i utøvelsen av sitt yrke i Norge.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 3.

(Votering, sjå side 137)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget skal da gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det sett fram 40 forslag. Det er:

- forslaga nr. 1–3, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslaga nr. 4 og 5, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet, Høgre og Venstre
- forslaga nr. 6 og 7, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet og Høgre
- forslaga nr. 8–10, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslaga nr. 11–14, frå Gjermund Hagesæter på vegner av Framstegspartiet
- forslaga nr. 15 og 16, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre og Kristeleg Folkeparti

- forslaga nr. 17–22, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre og Venstre
- forslaga nr. 23–25, frå Svein Flåtten på vegner av Høgre
- forslag nr. 26, frå Hans Olav Syversen på vegner av Kristeleg Folkeparti og Venstre
- forslaga nr. 27–33, frå Hans Olav Syversen på vegner av Kristeleg Folkeparti
- forslaga nr. 34–40, frå Lars Sponheim på vegner av Venstre

Forslag nr. 40, frå Venstre, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede og fremme lovforslag om 20 prosent fradrag i skatt for personlige, varige investeringer i selskap inntil 500 000 kroner.»

Dette forslaget blir i tråd med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

For å redusere talet på voteringar i denne saka har ein blitt einige om ein voteringsorden som inneber at dersom mindretalsforslag fell, vil forslagsstillarane støtte innstillinga på desse paragrafane. Det er blitt konferert med forslagsstillarane på førehand.

Presidenten vil understreke den sjølvsgade føresetnaden at når partia aksepterer ein slik voteringspraksis, skal dette ikkje bli brukt mot eit parti ved eit seinare høve.

Voteringa vil bli ordna som følgjer:

- Det blir først votert over alle mindretalsforslaga, der me startar med den minste fraksjonen.
- Deretter blir det votert over innstillingas forslag til vedtak, der me startar med alle lover som ein antek blir samrøystes vedtekne.
- Vidare blir det votert over skattelova, som me finn under stor bokstav N i innstillinga. Her vil presidenten først ta opp alle paragrafane som ulike fraksjonar ønskjer å stemme imot.
- Så blir det votert over alle paragrafane i skattelova som ein antek blir samrøystes vedtekne.
- Så blir det votert over gjenståande lover, bokstavane B, E, K, O, P og R, slik at alle som ønskjer å stemme imot også her, får anledning til det.
- Til slutt blir det votert over overskrifta til lova og lova i det heile.
- Det har ikkje kome innvendingar mot dette, og det vil bli gått fram slik.

Me voterer først over forslaga nr. 34–39, frå Venstre.

Forslag nr. 34 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

- d) personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. 23 prosent.

§ 14-43 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Forhøyet avskrivingsstørrelse gjelder for fiskefartøyer. Saldo for slikt fartøy kan avskrives med inntil 20 prosent.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 35 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 5 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 36 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-12 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 95 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 95 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 95 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-12 femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 95 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til 95 prosent av den antatte salgsverdi.

(6) Andel i aksjefond verdsettes til 95 prosent av aksjens andelsverdi 1. januar i ligningsåret. Andel i verdipapirfond som ikke er aksjefond verdsettes til andelsverdien 1. januar i ligningsåret. Med aksjefond menes verdipapirfond der minst 50 prosent av forvaltningskapitalen per 31. desember i inntektsåret og i gjennomsnitt i løpet av inntektsåret, regnet ved utgangen av hver måned, er plassert i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Likt med et verdipapirfonds direkte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis etter foregående punktum regnes indirekte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis via verdipapirfondsandeler, i ett eller flere ledd. Andel i verdipapirfond som forvaltes av utenlandsk selskap anses som aksjefondsandel dersom skattyter krever dette og kan godtgjøre at andelen er omfattet av

definisjonen i tredje og fjerde punktum. Departementet kan gi forskrift om dokumentasjonskrav etter femte punktum.

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 95 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Skattefradrag for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 5 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 38 lyder:

«I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endring:

§ 14 nytt tredje ledd skal lyde:

For pensjoner som var løpende før 1. mai 2000, hvor inntekt som overstiger åtte ganger grunnbeløpet i folketrygden ble regnet med en tredel, gjelder første ledd med virkning fra 1. januar 2009.»

Forslag nr. 39 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-31 annet ledd skal lyde:

(2) Det gis minstefradrag i brutto virksomhetsinntekt til selvstendig næringsdrivende etter § 5-30.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

V o t e r i n g :

Forslaga frå Venstre blei med 69 mot 4 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.46.02)

Presidenten: Me voterer over forslaga nr. 27–33, frå Kristeleg Folkeparti.

Forslag nr. 27 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Frdrag kan enten gis med inntil 3 300 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Frdrag kan samlet gis med inntil 3 300 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når frdragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 28 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 14-43 første ledd bokstavene c–e skal lyde:

- c. vogntog, lastebiler, busser, varebiler, drosjebiler og kjøretøyer for transport av funksjonshemmede – 22 pst.
- d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 22 pst.
- e. skip, fartøyer, rigger mv. – 16 pst.

§ 14-43 annet ledd skal lyde:

(2) Forhøyet avskrivningssats gjelder for saldo for

- a. bygg med så enkel konstruksjon at det må anses å ha en brukstid på ikke over 20 år fra oppføringen. Saldo for slikt bygg kan avskrives med inntil 8 prosent.
- b. driftsmidler som omfattes av første ledd bokstav h og som eies av næringsdrivende i jordbruk og skogbruk som med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 § 31 skal eller kan levere årsoppgave for beregning av merverdiavgift, og for bortforpaktere som med hjemmel i forskrift 6. juni 2001 nr. 117 kan registreres i merverdiavgiftsmanntallet. Saldo for disse driftsmidlene kan avskrives med inntil 6 prosent.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 29 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 49 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 49 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 30 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 18 000 kroner årlig.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 31 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Skattefradrag for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektskatt og trygdeavgift på 3 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år og til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Fradrag etter første punktum gis bare dersom skattyter ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 32 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 9-16 nytt tredje ledd skal lyde:

Når pleiepengene er utbetalt sammenhengende i over 12 måneder, skal grunnlaget for ytelsen økes prosentvis lik vedtatt endring i folketrygdlovens grunnbeløp.

II

Endringen under I gjøres gjeldende umiddelbart, med virkning fra 1. januar 2009.»

Forslag nr. 33 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragsberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 5 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 10 mill. kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 10 mill. kroner i inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Kristeleg Folkeparti blei med 68 mot 5 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.46.27)

Presidenten: Me skal så votere over forslag nr. 26, frå Kristeleg Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 8-34 nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom en selvstendig næringsdrivende er syk-meldt på grunn av svangerskapsrelatert sykdom, og tilrettelegging eller omplassering til annet arbeid i virksomheten ikke er mulig, skal trygden dekke sykepenge med 100 prosent fra første sykemeldingsdag.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir fjerde og femte ledd.

§ 9-5 første ledd innledningen skal lyde:

Til en arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende som har omsorg for barn, ytes det omsorgspenger dersom han eller hun er borte fra arbeidet

§ 9-9 nytt tredje ledd skal lyde:

For selvstendig næringsdrivende yter trygden omsorgspenger fra første dag med 100 prosent av sykepengegrunnlaget.

§ 9-16 andre ledd skal lyde:

Ytelsene gis med den prosent av sykepengegrunnlaget som gjelder ved egen sykdom, men selvstendig næringsdrivende vil ikke få redusert prosent ved egen sykdom. Til arbeidsledige gis ytelsen etter bestemmelsene i § 8-49 om sykepenge til arbeidsledige.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2009.»

Votering:

Forslaget frå Kristeleg Folkeparti og Venstre blei med 64 mot 9 røyster ikkje vedteke.
(Voteringsutskrift kl. 00.46.51)

Presidenten: Me voterer over forslaga nr. 23–25, frå Høgre.

Forslag nr. 23 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-14 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Fordelen settes til differansen mellom den verdien som kan oppnås ved reelt salg av aksjen, redusert med 20 prosent, og det den ansatte betaler for aksjen. Den skattefrie fordelen kan likevel ikke overstige 8 000 kroner pr. inntektsår.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 24 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 4-12 første, annet og tredje ledd skal lyde:

(1) Børsnotert aksje verdsettes i alminnelighet til 90 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret.

(2) Ikke-børsnotert aksje verdsettes til 90 prosent av aksjens forholdsmessige andel av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi 1. januar året før ligningsåret fordelt etter pålydende.

(3) Ikke-børsnotert aksje i utenlandsk selskap verdsettes til 90 prosent av aksjens antatte salgsverdi 1. januar i ligningsåret. Aksjen skal verdsettes etter annet ledd når skattyteren krever dette og kan sannsynliggjøre selskapets skattemessige formuesverdi.

§ 4-12 femte og sjette ledd skal lyde:

(5) Grunnfondsbevis i sparebank, gjensidig forsikringsselskap, kreditt- og hypotekforening og selveiende finansieringsforetak verdsettes til 90 prosent av kursverdien 1. januar i ligningsåret. Er kursen ikke notert eller kjent, settes verdien til 90 prosent av den antatte salgsverdi.

(6) Andel i aksjefond verdsettes til 90 prosent av aksjens andelsverdi 1. januar i ligningsåret. Andel i verdipapirfond som ikke er aksjefond verdsettes til andelsverdien 1. januar i ligningsåret. Med aksjefond menes verdipapirfond der minst 50 prosent av forvaltningskapitalen per 31. desember i inntektsåret og i gjennomsnitt i løpet av inntektsåret, regnet ved utgangen av hver måned, er plassert i aksjer og/eller grunnfondsbevis. Likt med et verdipapirfonds direkte plasseringer i aksjer eller grunnfondsbevis etter foregående punktum regnes indirekte plasseringer i aksjer eller grunnfonds-

bevis via verdipapirfondsandeler, i ett eller flere ledd. Andel i verdipapirfond som forvaltes av utenlandsk selskap anses som aksjefondsandel dersom skattyter krever dette og kan godtgjøre at andelen er omfattet av definisjonen i tredje og fjerde punktum. Departementet kan gi forskrift om dokumentasjonskrav etter femte punktum.

§ 4-13 første ledd første punktum skal lyde:

For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før ligningsåret, settes aksjeverdien til 90 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 25 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

Ny § 16-1 skal lyde:

§ 16-1 Fradrag i skatt for arbeidstakere fra 62 til 67 år

Personlig skattyter med inntekt som er skattepliktig etter § 5-10 gis fradrag i inntektsskatt og trygdeavgift på 6 000 kroner fra og med det inntektsåret vedkommende fyller 62 år til og med det inntektsåret vedkommende fyller 66 år. Det gis bare fradrag etter første punktum for personlig skattyter som ikke mottar pensjon eller løpende ytelser fra folketrygden som skattlegges som personinntekt etter § 12-2.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Høgre blei med 64 mot 9 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 00.47.16)

Presidenten: Me skal no votere over forslaga nr. 17–22, frå Høgre og Venstre.

Forslag nr. 17 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan gis med inntil 1 800 kroner eller inntil 2 promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd andre punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 1 800 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fra-

dragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 18 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-10 annet ledd første punktum skal lyde:

Skattefradrag for boligsparing gis med 28 prosent av innbetalt sparebeløp.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 19 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-50 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Det gis maksimalt fradrag for gaver etter denne paragraf med til sammen 15 000 kroner årlig.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 20 lyder:

«I

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 4-2 annet ledd oppheves. Tredje ledd blir annet ledd.

§ 4-3 annet ledd oppheves.

§ 4-16 overskriften skal lyde:

§ 4-16 Livsforsikringspolise

§ 4-16 første ledd første punktum skal lyde:

Verdien av livsforsikringspolise som ikke omfattes av § 4-2 første ledd, jf. § 4-2 annet ledd, settes til gjenkjøpsverdien.

II

I lov 15. desember 2006 nr. 81 del VII oppheves overgangsregel til skatteloven § 4-2 annet ledd.

III

Endringene under I og II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 21 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-40 annet ledd skal lyde:

(2) Følgende kostnader gir grunnlag for fradrag, dersom de også er fradragberettiget etter kapittel 6:

- a. Skattyters kostnader til egenutført forsknings- og utviklingsprosjekt, begrenset til 8 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd.
- b. Skattyters kostnader til forsknings- og utviklingsprosjekt utført av forskningsinstitusjoner godkjent av Norges forskningsråd, begrenset til 10 millioner kroner i inntektsåret. Prosjektet må være godkjent av Norges forskningsråd. Samlet fradragsgrunnlag etter bokstav a og b skal ikke overstige 10 millioner kroner i inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 22 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

- a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, med unntak av avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.
- § 23-3 annet ledd ny nr. 4 skal lyde:
4. Egen sats for avtalefestet pensjon som mottas før skattyter fyller 67 år.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning for ytelser utbetalt fra og med 1. januar 2009.»

Votering:

Forslaga frå Høgre og Venstre blei med 60 mot 13 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.47.41)

Presidenten: Me skal no votere over forslaga nr. 15 og 16, frå Høgre og Kristeleg Folkeparti.

Forslag nr. 15 lyder:

«I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

I

§ 16 første ledd nr. 14 nytt annet punktum skal lyde:

Fritaket omfatter også batteriskifte i og leasing av kjøretøy som nevnt i første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2009.»

Forslag nr. 16 lyder:

«I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

§ 23-2 åttende ledd annet punktum skal lyde:

Fritaket etter første punktum gjelder bare dersom institusjonens eller organisasjonens totale lønnsutgifter er opp til 500 000 kroner, og bare for lønnsutbetalinger opp til 50 000 kroner per ansatt.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Høgre og Kristeleg Folkeparti blei med 59 mot 14 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.07)

Presidenten: Me voterer over forslaga nr. 11–14, frå Framstegspartiet,

Forslag nr. 11 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-20 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 12 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 23-3 fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke betales avgift når inntekten er inntil 69 600 kroner. Avgiften må ikke overstige mer enn 25 prosent av den del av inntekten som overstiger 69 600 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 13 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-32 første ledd bokstav b skal lyde:

b. Minstefradrag i pensjonsinntekt, jf. § 6-31 første ledd

bokstav b, gis med 36 prosent av summen av slik inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 14 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-83 første ledd skal lyde:

(1) Skattyter som i inntektsåret har hatt usedvanlig store kostnader på grunn av egen eller forsørget persons sykdom eller annen varig svakhet, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner så langt kostnadene kan dokumenteres og minst utgjør 6 120 kroner. Skattytere som kan dokumentere å ha sykdommen diabetes I eller II, gis særfradrag i alminnelig inntekt på 9 180 kroner, med mindre skattyter dokumenterer høyere kostnader.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Framstegspartiet blei med 57 mot 16 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.30)

Presidenten: Me voterer over forslaga nr. 8–10, frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 8 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 16-10 tredje ledd første og andre punktum skal lyde:

Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 20 000 kroner pr. inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 200 000 kroner.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I

I lov 27. juni 2008 nr. 62 om individuell pensjonsordning gjøres følgende endring:

§ 1-3 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Samlet årlig innbetaling av innskudd, premie og vederlag for administrasjon av pensjonsavtalen, herunder vederlag for forvaltning av årets innskudd og

premie, kan for hver person ikke overstige 40 000 kroner.

II

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 6-47 første ledd bokstav c annet punktum skal lyde:

Samlet fradrag kan ikke overstige 40 000 kroner.

III

Endringen under I trer i kraft med virkning fra og med 1. januar 2009.

Endringen under II trer i kraft med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 10 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 5-15 annet ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Videre kan departementet gi forskrift om skattefritak for arbeidsgivers dekning av ansattes behandlingsutgifter under sykdom og av behandlingsforsikringer.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre blei med 55 mot 18 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.48.54)

Presidenten: Me skal votere over forslaga nr. 6 og 7 frå Framstegspartiet og Høgre.

Forslag nr. 6 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14-43 første ledd bokstav d skal lyde:

d. personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar, mv. – 25 prosent.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 7 lyder:

«I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 6-81 skal lyde:

§ 6-81 Særfradrag for alder og uførhet m.v.

(1) Særfradrag for alder gis etter følgende regler:

a. Fra og med den måned skattyter fyller 70 år, gis det et

særfradrag i alminnelig inntekt på 1 697 kroner pr. påbegynt måned. Ektefeller har til sammen rett til samme særfradrag som en enslig.

- b. Bestemmelsen i a gjelder tilsvarende når skattyter etter fylte 67 år tar ut alderspensjon etter § 19-6 i folketrygdloven. Tar skattyteren bare ut en del av full alderspensjon, reduseres særfradraget tilsvarende. Tar begge ektefeller ut deler av full alderspensjon, er den høyeste pensjonsandelen avgjørende for denne reduksjonen.
- c. Dersom begge ektefeller har alderspensjon fra folketrygden, fordeles særfradraget med en halvpart på hver.

(2) Fra og med den måned skattyter mottar foreløpig uførestønad etter folketrygdloven § 12-16 eller uførepensjon fordi ervervsevnen er satt ned med minst 2/3, gis det et særfradrag i alminnelig inntekt på 1 697 kroner pr. påbegynt måned.

(3) Andre skattytere enn nevnt i første og annet ledd som har mottatt rehabiliteringspenger, foreløpig uførestønad eller attføringspenger etter folketrygdloven eller uførepensjon etter nevnte lov eller andre lover, skal for hver påbegynt måned slike ytelser er mottatt ha et særfradrag lik halvparten av månedsfradraget etter første ledd a første punktum.

(4) Reglene om ektefeller i denne paragraf gjelder tilsvarende for samboere som omfattes av § 2-16.

(5) Departementet kan gi forskrift om fordelingen av særfradrag etter denne paragraf.

II

Endringen under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Votering:

Forslaga frå Framstegspartiet og Høgre blei med 48 mot 25 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.49.20)

Presidenten: Me skal så votere over forslaga nr. 4 og 5, frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre.

Forslag nr. 4 lyder:

«I

Lov 19. juni 1964 nr. 14 om arveavgift oppheves.

II

Endring under I trer i kraft straks og med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 5 lyder:

«1. I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

I

§ 13 overskriften skal lyde:

Fortrinnsrett til ny stilling

§ 13 nr. 6 oppheves.

Nåværende § 13 nr. 7 blir § 13 nr. 6.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2009.

III

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Den som ved lovendringens ikrafttredelse har rett til ventelønn, beholder retten til ventelønn etter de regler som gjelder på tidspunktet for lovendringen.
  2. For arbeidstakere i virksomheter som ved særlig lovgivning er gitt rettigheter etter § 13 nr. 6, kan det i henhold til den enkelte bestemmelse i slik særlig lovgivning tilstås ventelønn også etter opphevelse av § 13 nr. 6.
  3. Departementet kan bestemme at arbeidstakere i navngitte statlige virksomheter kan tilstås ventelønn etter opphevelse av § 13 nr. 6, likevel ikke slik at ventelønn tilstås for ansatte med fratredelse senere enn ett år etter endringslovens ikrafttredelse.
  4. Tilståelse av ventelønn etter annet og tredje ledd kan bare skje dersom vilkårene i § 13 nr. 6 er oppfylt.
  5. Nærmere regler om ventelønn etter denne bestemmelse kan fastsettes av Kongen i forskrift.
2. I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endringer:

I

§ 20 første ledd bokstav f oppheves. Nåværende bokstav g blir bokstav f.

§ 24 tredje ledd oppheves.

§ 27 annet ledd tredje punktum skal lyde:

Bestemmelsen i dette ledd gjelder også permittert medlem.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra 1. januar 2009.

III

Ved ikrafttredelse av I gjelder følgende overgangsregler:

1. Medlemmer i Statens Pensjonskasse som ved opphevelse av § 24 tredje ledd har rett til vartpenger etter denne bestemmelsen, kan motta vartpenger etter de regler som gjelder ved opphevelsen.
2. § 20 første ledd bokstav f skal fortsatt gjelde for dem som har ventelønn etter den tidligere bestemmelsen i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. § 13 nr. 6 og for dem som har vartpenger etter den tidligere bestemmelsen i § 24 tredje ledd også etter disse bestemmelsenes opphevelse.»

Votering:

Forslaga frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre blei med 44 mot 29 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.49.44)

Presidenten: Me skal no røyste over forslaga nr. 1–3, frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 1 lyder:

«1. I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift av arv og visse gaver gjøres følgende endring:

I

Ny § 4A skal lyde:

§ 4A. Betinget avgiftsfrihet ved arv og gave av næringsvirksomhet

(1) Arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, skal være fritatt fra arveavgift. Dersom arvingen eller mottakeren eier de mottatte eiendelene og rettighetene, andelene eller aksjene i mindre enn 10 år fra tidspunktet da rådigheten anses ervervet i henhold til § 9 og § 10, bortfaller eller begrenses fritaket etter første punktum i medhold av reglene i femte ledd.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når følgende vilkår er oppfylt:

- a. Enkeltpersonforetaket eller selskapet må oppfylle kravene som stilles til små foretak etter regnskapsloven § 1-6 i det siste årsregnskap før rådighetsåret; og
- b. overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer må umiddelbart før overdragelsen eie direkte eller indirekte minst 25 prosent av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

(3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av § 11 A skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av § 11 A legges verdien etter § 11 A til grunn.

(4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal fritaksordningen etter denne paragraf gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdiene som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter § 15, jf. § 16, som klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere at-

skilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under fritaksordningen etter denne paragraf fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.

(5) Dersom arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 prosent av de mottatte aksjene eller andelene, og dette skjer mindre enn 10 år fra det tidspunktet da rådigheten over midlene i henhold til § 9 og § 10 anses ervervet, bortfaller en andel av avgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum. For enkeltpersonforetak bortfaller en andel av arveavgiftsfritaket etter første ledd tilsvarende en tidel for hvert år som gjenstår til utløpet av 10-årsfristen etter første ledd annet punktum ved død eller dersom virksomheten i det vesentlige opphører. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i skatteloven og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller andeler. Det skal ikke beregnes rente som følge av utsatt plikt til å svare avgift etter denne paragraf.

(6) Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved arv eller gave og en ektefelle, arving eller gavemottaker, som selv har rett til betinget avgiftsfrihet etter denne paragraf, kan vedkommende ektefelle, arving eller gavemottaker overta avdødes rettigheter og plikter etter ordningen. Tilsvarende gjelder ved salg til person som nevnt i arveloven §§ 1-4.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven § 9 og § 10, går over 1. januar 2009 eller senere.

1. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 10-32 oppheves.

II

Endringen under I trer i kraft fra 1. januar 2009.»

Forslag nr. 2 lyder:

«I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endring:

I

§ 19-6 skal lyde:

§ 19-6 Alderspensjon mellom 68 og 70 år

Før alderspensjonisten har fylt 68 år, ytes pensjonen på grunnlag av rettigheter som vedkommende har opparbeidet til og med det året han eller hun fylte 67 år. Rettigheter som vedkommende opparbeider deretter, reg-

nes med først når han eller hun fyller 70 år. Dersom ligningen for det året pensjonisten fylte 67 år ikke foreligger når alderspensjonen innvilges, settes poengtallet for dette året lik det poengtallet som er fastsatt for det foregående året. Pensjonen omregnes etter det poengtallet som er fastsatt for det året pensjonisten fylte 67 år først når han eller hun fyller 70 år.

Alderspensjonen til person over 67 år skal ikke reduseres pga. pensjonsgivende inntekt.

Departementet gir forskrifter om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen, herunder regler om fastsetting av inntekt.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.»

Forslag nr. 3 lyder:

«I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

§ 4 femte ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder arv etter arveloven § 46.

Nåværende annet til fjerde punktum blir tredje til femte punktum.

II

Endringene under I trer i kraft straks, med virkning for arv og gave hvor rådigheten, jf. arveavgiftsloven §§ 9 og 10, går over 1. januar 2009 eller senere.»

Votering:

Forslaga frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre blei med 39 mot 34 røyster ikkje vedtekne.

(Voteringsutskrift kl. 00.50.08)

Presidenten: Det vil så bli votert over innstillingens forslag til vedtak, bokstavane A, C, D, F, G, H, I, J, L, M og Q.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slike vedtak til lover:

A.

L o v

om endring i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter

I lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

I

§ 10 skal lyde:

Reglene om taushetsplikt mv. i *lov om toll og vareførsel § 12-1* gjelder tilsvarende for tollmyndighetenes arbeid knyttet til denne lov.

II

Endringen under I trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

C.

L o v

om endring i lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven)

I lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) gjøres følgende endring:

I

§ 17 første ledd skal lyde:

For å kontrollere riktigheten av dokumenter, erklæringer eller andre opplysninger som pliktes gitt etter denne lov, kan tollvesenet eller den myndighet Kongen bestemmer foreta eller la foreta undersøkelse av bedriftslokale som helt eller delvis disponeres av den opplysningspliktige. *Ved gjennomgang av virksomhetens arkiver kan tollmyndighetene foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene.* På forlangende skal den opplysningspliktige uten opphold gi innsyn i, legge frem, utlevere eller sende inn registrerte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale, kontrakter, korrespondanse, styre- og forhandlingsprotokoller, og andre dokumenter av betydning for kontrollen. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.* Tollvesenet kan også ta ut til undersøkelse nødvendige prøver av varer. Slike prøver kan tas uten vederlag.

II

Endringen under I trer i kraft straks.

D.

L o v

om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

I

§ 46 første og annet ledd skal lyde:

Den som er pliktig å sende oppgave over omsetning mv. etter denne lov eller i henhold til bestemmelser gitt med hjemmel i denne lov skal uten opphold legge fram, utlevere eller sende inn registrerte og dokumenterte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale og andre dokumenter av betydning for avgifts kontrollen når avgiftsmyndighetene forlanger det. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.* Det skal også gis fullstendige opplysninger om forhold som myndighetene finner kan ha betydning for kontrollen. Det samme gjelder den som er pålagt bokføringsplikt etter bokføringsloven § 2 tredje ledd.

Den næringsdrivende og de personer som er i hans tjeneste eller bistår ham, skal yte nødvendig veiledning og bistand og gi adgang til kontor- og bedriftslokaler. *Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan avgiftsmyndighetene foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos avgiftsmyndighetene.* Det samme gjelder den som er pålagt bokføringsplikt etter bokføringsloven § 2 tredje ledd.

II

§ 5b første ledd nr. 5 første punktum skal lyde:

Tjenester i form av rett til å overvære teater-, opera-, ballett- og sirkusforestillinger, konsert- og idrettsarrangementer, utstillinger i gallerier og museer, samt adgang til fornøyelsesparker, opplevelsessentra, dansetilsetninger med levende musikk og *datatreff og lignende arrangementer rettet mot barn og ungdom.*

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft 1. januar 2009.

F.

L o v

om endring i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v.

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. gjøres følgende endring:

I

§ 6 nr. 1 bokstav c nytt fjerde ledd skal lyde:

Når Klagenemnda endrer en ligningsavgjørelse til gunst for den skattepliktige, skal Oljeskattekontoret tilkjenne den skattepliktige hel eller delvis dekning av sakskostnader. Den skattepliktige kan påklage Oljeskattekontorets sakskostnadsavgjørelse til Oljeskattenemnda. Ligningsloven § 9-11 gjelder tilsvarende.

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning for klagesaker som gjelder inntektsåret 2007 og senere inntektsår.

G.

L o v

om endring i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift

I lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift gjøres følgende endring:

I

§ 8 annet ledd skal lyde:

Første ledd bokstav a gjelder tilsvarende ved overføring av felles bolig mellom samboere ved samlivsbrudd. Med samboere menes i denne lov to personer som har levd sammen i et ekteskapslignende eller partnerskapslignende

forhold, og hatt felles folkeregistrert adresse i minst to år forut for samlivsbruddet, eller venter, har eller har hatt felles barn. *Dersom opphøret av samlivet skjer som følge av den ene partens død, er det tilstrekkelig at samboerne på dødsfallstidspunktet var folkeregistrert på samme adresse.*

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2009.

H.

L o v

om endringer i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven)

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 3-13 nr. 2 bokstav b skal lyde:

- b. til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om arbeidsmiljø, obligatorisk tjenestepensjon, regnskapsplikt og regnskapsførere, *revisjonsvesen eller aksjeselskaper*, eller som reviderer offentlig virksomhet,

§ 4-10 nr. 1 bokstav a første, annet og tredje punktum skal lyde:

- a. å legge fram, utlevere eller sende inn sine regnskapsbøker, bilag, kontrakter, korrespondanse, styre- og revisjonsprotokoller og andre dokumenter av betydning for hans ligning og kontrollen av denne. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.*

Nåværende annet til femte punktum i § 4-10 nr. 1 bokstav a blir fjerde til syvende punktum.

§ 4-10 nr. 1 bokstav b skal lyde:

- b. å gi adgang til befarings, besiktigelse, gjennomsyn av virksomhetens arkiver, taksering m.v. av fast eiendom, anlegg, innretninger med tilbehør, optelling av besetninger, beholdninger av varer, råstoffer m.v. *Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan ligningsmyndighetene foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos skattyter eller hos ligningsmyndighetene.*

§ 6-2 nr. 1 bokstav b skal lyde:

- b. pensjon, introduksjonsstønad etter introduksjonsloven, kvalifiseringsstønad etter sosialtjenesteloven, føderåd i jord- og skogbruk, livrente som ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, underholdsbidrag, *foreldrepenger*, dagpenger under arbeidsløshet, sykepenger o.l. ytelser som skal regnes som skattepliktig inntekt for mottakeren,

§ 6-10 nr. 4 skal lyde:

Departementet kan bestemme at *rapporteringsplikten etter nr. 1 også skal gjelde for oppdrag til enkelte grupper*

av oppdragstakere som ikke er bosatt eller hjemmehørende i utlandet.

II

Endringene under I trer i kraft straks.

I.

L o v

om endring i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven)

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endring: I10

§ 67 annet ledd bokstav d skal lyde:

- d) forbrytelse mot militær straffelov § 34 annet ledd annet straffalternativ, jf. tredje ledd, *lov om toll og vareførsel § 16-7*, merverdiavgiftsloven § 72, ligningsloven § 12-1, utlendingsloven § 47 annet ledd, jf. femte ledd, regnskapsloven § 8-5 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum og bokføringsloven § 15 første ledd første og tredje punktum, jf. tredje ledd første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

J.

L o v

om endring i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard

I lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard gjøres følgende endring:

I

§ 4-4 annet ledd første punktum skal lyde:

Selvangivelse med vedlegg leveres til skattekontoret innen utgangen av *april* i året etter inntektsåret.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2009, med virkning for levering av selvangivelse fra og med inntektsåret 2008.

L.

L o v

om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven)

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 24-5 skal lyde:

§ 24-5. *Kontroll av arbeidsgivere mv.*

Skatteoppkreveren skal føre kontroll med at arbeids-

givere og andre sender meldinger og beregner arbeidsgiveravgift i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. Arbeidsgiveren plikter på anmodning å gi fullstendige opplysninger om forhold som kontrollmyndighetene finner er av betydning for fastsettelsen av avgiften og avgiftsgrunnlaget etter § 24-4 annet og tredje ledd i denne loven.

Skatteoppkreveren eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra skatteoppkreveren, kan foreta bokettersyn hos dem som plikter å beregne og betale arbeidsgiveravgift og kan herunder kreve fremlagt arbeidsgiverens regnskap med bilag, kontrakter, korrespondanse eller andre dokumenter av betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer. Også skattekontoret eller Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt dokumenter som nevnt.

Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan skatteoppkreveren eller skattekontoret foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgiver, skatteoppkrever eller skattekontor. Departementet kan i forskrift fastsette begrensninger for hvilke metoder for kopiering skatteoppkreveren kan benytte.

Nåværende § 24-5 blir ny § 24-6.

II

§ 3-15 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, *engangsutbetaling* fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven og *engangsutbetaling* fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet.

§ 23-3 annet ledd nr. 1 bokstav a skal lyde:

- a) pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold, engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser, *engangsutbetaling* fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, *engangsutbetaling* fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet og støtte etter lov om supplerende stønad til personar med kort butid i Noreg.

§ 23-9 oppheves.

§ 24-1 femte ledd oppheves.

III

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.

M.

L o v

om endring i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) gjøres følgende endring:

I

§ 9-3 første punktum skal lyde:

Departementet kan ved forskrift bestemme at forvaltningsorgan skal gi opplysninger til Regnskapsregisteret som er egnet til å fastslå regnskapsplikt etter § 1-2 første til fjerde ledd.

II

Endringen under I trer i kraft 1. januar 2009.

Q.

L o v

om endringer i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven)

I lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 13-4 første ledd skal lyde:

(1) For å kontrollere riktigheten av dokumenter, erklæringer eller andre opplysninger som pliktes gitt etter denne lov, kan tollmyndighetene eller den myndighet departementet bestemmer, foreta eller la foreta undersøkelse av bedriftslokale som helt eller delvis disponeres av den opplysningspliktige. Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan tollmyndighetene foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene. Når det kreves skal den opplysningspliktige uten opphold gi innsyn i, legge frem, utlevere eller sende inn registrerte regnskapsopplysninger, regnskapsmateriale, kontrakter, korrespondanse, styre- og forhandlingsprotokoller, og andre dokumenter av betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene gjelder også elektroniske programmer og programsystemer. Tollmyndighetene kan også ta ut nødvendige prøver av varer for undersøkelse. Slike prøver kan tas uten vederlag.

II

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1 Varslings-, melde- og fremleggelsesplikt mv.

(1) Den som bringer en vare til eller fra tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Enhver som bringer en vare til eller fra tollområdet, plikter å melde fra om dette til tollmyndighetene, og å fremlegge eller oppgi varen for kontroll. Tilsvarende gjelder plikt til å registrere varen.

(3) Varslings-, melde-, fremleggelses-, oppgave- og registreringsplikten etter første og annet ledd gjelder likevel ikke person som bare bringer med vare som:

- a) ved innførselen er toll- og avgiftsfritt reisegods etter § 5-1 første ledd bokstav a og § 6-1 første ledd bokstav a, og som kan innføres uten spesielle tillatelser, eller
b) ved utførsel er unntatt fra deklareringsplikten etter § 4-11, og som kan utføres uten spesielle tillatelser.

(4) Tollmyndighetene kan innføre forenklede rutiner for pliktene etter *annet og tredje* ledd på grenseoverganger,

fergeterminaler, flyplasser og andre innpasseringssteder, dersom forholdene ligger til rette for det.

(5) Tollmyndighetene kan autorisere foretak. Autoriserte foretak kan pålegges mindre omfattende plikter etter første ledd og innrømmes lettelse ved kontroll.

(6) Departementet kan gi forskrift om pliktene etter denne paragraf, herunder om unntak fra pliktene. Departementet kan også gi forskrift om autorisering av foretak, herunder om vilkår for å bli autorisert og om tilbakekall av autorisering, og om lettelse fra varslingsplikt etter første ledd og ved kontroll etter femte ledd.

Overskriften til § 3-7 skal lyde:

Meldeplikt ved avreise fra tollområdet

Overskriften til § 4-10 skal lyde:

Deklareringsplikt ved innførsel

Overskriften til § 4-11 skal lyde:

Deklareringsplikt ved utførsel

§ 4-13 tredje ledd skal lyde:

(3) Tillatelsen kan endres eller tilbakekalles dersom innehaveren av tillatelsen gjør seg skyldig i vesentlige eller gjentatte brudd på vilkårene for tillatelsen eller tilsvarende brudd på toll- og vareførselslovgivningen.

Overskriften til § 5-2 skal lyde:

Vare til bruk mv. i transportmidler i ervervsmessig virksomhet

§ 5-2 første ledd bokstav a skal lyde:

a) proviant og forbruksvare som medbringes og forbrukes *eller selges* om bord i fartøy eller luftfartøy under reise til og fra tollområdet og under opphold der,

Overskriften til § 5-3 skal lyde:

§ 5-3 Vare til fremmede makters representasjoner og internasjonale organisasjoner mv.

§ 5-3 første ledd bokstav c og ny bokstav d skal lyde:

c) andre internasjonale organisasjoner,
d) *offentlig finansierte samarbeidsprosjekter med annen stat.*

§ 12-3 annet ledd skal lyde:

(2) Havnevesenets tjenestepersonell, fyrvoktere og statsloser som under sin tjeneste eller i stillings medfør får kjennskap til overtredelser av toll- og vareførselslovgivningen eller forhold som viser at slike overtredelser tilsiktes, skal søke å hindre overtredelsen, og uten ugrunnet opphold underrette tollmyndighetene eller påtalemyndigheten.

§ 12-9 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet, skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(3) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om særlige beskyttelsestiltak

etter denne paragraf, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 12-12 femte ledd skal lyde:

(5) Departementet kan gi *forskrift* om endringsfrister etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å treffe vedtak om endring til gunst der den uriktige beregningen skyldes tollmyndighetenes forhold.

III

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Innstillinga blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Me er komne fram til N, som gjeld skattelova.

Komiteen hadde tilrådd:

N.

L o v

om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 8-11 første ledd bokstav e, f og g skal lyde:

- e) andel i deltakerlignet selskap mv. som nevnt i § 10-40, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f og h, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,
f) aksjer i selskap som nevnt i § 10-60, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f og h, og hvor inntekten fastsettes etter § 8-15,
g) aksjer i selskap som nevnt i § 8-10, som kun eier eiendeler som nevnt under a-f og h, og aksjer i selskap som nevnt i denne bokstav,
§ 8-12 oppheves.

II

§ 2-1 ellefte ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler for gjennomføringen av bestemmelsen i *tiende* ledd og bestemmelser om fritak fra skatlegging i Norge i skatteavtaler med andre stater.

§ 2-35 annet ledd bokstav b første punktum skal lyde:

- b) § 2-3 tredje ledd gis tilsvarende anvendelse for personer som tar opphold på Svalbard og anses bosatt der, med *unntak* for bunnbeløp etter bestemmelsens tredje punktum.

§ 6-47 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) den tryggedes tilskudd til pensjonsordning i arbeidsforhold, som omhandlet i § 6-46 første ledd a og e, § 6-46 annet ledd bokstav a og § 6-46 fjerde ledd.

§ 8-13 første ledd første punktum skal lyde:

Selskap innenfor ordningen kan ikke drive annen virksomhet enn utleie og drift av egne og innleide skip eller *hjelpesartøy* som nevnt i § 8-11 første ledd a og b.

§ 8-16 skal lyde:

(1) Selskap innenfor ordningen skal svare en årlig skatt til staten for skip og *hjelpesartøy* selskapet eier, beregnet av nettotonnasje, etter satser som fastsettes av Stortinget i det årlige skattevedtak. Departementet kan gi bestemmelser om reduksjon i satsene for skip og *hjelpesartøy* som tilfredsstillende miljøkrav fastsatt av Sjøfartsdirektoratet. Skatt etter første og annet punktum skal også svares for innleid skip og *hjelpesartøy* når eieren ikke er skattepliktig til Norge for inntekten ved utleie av skipet eller *hjelpesartøy*. Bestemmelsene i §§ 10-41 og 10-65 gjelder tilsvarende.

(2) Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av denne paragraf, herunder bestemme at tonnasjesskatt ikke skal svares når skipet i et sammenhengende tidsrom av mer enn tre måneder i inntektsåret er i opplag eller ute av drift. Departementet kan også bestemme at leietaker ikke skal svare tonnasjesskatt dersom annen leietaker innenfor ordningen er pliktig til å svare tonnasjesskatt for samme skip eller *hjelpesartøy* i samme tidsrom.

§ 10-37 tredje ledd skal lyde:

Ved utflytting av selskap anses aksje i selskapet realisert på det tidspunkt skatteplikten til riket opphører etter § 2-2 første ledd eller da selskapet skal anses som hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale.

Nåværende § 10-37 tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

Overskriften i § 10-50 skal lyde:

Etterbetaling fra samvirkeforetak

§ 10-50 første ledd annet punktum oppheves. Nåværende § 10-50 første ledd tredje og fjerde punktum blir annet og tredje punktum.

§ 10-50 sjettede ledd oppheves. Nåværende § 10-50 sjuende ledd blir sjettede ledd.

§ 10-71 skal lyde:

§ 10-71. *Skatteplikt for gevinst på eiendeler mv. ved utflytting av selskap*

Gevinst og tap på eiendel som *selskap mv.* som nevnt i § 2-2 første ledd eier på det tidspunkt skatteplikten til riket opphører etter § 2-2 første ledd eller da selskapet skal anses som hjemmehørende i en annen stat etter skatteavtale, er skattepliktig eller fradragsberettiget som om eiendelen var realisert siste dag før dette tidspunktet. Tilsvarende skal gevinst og tap på forpliktelse som selskapet har, være skattepliktig eller fradragsberettiget som om ge-

vinsten eller tapet var realisert siste dag før skatteplikten til riket opphører som nevnt. Ved gevinst- og tapsberegningen fastsettes utgangsverdien til markedsverdien på det tidspunkt realisasjon anses å ha funnet sted.

§ 14-1 annet ledd skal lyde:

Er skatteplikten avhengig av bostedet og skattyteren anses som bosatt i riket bare en del av inntektsåret, jf. § 2-1 annet til sjettede ledd, fastsettes inntekten til det beløpet som etter bestemmelsene i dette kapittel skal tas til inntekt i vedkommende tidsrom.

§ 14-26 overskriften skal lyde:

§ 14-26. *Gevinst og tap på eiendeler og forpliktelser ved utflytting av selskap*

§ 18-3 tredje ledd bokstav a innledningen skal lyde:

- a) I brutto salgsinntekter etter annet ledd fradras følgende påløpte kostnader som har eller vil få sammenheng med produksjonen ved kraftverket:

§ 18-3 tredje ledd bokstav a nytt nummer 4 skal lyde:

Kostnader etter denne bokstav som er pådratt i byggetiden fra og med inntektsåret 2008 kan føres til fradrag i inntektsåret forutsatt at det foreligger kostnader knyttet til kraftverket som skal behandles som en del av kostprisen etter bokstav b annet punktum.

§ 18-3 fjerde ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Slik negativ grunnrenteinntekt kan likevel trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt ved et annet kraftverk skattyter har en eierandel i som anses etablert som ledd i opprusting og utvidelse knyttet til det kraftverk den negative grunnrenteinntekt er beregnet ved, fra det tidspunkt det er adgang til å aktivere kostnader for beregning av friinntektsgrunnlaget for det nye kraftverket, jf. § 18-3 tredje ledd bokstav b annet punktum, med virkning for inntektsåret 2008 eller senere år.

§ 18-3 femte ledd skal lyde:

Negativ grunnrenteinntekt ved et kraftverk beregnet for inntektsåret 2007 eller senere år skal trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt etter fradrag for negativ grunnrenteinntekt etter reglene i fjerde ledd første punktum, ved et annet kraftverk skattyteren eier. Dersom beregningen av grunnrenteinntekt etter samordning etter foregående punktum blir negativ, utbetales fra staten skatteverdien av den negative grunnrenteinntekten ved avregningsoppgjøret for inntektsåret etter skattebetalingsloven. Dersom beregning av grunnrenteinntekt etter samordning etter første punktum blir positiv for aksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning, jf. § 10-1 første ledd, kan selskapets positive grunnrenteinntekt samordnes mot negativ grunnrenteinntekt beregnet for inntektsåret som nevnt i annet punktum i annet selskap som tilhører samme konsern, jf. § 10-4, ved utgangen av inntektsåret. Dersom beregningen av grunnrenteinntekt etter tredje punktum blir negativ, utbetales fra staten skatteverdien av den negative grunnrenteinntekten ved avregningsoppgjøret for inntektsåret etter skattebetalingsloven.

§ 18-3 sjette ledd tredje punktum oppheves.

§ 18-3 sjuende ledd annet punktum oppheves.

§ 18-3 niende ledd bokstav a skal lyde:

- a) For overdrager skal det i realisasjonsåret beregnes grunnrenteinntekt tilsvarende vederlaget, fratrukket summen av skattemessig verdi av driftsmidler som benyttes i kraftproduksjonen, aktiverte kostnader til erverv av vannfall og eventuell negativ grunnrenteinntekt til fremføring, jf. fjerde ledd. Positiv differanse etter foregående punktum omfattes av reglene om samordning av grunnrenteinntekt etter femte ledd. Negativ differanse kan tilbakeføres og fradras med tillegg av rente fastsatt av departementet i forskrift i grunnrenteinntekt beregnet for det realiserste kraftverk for samme eller tidligere inntektsår. Negativ differanse som overstiger fradrag for negativ grunnrenteinntekt til fremføring etter første punktum, kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt beregnet for kraftverk skattyter eier for realisasjonsåret. Negativ differanse som ikke nøytraliseres ved fradrag etter foregående punktum, behandles etter reglene i tredje punktum.

§ 18-3 niende ledd bokstav b tredje punktum skal lyde:

Ved slik realisasjon kan negativ grunnrenteinntekt knyttet til kraftverket etter fjerde ledd på overdragelsestidspunktet overdras til overtaker.

§ 18-3 niende ledd bokstav c annet, tredje og fjerde punktum oppheves.

§ 18-3 tiende ledd skal lyde:

Av produksjon i kraftverk med generatorer som i inntektsåret har en samlet påstempelt merkeytelse under 5 500 kVA, fastsettes ikke grunnrenteinntekt.

III

Ny § 9-14 skal lyde:

§ 9-14. Skatteplikt for gevinst på eiendeler mv. som tas ut av norsk beskatningsområde

(1) *Gevinst på eiendel eller forpliktelse som nevnt i tredje ledd, og som tas ut av norsk beskatningsområde, er skattepliktig som om eiendelen eller forpliktelsen var realisert siste dag før dette tidspunktet. Skatteplikt etter dette ledd omfatter ikke gevinst ved overføringer som innebærer realisasjon eller uttak til egen bruk eller gaveoverføring som medfører skatteplikt etter § 5-2. Skatteplikt etter dette ledd omfatter heller ikke gevinst knyttet til forpliktelser som blir realisert ved oppfyllelse, ettergivelse, overføring mv.*

(2) *Med eiendel eller forpliktelse som tas ut av norsk beskatningsområde menes:*

- a) *eiendel som tilhører eller forpliktelse som påhviler skattepliktig etter § 2-1 eller § 2-2, når skatteplikten opphører etter disse bestemmelser eller etter skatteavtale med fremmed stat,*
- b) *eiendel som tilhører eller forpliktelse som påhviler skattepliktig etter § 2-3, når skattyterens skatteplikt*

ophører etter denne bestemmelsen eller etter skatteavtale med fremmed stat, eller når eiendelens eller forpliktelsens tilknytning til riket eller til virksomhet i riket som nevnt i § 2-3 opphører, og

- c) *eiendel som tilhører eller forpliktelse som påhviler utenlandsk selskap eller innretning hvor deltakerne skatlegges etter § 10-61, når norsk kontroll av selskapet eller innretningen opphører.*

Med skatteplikt som nevnt under a og b likestilles skatteplikt etter petroleumsskatteoven § 2. Selv om vilkårene under a, b eller c er oppfylt, anses en eiendel eller forpliktelse ikke for tatt ut av norsk beskatningsområde dersom den samtidig får slik tilknytning til Norge at norsk skatteavgivning får virkning for inntekter og kostnader knyttet til eiendelen eller forpliktelsen.

(3) *Skatteplikt etter denne paragraf omfatter gevinst på*

- a) *fysiske driftsmidler som nevnt i § 14-41 første ledd a samt c til j,*
- b) *finansielle eiendeler,*
- c) *forpliktelser,*
- d) *omsetningsgjenstander, og*
- e) *immaterielle eiendeler.*

(4) *Skatteplikt etter denne paragraf omfatter ikke gevinst på eiendeler som er nevnt i tredje ledd b, og som ved uttaket tilhører person som er bosatt i riket etter § 2-1 første ledd.*

(5) *Skatteplikt etter denne paragraf omfatter ikke gevinst på eiendeler som nevnt i § 9-3 første ledd c.*

(6) *Skatteplikt etter denne paragraf omfatter bare gevinst på eiendeler og forpliktelser som nevnt i tredje ledd a samt c til e, dersom gevinsten ved en realisasjon på tidspunktet som nevnt i første ledd første punktum ville ha vært skattepliktig etter bestemmelsen i § 5-30 første ledd.*

(7) *Tap på eiendel eller forpliktelse som nevnt i tredje ledd a til c, og som tas ut av norsk beskatningsområde, er fradragsberettiget for skattyter som er skattepliktig til riket etter §§ 2-1 eller 2-2 eller som anses skattemessig hjemmehørende i annen EØS-stat på tidspunktet som nevnt i tiende ledd. Tap på eiendel som nevnt i tredje ledd d og e, og som tas ut av norsk beskatningsområde, er fradragsberettiget for skattytere som er skattepliktig til riket etter §§ 2-1 eller 2-2 eller som anses skattemessig hjemmehørende i annen EØS-stat på tidspunktet som nevnt i første ledd første punktum. Det gis ikke fradrag for tap som har kommet til fradrag i annen stat. Tapet fastsettes ved ligningen for det året realisasjon anses å ha funnet sted, jf. § 14-27. Avregningen av tap på eiendel eller forpliktelse som nevnt i tredje ledd a til c utsettes til eiendelen eller forpliktelsen er realisert.*

(8) *Ved gevinstberegningen fastsettes utgangsverdien til markedsverdien på det tidspunkt realisasjon anses å ha funnet sted. Bestemmelsene i §§ 10-30 til 10-36 og § 10-44 gjelder så langt de passer. Når det ikke foreligger en kjent markedsverdi, fastsettes denne ved skjønn. Utgangsverdien skal reduseres med eventuell inntektsføring etter § 14-64 ved uttaket fra norsk beskatningsområde.*

(9) *Ved uttak av eiendeler og forpliktelser som nevnt i tredje ledd a til c, kan skattyter gis utsettelse med innbetaling av utlignet skatt dersom det stilles betryggende sikker-*

het for skatteforpliktelsen. Dersom skattyter er hjemmehørende i riket etter §§ 2-1 eller 2-2 eller anses skattemessig hjemmehørende i annen EØS-stat og Norge i medhold av folkerettslig overenskomst kan kreve utlevert opplysninger fra denne staten om skattyterens inntekts- og formuesforhold samt få bistand til innfordring av skattekrav, gis utsettelse uten sikkerhetsstillelse. Utsettelse uten sikkerhetsstillelse gis også i tilfeller der gevinst ved en realisasjon av eiendel som nevnt i tredje ledd b på tidspunktet som nevnt i første ledd første punktum ville vært fritatt for skatteplikt etter § 2-38. Utsettelse uten sikkerhetsstillelse etter foregående punktum gis ikke for gevinst på eierandel i selskap mv. hjemmehørende i land utenfor EØS eller finansielt instrument med slik eierandel som underliggende objekt. Betalingsutsettelsen gjennomføres ved at den utlignede skatten ikke medtas ved avregningen for inntektsåret.

(10) Retten til utsettelse med betaling av skatten etter bestemmelsen i forrige ledd bortfaller ved realisasjon, ved uttak til egen bruk, ved gaveoverføring og ved opphør av virksomhet i selskap med andel som nevnt i § 10-70 første ledd, jf. § 10-70 annet ledd b.

(11) Ved uttak av eiendeler og forpliktelser som nevnt i tredje ledd a til c, reduseres eller bortfaller den beregnede skatten etter følgende regler:

- a) Dersom skattyteren realiserer eiendelen til en lavere verdi enn verdien fastsatt etter åttende ledd, kan skattyteren kreve å få redusert utlignet skatt knyttet til eiendelen som om gevinsten var beregnet etter faktisk realisasjonsverdi. Realisasjonsverdien kan ikke settes lavere enn inngangsverdien. Valg av realisasjonsverdi gjelder ikke ved tap eller ved gaveoverføringer som nevnt i forrige ledd. For eiendeler som nevnt i tredje ledd a skal det ved anvendelse av denne bokstav gjøres et tillegg til faktisk realisasjonsverdi for beregnede avskrivninger etter § 14-60 femte ledd, jf. § 14-62. Bestemmelsen i denne bokstav gjelder tilsvarende dersom skattyteren realiserer gevinst knyttet til en forpliktelse.
- b) Skatteplikten bortfaller dersom gevinst på eiendel som nevnt i tredje ledd b ved en realisasjon på samme tidspunkt som nevnt i tiende ledd uten et forutgående uttak fra norsk beskatningsområde ville vært fritatt for skatteplikt etter § 2-38.
- c) Dersom gevinsten er skattepliktig til annen stat, gis fradrag i skatt etter denne paragraf etter reglene i skatteloven §§ 16-20 til 16-29 så langt de passer.
- d) Skatteplikten bortfaller hvis skattyteren ikke har realisert eiendelen eller forpliktelsen innen fem hele inntektsår etter det inntektsår realisasjon anses å ha funnet sted.
- e) Skatteplikten bortfaller hvis eiendelen eller forpliktelsen innen fristen som nevnt i forrige bokstav igjen får slik tilknytning til Norge at norsk skattelovgivning får virkning for inntekter og kostnader knyttet til eiendelen eller forpliktelsen.

(12) Dersom gevinst ved inntak i norsk beskatningsområde av eiendel eller forpliktelse som nevnt i tredje ledd er skattepliktig til annen stat, gis fradrag i skatt etter denne paragraf etter reglene i skatteloven § 16-20 til § 16-29 så langt de passer. Det gis ikke fradrag i skatt etter dette ledd

for skatt til utlandet på del av gevinst på eiendel ved inntak som svarer til differansen mellom utgangsverdien som er lagt til grunn ved gevinstberegningen i utlandet og den skattemessige verdi som er fastsatt ved inntaket til norsk beskatningsområde. Fradrag i norsk skatt etter dette ledd gis ikke der eiendelen eller forpliktelsen ikke samtidig med uttaket fra norsk beskatningsområde får tilknytning til en etablering i en EØS-stat som nevnt i § 10-64 b. Ved uttak av eiendeler og forpliktelser som nevnt i tredje ledd a til c gis fradrag i skatt etter dette ledd bare dersom skattyter er skattepliktig til riket etter §§ 2-1 eller 2-2 eller anses skattemessig hjemmehørende i annen EØS-stat på tidspunktet som nevnt i tiende ledd. Ved uttak av eiendeler som nevnt i tredje ledd d og e gis fradrag i skatt etter dette ledd bare dersom skattyter er skattepliktig til riket etter §§ 2-1 eller 2-2 eller anses skattemessig hjemmehørende i annen EØS-stat på tidspunktet som nevnt i første ledd første punktum.

(13) Departementet kan gi regler til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

§ 11-21 nytt fjerde ledd skal lyde:

Bestemmelsen i tredje ledd gjelder tilsvarende ved realisasjon etter uttak av eiendeler fra norsk beskatningsområde, jf. § 9-14 tiende ledd.

§ 11-22 nytt femte ledd skal lyde:

Første til tredje ledd gjelder tilsvarende ved realisasjon etter uttak av eiendeler og forpliktelser fra norsk beskatningsområde, jf. § 9-14 tiende ledd.

Ny § 14-27 skal lyde:

§ 14-27. *Gevinst og tap på eiendeler mv. som tas ut av norsk beskatningsområde*

Gevinst og tap på eiendel eller forpliktelse som nevnt i § 9-14 tredje ledd tas til inntekt eller fradras siste dag før eiendelen eller forpliktelsen er tatt ut av norsk beskatningsområde etter bestemmelsene i § 9-14 annet ledd.

IV

§ 2-38 sjette ledd skal lyde:

(6) *For skattytere som nevnt i første ledd bokstav a til j skal tre prosent av inntekt som er fritatt for skatteplikt etter denne paragraf, likevel anses som skattepliktig inntekt.*

Nåværende sjette ledd blir nytt sjuende ledd.

§ 10-41 annet ledd skal lyde:

(2) *Inntekter og tap som nevnt i § 2-38 annet ledd inngår ikke i inntekten som fastsettes etter denne paragraf. § 2-38 tredje, fjerde og sjette ledd gjelder tilsvarende.*

V

§ 1-2 tredje ledd skal lyde:

(3) *Stortinget pålegger skatt til staten.*

§ 2-3 tredje ledd skal lyde:

(3) *Person bosatt i annen EØS-stat som er skattepliktig etter første eller annet ledd, som gis fradrag for gjelds-*

renter etter § 6-71 annet ledd, skal skattlegges for renteinntekter og andre finansielle inntekter fra debitor bosatt eller hjemmehørende her i riket, eller debitor hjemmehørende i utlandet som har begrenset skatteplikt etter § 2-3 første ledd b.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 4-10 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) *Verdien av næringsseiendom kan fastsettes på grunnlag av en beregnet utleieverdi. Departementet kan gi forskrift om verdsettelse av næringsseiendom.*

§ 5-15 første ledd ny bokstav o skal lyde:

arbeidsinntekt inntil 10 000 kroner til barn som ved inntektsårets utgang er 12 år eller yngre.

§ 6-19 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Fradrag kan enten gis med inntil 3 600 kroner eller med inntil to promille av samlet utbetalt lønn.

§ 6-20 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Fradrag kan samlet gis med inntil 3 600 kroner eller med en forholdsmessig del av dette beløpet når fradragsberettiget kontingent er betalt for bare en del av året.

§ 6-44 første ledd annet punktum skal lyde:

Fradraget er begrenset til den del av beløpet som overstiger 13 700 kroner.

§ 6-60 første ledd skal lyde:

(1) *Skattyter som i minst 130 dager av inntektsåret personlig har drevet eller deltatt i fiske eller fangst på havet eller langs kysten, gis fradrag med inntil 30 prosent av netto arbeidsinntekt av fisket eller fangsten, begrenset til 150 000 kroner.*

§ 6-71 første ledd annet punktum oppheves.

§ 6-71 annet ledd skal lyde:

(2) *Personlig skattyter med begrenset skatteplikt etter § 2-3 kan kreve fradrag for gjeldsrenter som om skatteplikten gjaldt all formue og inntekt etter § 2-1 niende ledd, når skattyteren er bosatt i annen EØS-stat og hele eller tilnærmet hele skattyterens inntekt i inntektsåret skattlegges i Norge. Skattyter må dokumentere at vilkårene for fradragsrett etter første punktum er oppfylt.*

Nåværende § 6-71 annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 8-1 sjettede ledd første punktum skal lyde:

Ved fastsettelsen av årets positive næringsinntekt fra reindrift gis produsenten et inntektsfradrag på inntil 54 200 kroner per år.

§ 8-1 sjettede ledd annet punktum skal lyde:

For inntekt over 54 200 kroner gis i tillegg et fradrag på 32 prosent av den overskytende inntekten opp til et samlet fradrag på 142 000 kroner.

§ 12-2 bokstav b første punktum skal lyde:

b) *pensjon i og utenfor arbeidsforhold, føderåd, livrente som er ledd i pensjonsordning i arbeidsforhold og engangs- og avløsningsbeløp for slike ytelser.*

§ 12-2 bokstav d skal lyde:

d) *engangsutbetaling fra individuell pensjonsavtale som er i samsvar med regler gitt av departementet.*

§ 12-2 bokstav e skal lyde:

e) *engangsutbetaling fra pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven.*

§ 14-41 første ledd ny bokstav j skal lyde:

j) *fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l. Departementet kan gi forskrift om avgrensning av fast teknisk installasjon.*

§ 14-41 tredje ledd første punktum oppheves.

§ 14-41 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Driftsmidler som inngår i gruppe j skal avskrives under ett for hver bygning.

§ 14-43 første ledd ny bokstav j skal lyde:

j) *fast teknisk installasjon i bygninger - 10 prosent.*

§ 14-44 annet ledd første punktum skal lyde:

Ved realisasjon av driftsmiddel mv. i saldogruppe a til d, samt j, jf. § 14-41 første ledd, skal vederlaget så langt det ikke er inntektsført, nedskrives på saldoen for driftsmidlet.

§ 14-44 fjerde ledd første punktum skal lyde:

For gevinst på driftsmiddel i saldogruppe e til j realisert ved brann eller annen ulykke eller ved ekspropriasjon m.v. gjelder § 14-70 så langt den passer.

§ 15-2 annet ledd oppheves.

§ 15-4 nytt niende ledd skal lyde:

(9) *Personer og boer som ikke har krav på personfradrag, skal settes i skatteklasse 0. Personer som må bo i utlandet på grunn av tjeneste i den norske stat, følger samme regler om klasseansettelse som personer bosatt i Norge.*

§ 16-10 tredje ledd skal lyde:

(3) *Innbetalt sparebeløp kan ikke overstige 20 000 kroner pr. inntektsår. Samlet innbetalt sparebeløp på kontoen kan ikke overstige 150 000 kroner. For ektefeller som lignedes under ett for begges samlede formue og inntekt gjelder beløpsgrensene i dette ledd for hver av dem. Sparebeløp fra barn som lignedes under ett med foreldrene, jf. § 2-14, kommer bare til fradrag i skatt på inntekt som lignedes særskilt.*

§§ 17-10 og 17-11 med tilhørende deloverskrift oppheves.

VI

§ 5-60 annet punktum skal lyde:

Førrige punktum omfatter ikke renter ved tilbakebetaling av petroleumsskatt.

VII

Overskriften i § 10-50 skal lyde:

Samvirkeforetaks etterbetaling og avsetning til andelskapital

§ 10-50 første ledd skal lyde:

(1) Samvirkeforetak kan kreve fradrag i inntekten for etterbetalinger til medlemmene etter samvirkeoven § 27. I tillegg kan det gis fradrag for avsetning til felleseid andelskapital med inntil 15 prosent av inntekten. Fradrag gis bare i inntekt av omsetning med medlemmene. Omsetning med medlemmene og likestilt omsetning må fremgå av regnskapet og kunne legitimeres.

§ 10-50 sjette ledd skal lyde:

(6) Boligbyggelag som omfattes av lov om boligbyggelag, kan kreve fradrag for avsetning til felleseid andelskapital. Første ledd annet til fjerde punktum gjelder tilsvarende, men slik at fradrag kan gis i inntekt av omsetning med medlemmene og tilknyttede borettslag.

Nåværende § 10-50 sjette ledd blir nytt sjuende ledd.

VIII

§ 2-30 første ledd bokstav h oppheves. Nåværende bokstav i til o blir bokstav h til n.

IX

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

Endringene under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008 for uttak fra norsk beskatningsområde etter 6. oktober 2008.

Endringene under IV trer i kraft straks med virkning fra og med 7. oktober 2008.

Endringene under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.

Endringen under VI trer i kraft 1. januar 2009.

Endringene under VII trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Endringene under VIII trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009. For gjensidig brann- og husdyrforsikringselskaper som har levert selvangivelse for 2007, trer endringene i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

X

Ved ikrafttredelse av § 14-41 første ledd bokstav j gjelder følgende overgangsregel:

Departementet kan i forskrift gi bestemmelse om fordeling av saldo for bygg i saldogruppe h og forretnings-

bygg i saldogruppe i pr. 31. desember 2008, mellom eksisterende saldo for bygning og faste tekniske installasjoner i saldogruppe j.

XI

Ved ikrafttredelse av endringene under VIII gjelder følgende overgangsregel:

For fastsetting av inngangsverdi i skattemessig åpningsbalanse for driftsmidler som har inngått i virksomheten ved opphevingen av skattefritaket i § 2-30 første ledd bokstav h gjelder følgende:

Inngangsverdien settes enten til

- a. *anskaffelsesverdi, tillagt senere påkostninger, eller*
- b. *dokumentert markedsverdi.*

Anskaffelsesverdi etter a reduseres med beregnede avskrivninger etter de avskrivningsregler og avskrivningssetninger som gjelder for vedkommende driftsmiddel, for eiertiden frem til og med inntektsåret 2009.

Inngangsverdi for aksjer, obligasjoner og andre finansielle eiendeler settes til markedsverdi.

Denne overgangsregel får ikke anvendelse for gjensidig brann- og hysdyrforsikringselskap, jf. skatteloven § 2-30 første ledd bokstav h nr. 1 som har levert selvangivelse for inntektsåret 2007.

Departementet kan gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne overgangsregelen.

XII

Ved ikrafttredelse av § 4-10 tredje ledd gjelder følgende overgangsregler:

(1) *Ikke-børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap skal i vedlegg til selvangivelsen for inntektsåret 2008 verdsette næringsseiendom som har vært utleid i løpet av inntektsåret på grunnlag av en beregnet utleieverdi.*

(2) *Ikke-børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap skal i vedlegg til selvangivelsen for inntektsåret 2008 oppjustere verdien av næringsseiendom som ikke har vært utleid i løpet av inntektsåret med 60 pst. etter at generell oppjustering for inntektsåret 2008 med 10 pst. er foretatt.*

(3) *Første og annet ledd gjelder likevel ikke for ikke-børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som i sin helhet eies av et børsnotert aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.*

(4) *Fastsatt formuesverdi av næringsseiendom etter denne overgangsregel inngår i grunnlaget for beregning av aksjeselskapets eller allmennaksjeselskapets skattemessige formuesverdi (dets samlede nettoformue) per 1. januar 2009, jf. skatteloven § 4-12 annet og fjerde ledd.*

(5) *Formuesverdien av næringsseiendom etter denne overgangsregel fastsettes av det skattekontoret som ligner aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet.*

(6) *Departementet kan gi forskrift om fastsetting av verdien av næringsseiendom etter de foregående ledd.*

Presidenten: Me voterer først over II § 10-37 tredje ledd, § 10-71 og § 14-26 og III, VIII og XI.

Framstegspartiet har varslet at dei vil røyste imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 57 mot 16 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.51.26)

Presidenten: Me voterer så over IV.

Framstegspartiet, Høgre og Venstre har varsla at dei vil røyste imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 44 mot 29 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.51.52)

Presidenten: Det blir votert over V, §§ 1-2 tredje ledd, 4-10 nytt tredje ledd, 15-2 annet ledd, 17-10 og 17-11 og XII.

Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 39 mot 34 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.52.37)

Presidenten: Det blir så votert over resten av romertala og paragrafane under N.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vil no bli votert over B, som gjeld avgift på arv og visse gåver.

Komiteen hadde tilrådd:

B.

L o v

om endringer i lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver

I lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver gjøres følgende endringer:

I

§ 11A skal lyde:

§ 11A. Verdsettelse av ikke-børsnoterte aksjer og andeler i ansvarlig selskap og kommandittselskap.

Verdien av ikke-børsnoterte aksjer settes til aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skatte-

messige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 annet og fjerde ledd. Andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap verdsettes på tilsvarende måte. Ikke-børsnoterte aksjer i utenlandske selskaper verdsettes til aksjenes antatte omsetningsverdi, eller til aksjenes forholdsmessige andel av aksjeselskapets samlede skattemessige formuesverdi slik denne fastsettes etter skatteloven § 4-12 tredje og fjerde ledd når den avgiftspliktige krever dette.

Den enkelte mottaker kan sette den samlede verdi etter første ledd til 60 pst., begrenset oppad til et beløp på 10 mill. kroner. Overskytende verdi inngår i arveavgiftsgrunnlaget med 100 pst.

Verdsettelsestidspunktet etter denne paragraf er 1. januar i det år rådigheten erverves. Ved verdsettelsen tas det hensyn til eierstyrte endringer i selskapets kapital, aksjer eller andeler i tidsrommet mellom 1. januar og rådighetservervet.

§ 14 nytt sjette ledd skal lyde:

Verdien av private biler, motorsykler, mopeder, mopedbiler, snøscootere og campingvogner settes til formuesverdien slik den fastsettes etter skatteloven.

II

Endringene under I trer i kraft straks og med virkning for arv og gave hvor rådigheten erverves av arve- og gavemottaker 1. januar 2009 eller senere.

III

Ved ikrafttreden av endringene under I gjelder følgende overgangsregler til arveavgiftsloven § 11A:

Overgangsregel A:

Denne bestemmelse gjelder for andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap som omfattes av § 11A, og som overføres ved arv eller gave fra og med 1. januar 2009 til og med 31. desember 2009. Det samme gjelder andeler i ansvarlige selskap og kommandittselskap som direkte eller indirekte eies av ikke-børsnoterte aksjeselskaper, der aksjene overføres som nevnt.

Ved verdsettelsen etter § 11A første ledd skal ligningsverdier til selskapets næringsseiendommer pr. 1. januar 2009 oppjusteres med 60 pst. Det samme gjelder ligningsverdiene til næringsseiendommer i ansvarlige selskap og kommandittselskap som selskapet direkte eller indirekte eier andeler i. Med næringsseiendom menes eiendom som omfattes av skatteloven § 4-10 tredje ledd.

Oppjusterte ligningsverdier som overstiger 60 pst. av markedsverdien kan etter klage settes ned når den avgiftspliktige kan dokumentere markedsverdien. Ligningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 60 pst. av dokumentert markedsverdi.

Overgangsregel B:

Ved anvendelse av rabatt-begrensningen på 10 mill. kroner etter § 11A annet ledd første punktum skal det tas hensyn til gave hvor rådigheten erverves av gavemottaker fra og med 7. oktober 2008.

Presidenten: Det blir votert over § 14 nytt sjette ledd.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir så votert over resten av B. Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 39 mot 34 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.53.33)

Presidenten: Det blir no votert over E, som gjeld eigedomsskatt til kommunane.

Komiteen hadde tilrådd:

E.
L o v

om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

I

§ 4 nytt tredje ledd skal lyde:

Flytande anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine artar vert jamnstelt med verk og bruk i andre leden, når anlegget har vore stasjonert i kommunen i over 6 månader i året før skatteåret. Eigedomsskatt vert då skriven ut sjølv om anlegget ikkje var stasjonert i kommunen 1. januar i skatteåret. Verdsetjinga av anlegget skjer jamvel etter tilhøva denne dato. Til slikt anlegg vert rekna dei fysiske installasjonane som merder, flytemodul, føringsmaskin, føringslager, opphaldsrom og saniteranlegg og liknande, samt anker, lodd og liknande til forankring.

§ 5 bokstav h skal lyde:

Eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk, herunder gartneri og planteskule tilknytt slik drift.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med skatteåret 2009.

III

Ved ikrafttredelse av endringene under I gjelder følgende overgangsregel:

Ved utskrivning av eiendomsskatt for skatteåret 2009 på anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine arter, skal skatten være skrevet ut innen utgangen av juni 2009.

Presidenten: Det blir votert over I § 4 nytt tredje ledd og II og III.

Framstegspartiet og Høgre har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 48 mot 25 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.54.06)

Presidenten: Det blir så votert over resten av I.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir no votert over K, som gjeld artistskattelova.

Komiteen hadde tilrådd:

K.
L o v

om endring i lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorarer til utenlandske artister m.v.

I lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorarer til utenlandske artister m.v. (artistskatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 11 første ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om skattlegging etter denne lov, herunder om fastsettelse av utgifter til transport, kost og losji, oppgave- og opplysningsplikt, bruk av billetter, skattetrekk og innkreving, fastsettelse av skjemaer samt bestemmelser om regnskapsføring. *Departementet kan vidare gi bestemmelser om oppgaveplikt etter ligningsloven for melde- eller trekkpliktige etter §§ 6 og 7.*

II

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Presidenten: Framstegspartiet har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 56 mot 17 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.54.43)

Presidenten: Det vil så bli votert over O, som gjeld skattebetalingslova.

Komiteen hadde tilrådd:

O.

L o v

om endringer i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

I

§ 1-1 tredje ledd bokstav b skal lyde:

- b) *forsinkelsesavgift*, tilleggsskatt, tilleggsavgift og tilleggstoll fastsatt i medhold av ligningsloven eller lover som nevnt i annet ledd bokstavene a til i.

§ 5-4 annet ledd skal lyde:

(2) Aksjeselskap, allmennaksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning som utbetaler utbytte som er skattepliktig etter skatteloven § 10-13, plikter å foreta forskuddstrekk til dekning av inntektsskatt av slikt utbytte. *Det tas ved forskuddstrekket ikke hensyn til fradrag for skjerming etter skatteloven § 10-12.* Innlåner som etter avtale om verdipapirlån, jf. skatteloven § 9-11, utbetaler utbyttekompensasjon som nevnt i skatteloven § 10-11 tredje ledd til kontraktspartner hjemmehørende i utlandet, plikter å foreta forskuddstrekk til dekning av inntektsskatt av slik kompensasjon.

§ 5-10 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) *Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.*

§ 5-13 skal lyde:

§ 5-13. *Kontroll av arbeidsgivere*

(1) Skatteoppkreveren skal føre kontroll med at arbeidsgivere og andre som etter denne loven har plikt til å foreta trekk, sender meldinger og foretar forskuddstrekk og utleggstrekk i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. Skatteoppkreveren eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra *skatteoppkreveren*, kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk, og kan herunder kreve fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.* Også skattekontoret eller Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt dokumenter som nevnt.

(2) *Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan skatteoppkreveren eller skattekontoret foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgi-*

ver, skatteoppkrever eller skattekontor. Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser til utfylling og gjennomføring av arbeidsgiverkontrollen, herunder begrensninger for hvilke metoder for kopiering skatteoppkreveren kan benytte.

§ 6-5 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Dersom det er overveiende sannsynlig at det vil oppstå et større avvik mellom utskrevet forskuddsskatt og utlignet skatt, kan *skattekontoret* etter krav fra skattyter endre utskrivningen.

§ 7-1 første ledd skal lyde:

(1) Når ligningen er gjennomført, skal forskuddstrekk, utskrevet forskuddsskatt og tilleggsskatt innbetalt innen fristene i § 4-7 gå til fradrag i utlignet skatt. Avregningen foretas av skatteoppkreveren for den kommunen hvor *skattyter er skattepliktig etter skatteloven §§ 3-1 og 3-4.* *For upersonlige skattytere som nevnt i skatteloven § 3-2 skal avregningen foretas av skatteoppkreveren for kontorkommunen. Har slike skattytere flere eller ingen kontorer foretas avregningen av den skatteoppkrever som departementet bestemmer.*

§ 10-22 første ledd skal lyde:

(1) Terminskatt forfaller til betaling *1. august, 1. oktober og 1. desember* i inntektsåret og *1. februar, 1. april og 1. juni* i ligningsåret. Forfall er likevel tidligst tre uker fra den dag da melding om terminskatten ble sendt skattyter.

§ 10-40 første ledd bokstav b skal lyde:

- b) vektårsavgiften for kjøretøyer som *1. januar eller 1. juni* er registrert i motorvognregisteret, som forfaller til betaling i to like store terminer henholdsvis 20. februar og 20. august.

§ 10-40 første ledd ny bokstav d skal lyde:

- d) *avgift ved urettmessig bruk av merket olje etter særavgiftsloven § 4, som forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt.*

§ 10-51 bokstav c skal lyde:

- c) *forsinkelsesavgift etter ligningsloven § 10-1 og gebyr etter ligningsloven § 10-8*

§ 10-51 bokstav f skal lyde:

- f) tilleggsskatt etter ligningsloven § 10-2, tilleggsavgift etter *folketrygdloven § 24-4 tredje ledd*, lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift §§ 64 og 73, lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 44, lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter § 3, lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 3 og tilleggstoll etter tolloven § 69

§ 16-20 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Når selskap eller innlåner er pålagt trekkplikt etter § 5-4 annet ledd gjelder ikke ansvarsbegrensningen i tredje punktum.

§ 19-3 nr. 11 første avsnitt oppheves.

Nåværende § 19-3 nr. 11 annet til syvende avsnitt blir første til sjettede avsnitt.

§ 19-3 nr. 13 første avsnitt skal lyde:

§ 5-1 skal lyde:

Skattebetalingsloven kapitlene 4, 6 og 7 om forskudd på skatt og avregning får tilsvarende anvendelse for skattytere som skattlegges etter § 3-1.

§ 19-3 nr. 13 annet avsnitt skal lyde:

§ 5-2 fjerde ledd skal lyde:

Skattebetalingsloven § 5-12 gjelder tilsvarende.

§ 19-3 nr. 13 tredje avsnitt skal lyde:

§ 5-2 femte ledd skal lyde:

Arbeidsgiveren skal levere terminvis oppgave over foretatt lønnstrekk til skatteoppkreveren for Svalbard senest en måned etter utløpet av terminen. Hver termin omfatter seks kalendermåneder og starter henholdsvis 1. januar og 1. juli.

§ 19-3 nr. 13 fjerde avsnitt skal lyde:

§ 5-2 åttende ledd oppheves.

§ 19-3 nr. 13 femte avsnitt skal lyde:

§ 5-2 niende ledd blir åttende ledd.

§ 19-3 nr. 14 fjerde avsnitt skal lyde:

Ny § 11 skal lyde:

(1) På bakgrunn av meldepliktiges opplysninger mv. utsteder *skattekontoret* en oppgjørsblankett for den som er trekkpliktig etter § 7. Den trekkpliktige skal gi opplysninger om samtlige skattepliktige ytelser som er utbetalt til artisten i forbindelse med arrangementet, og eventuelle fradragsberettigede utgifter, samt beregne skattetrekkets størrelse.

(2) Fullstendig utfylt oppgjørsblankett sendes *skattekontoret* senest syv dager etter at trekk er foretatt. Artisten skal ha gjenpart av oppgjørsblanketten som kvittering for foretatt trekk.

(3) Oppgjørsblanketten erstatter lønnsoppgave etter ligningsloven § 6-2, men har for øvrig samme virkning.

§ 19-3 nr. 16 fjerde avsnitt skal lyde:

§ 6-40 femte ledd bokstav b og c skal lyde:

b) rentetillegg som omfattes av skattebetalingsloven § 11-5 ved for lite innbetalt skatt,

c) renter som omfattes av skattebetalingsloven § 11-2 ved for lite innbetalt skatt, med unntak for renter ved for lite innbetalt skatt etter petroleumsskatteloven.

II

§ 2-7 første punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at Statens inn-

krevingssentral skal innkreve nærmere bestemte skatte- og avgiftskrav eller andre krav som tilkommer staten og som hele eller deler av loven gjelder for, med unntak for krav som innkreves av skatteoppkreverne for kommunene.

III

§ 8-2 første ledd oppheves. Annet til femte ledd blir første til fjerde ledd.

IV

§ 10-32 første og annet ledd skal lyde:

(1) Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av arveavgiftsloven § 11 A som oppfyller vilkårene i annet ledd, kan arvingen eller gavemottakeren kreve at beregnet arveavgift skal betales i like store årlige avdrag over inntil tolv år regnet fra første forfall, uten renter av gjenstående avgiftsbeløp i denne perioden. Første avdrag forfaller på det tidspunkt som følger av § 10-31. Har den avgiftspliktige valgt kortere avdragstid enn tolv år kan denne senere utvides til inntil tolv år.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer (som definert i arveavgiftsloven § 47 A) umiddelbart før overdragelsen direkte eller indirekte eier minst 25 pst. av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ 1 til 3, når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

V

Endringene under I trer i kraft straks.

Endringen under II trer i kraft fra 1. januar 2009.

Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2009.

Endringen under IV trer i kraft straks med virkning for arv og gave hvor rådigheten erverves av arve- og gavemottaker 1. januar 2009 eller senere.

Presidenten: Det votes over II.

Framstegspartiet har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 57 mot 16 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.55.09)

Presidenten: Det blir så votert over I, III, IV og V.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir no votert over P, som gjeld skattelova.

Komiteen hadde tilrådd:

P.
L o v

om endringer i lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven)

I lov 14. desember 2007 nr. 107 om endringer i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

I

X. Overgangsregler. Ved ikrafttredelse av endringene under V §§ 8-14, 8-15 og 8-17 gjelder følgende overgangsregel:

Nytt tiende ledd skal lyde:

(10) Selskap som har gjenstående ubeskattet gevinst etter annet eller tredje ledd kan ikke yte lån til eller stille sikkerhet til fordel for skattytere utenfor ordningen med direkte eller indirekte eierinteresser i selskapet. Tilsvarende gjelder for lån til eller sikkerhetsstillelse til fordel for selskap som slik skattytere har direkte eller indirekte eierinteresser i, eller til skattyterens nærstående. Som nærstående regnes skattyterens foreldre, ektefelle, ektefelles foreldre, barn, barnebarn, samboer eller samboers foreldre.

II

Overgangsregel XI oppheves.

III

Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2007.

Endringen under II trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2008.

Presidenten: Det blir først votert over I. Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre har varsla at dei vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 39 mot 34 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.55.49)

Presidenten: Det blir så votert over II og III.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir så votert over R, som gjeld eigedomsskatt til kommunane.

Komiteen hadde tilrådd:

R.

M e l l o m b e l s l o v
om tillegg til lov 6. juni 1975 nr. 29
om eigedomsskatt til kommunane

I

For skatteåret 2009 skal eigedomsskatten på anlegg som nemnd i skatteloven § 18-5 første leden reknast ut etter verdet (taksten) som vert sett ved likninga året før skatteåret, med følgjande korrigerings:

Ved utskrivninga skal verdet endrast såleis at rentesatsen etter skatteloven § 18-5 niande leden andre punktum skal vere gjennomsnittet av renta på statskassevekslar med 12 månaders gjenstående løpetid, rekna på grunnlag av inntektsåret og dei to førre inntektsåra pluss 3 prosentpoeng, korrigert for gjennomsnittet av årleg inflasjon for dei same tre inntektsåra, målt etter endringa i den gjennomsnittlege konsumprisindeksen frå året før.

Renta etter den føregåande leden skal avrundast til næraste tidels prosentpoeng. Gjennomsnittet av renta over tre år på statskassevekslar med 12 månaders gjenstående løpetid og gjennomsnittet over tre år av årleg inflasjon skal avrundast til næraste hundredels prosentpoeng.

II

Reglane under I tek til å gjelde straks, og får verknad for skatteåret 2009. Lova fell bort 1. januar 2010 med verknad frå og med skatteåret 2010.

Presidenten: Det blir votert over I og II. Framstegspartiet har varsla at dei vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 57 mot 16 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.56.25)

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

V o t e r i n g i s a k n r. 2

Presidenten: Under debatten er det sett fram tre forslag. Det er

- forslag nr. 1, frå Øyvind Korsberg på vegner av Framstegspartiet, Høgre og Venstre
- forslag nr. 2, frå Øyvind Korsberg, på vegner av Framstegspartiet og Høgre
- forslag nr. 3, frå Øyvind Korsberg, på vegner av Framstegspartiet

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av sjømannsloven for å vurdere behovet for oppdatering av regelverket.»

Dette forslaget blir i samsvar med forretningsordenens § 30 fjerde ledd å sende Stortinget.

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

Lov

om endringar i sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 mv.

I

I sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 vert det gjort følgjande endringar:

§ 1 skal lyde:

Loven gjelder for den som har sitt arbeid på norsk skip, og som ikke bare arbeider om bord mens skipet ligger i havn.

For personer som verken er bosatt i Norge eller er norske statsborgere og som er ansatt av utenlandsk arbeidsgiver for å betjene passasjerer på turistskip *kan bestemmelsene i § 3 om skriftlig avtale, §§ 4, 18 og 27, kapittel II A og kapittel II B, §§ 39, 43, 45 og 49 fravikes dersom likeverdige ordninger er etablert ved tariffavtale.* Statsborgere i land som omfattes av EØS-avtalen, skal regnes likt med norske statsborgere.

Kongen kan gi forskrift om at denne loven helt eller delvis skal gjelde for den som har sitt arbeid på annen innretning i sjøen enn skip.

Kongen kan gi forskrift om at de bestemmelser i loven som bare gjelder for sjømann som er norsk statsborger, har sitt bosted i Norge, eller er statsborger i land som omfattes av EØS-avtalen, helt eller delvis også skal gjelde for annen sjømann.

Departementet kan gi forskrift om at denne lov helt eller delvis ikke skal få anvendelse for visse personer eller grupper av personer som har sitt arbeid ombord og/eller for dem som har sitt arbeid på visse skip eller grupper av skip.

Med de begrensninger som følger av folkeretten, kan departementet bestemme at loven får anvendelse på utenlandsk skip når disse befinner seg

- a) *i Norges territorialfarvann, herunder ved Svalbard og Jan Mayen*
- b) *i Norges økonomiske sone*
- c) *på norsk kontinentalsokkel.*

Ny § 1 A skal lyde:

§ 1 A Rederiet

Med rederiet i denne loven menes den som i henhold til lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 4 er å anse som rederi.

Departementet kan gi forskrift om at den som er driftsansvarlig i henhold til opplysninger gitt i medhold av skipssikkerhetsloven § 5, skal bekrefte overfor den myndigheten departementet bestemmer, at vedkommende også har påtatt seg de forpliktelsene som påhviler rederiet etter denne loven.

§ 2 skal lyde:

§ 2 Rederiets og arbeidsgivers plikter

Rederiet skal sikre at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven oppfylles, herunder når det gjelder de forhold som er regulert av ansettelsesavtalen.

Første ledd gjelder også dersom arbeidsgiveren er en annen enn rederiet. I slike tilfeller er arbeidsgiveren likevel ansvarlig overfor sjømannen i henhold til ansettelsesavtalen, jf. § 3, og bestemmelser i denne loven som regulerer ansettelsesforholdet, uten at det berører rederiets plikter etter første ledd.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om pliktene i første og annet ledd.

§ 3 nr. 1 første ledd tredje punktum skal lyde:

Sjømannen har rett til å la seg bistå av en tillitsvalgt eller en annen representant ved utarbeidelsen av og endringer i ansettelsesavtalen.

Overskrifta i kapittel IV skal lyde:

Tvister og klage

Ny § 50 A skal lyde:

§ 50 A Sjømannens rett til å klage

Sjømannen har rett til å klage til rederiet på avregningen, skipstjenesten, eller ansettelsesforholdet for øvrig. Rederiet plikter å sørge for at klager over brudd på loven blir tilstrekkelig undersøkt, og skal etablere prosedyrer om bord for rettferdig, effektiv og rask behandling av klager. Sjømannen kan også klage til tilsynsmyndigheten. Departement kan fastsette nærmere regler om klage.

Klageretten etter denne paragraf er ikke til hinder for den retten en sjømann har til å søke oppreisning i henhold til norsk lovgivning. Dette omfatter domstoler i Norge, norsk utenriksstasjon eller domstol i utlandet etter lov 12. juni 1987 nr. 48 om norsk internasjonalt skipsregister.

Ny § 54 A skal lyde:

§ 54 A Rederiets inntreden i sjømannens rettigheter

Hvis rederiet har erstattet sjømannens fordringer på hyre og annen godtgjørelse i anledning dennes tjeneste på skipet, trer rederiet inn i sjømannens rettigheter etter slike fordringer, herunder sjøpanterett i skipet, jf. sjøloven § 51.

Noverande § 54 A blir ny § 54 B. Overskrifta i ny

§ 54 B skal lyde:

§ 54 B Register over sjømenn

Nytt kapittel VI skal lyde:

Kapittel VI Tilsyn og sertifisering

Ny § 55 skal lyde:

§ 55 Sertifikat for arbeids- og levevilkår

Skip over en viss størrelse skal ha sertifikat for arbeids- og levevilkår som dokumentasjon på at skipet på tidspunktet for utstedelsen tilfredsstiller kravene til arbeids- og levevilkår som er fastsatt i eller i medhold av denne loven.

Sertifikatet utstedes av tilsynsmyndigheten eller den departementet bestemmer og skal til enhver tid være til-

gjengelig om bord. Sertifikatet kan inneholde særskilte vilkår.

Departementet kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om krav til sertifikater, herunder om

- a) hvilke skip som skal være utstyrt med sertifikat
- b) utstedelse, gyldighet og vilkår
- c) erklæring om samsvar med ILO konvensjon 186
- d) adgang til å fravike kravene i første og annet ledd
- e) anerkjennelse av utenlandske sertifikater.

Ny § 56 skal lyde:

§ 56 Tilsynsmyndighet

Kongen fastsetter hvem som skal ha tilsynsmyndighet etter loven.

Departementet kan inngå avtale med ett eller flere klassifikasjonsselskaper om at tilsynsmyndighet kan overlates til vedkommende institusjon. Avtalen skal regulere omfanget av og vilkårene for slik overlatelse.

Departementet kan gi forskrift eller inngå avtale om at tilsynsmyndighet i enkelttilfeller kan overlates til private, eller til utenlandske eller internasjonale myndigheter.

Ny § 57 skal lyde:

§ 57 Tilsyn med norske skip

Det skal føres tilsyn med sjømenns arbeids- og levevilkår på norske skip.

Departementet kan i forskrift bestemme at tilsyn ikke skal finne sted helt eller delvis, med mindre Norges folkerettslige forpliktelser er til hinder for slikt unntak.

Tilsynet skal ha som formål å bringe på det rene om de kravene som fremgår i eller i medhold av loven, er oppfylt.

Rederiet har plikt til å be om tilsyn av sjømenns arbeids- og levevilkår på norske skip når dette er nødvendig for å oppfylle krav i eller i medhold av denne loven.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om

- a) hyppighet, innhold og omfang av tilsynet, herunder besiktelse,
- b) den praktiske gjennomføringen av tilsynet, herunder besiktelse,
- c) rett for den som har sitt arbeid om bord til å kreve tilsyn, herunder besiktelse.

Ny § 58 skal lyde:

§ 58 Plikt for rederiet, skipsføreren og andre til å medvirke til tilsynet

Rederiet, skipsføreren og andre som har sitt arbeid om bord, skal medvirke til tilsynet etter dette kapittel og skal gi alle opplysninger som er nødvendige for utøvelsen av tilsynet.

Plikt til slik medvirkning som nevnt i første ledd påhviler også andre, så langt slik medvirkning ikke kommer i strid med deres taushetsplikt i henhold til lov eller avtale.

Tilsynsmyndigheten skal til enhver tid ha adgang til skipet og rederikontorer.

Rederiet og skipsføreren skal yte bistand til utenlandske tilsynsmyndigheter på en slik måte og i et slikt omfang som følger av Norges folkerettslige forpliktelser.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om innholdet, omfanget og gjennomføringen av medvirkningen og om tilsynets adgang til skipet og rederikontorer.

Ny § 59 skal lyde:

§ 59 Tilsynet med utenlandske skip

Det kan foretas tilsyn av sjømenns arbeids- og levevilkår på utenlandske skip innenfor grensene av folkeretten.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om slikt tilsyn, herunder om:

- a) hyppigheten, innholdet og omfanget av tilsynet
- b) den praktiske gjennomføringen av tilsynet.

Ny § 60 skal lyde:

§ 60 Gebyrer

Tilsynsmyndighetens utgifter ved tilsyn, sertifikatutstedelse og lignende kan kreves dekket av rederiet eller av den som ber om vedkommende tjeneste gjennom gebyr. Skipssikkerhetsloven § 48 om gebyrer gjelder tilsvarende. Departementet kan gi nærmere forskrift om gebyrer og innkrevningen av disse.

Nytt kapittel VII skal lyde:

Kapittel VII Forvaltningstiltak

§ 61 Pålegg om tiltak

Er krav som følger av lov eller forskrift ikke etterkommet, kan tilsynsmyndigheten pålegge rederiet å gjennomføre nødvendige tiltak innen en bestemt tidsfrist.

Er pålegg ikke etterkommet innen den fastsatte tidsfristen, kan det iverksettes tiltak som nevnt i § 62 til § 64.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om rederiets plikt til å gjennomføre tiltak etter første ledd.

§ 62 Tvangsmulkt

Hvis rederiet ikke har etterkommet et pålegg etter § 61 innen den fastsatte fristen, kan tilsynsmyndigheten treffe vedtak om tvangsmulkt for å sikre at pålegget blir etterkommet. I vedtaket om tvangsmulkt skal det settes en ny tidsfrist for å oppfylle pålegget etter § 61, slik at tvangsmulkten begynner å løpe først når pålegget ikke er oppfylt innen denne nye fristen.

Tvangsmulkten kan fastsettes som et enkeltbeløp eller som en løpende mulkt. Ved fastsettelse av tvangsmulktens størrelse skal det blant annet legges vekt på viktigheten av de sikkerhets- og arbeidsmiljøhensyn eller rettigheter som pålegget skal ivareta og kostnadene ved å oppfylle pålegget. Tvangsmulkten tilfaller statskassen. Tilsynsmyndigheten kan, når sterke hensyn tilsier det, redusere eller frafalle påløpt mulkt.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tvangsmulkt, herunder om tvangsmulktens størrelse og varighet.

§ 63 Tilbaketrekking av sertifikater

Hvis rederiet ikke etterkommer pålegg etter § 61 eller betaler gebyrer i henhold til § 60 innen den fastsatte tidsfristen, kan tilsynsmyndigheten trekke tilbake relevante sertifikater.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tilbaketrekking av sertifikater.

§ 64 Tvangstiltak overfor skip

Tilsynsmyndigheten kan forby et skip å forlate havn eller pålegge det å gå til havn eller fastsette andre nødvendige tiltak overfor skipet, om nødvendig med bruk av tvang, innenfor de grensene som følger av folkeretten, såfremt:

- a) *det foreligger brudd på bestemmelser i loven eller forskrifter gitt i medhold av den, som tilsynsmyndigheten ser som alvorlig brudd, eller*
 b) *rederiet eller noen i dets tjeneste hindrer tilsynsmyndigheten i å gå om bord i skipet for å foreta tilsyn eller ikke etterkommer påbud etter § 58, eller*
 c) *skipet ikke har nødvendige sertifikater om bord.*

Vedtaket etter første ledd skal inneholde eventuelle pålegg som skipet må etterkomme for at forbud, pålegg eller andre tiltak som nevnt i første ledd, kan oppheves eller endres. Dersom tilsynsmyndigheten har gitt pålegg som nevnt i første punktum, og dette ikke etterkommes, kan tilsynsmyndigheten om nødvendig besørge at pålegget gjennomføres for rederiets regning og risiko.

Departementet kan gi nærmere forskrift om vedtak som nevnt i første ledd, herunder om de påleggene som skipet må etterkomme og om vilkårene for bruken av tvang samt om gjennomføringen av pålegg for rederiets regning og risiko.

Nytt kapittel VIII skal lyde:

Kapittel VIII Avsluttende bestemmelser

I nytt kapittel VIII blir noverande § 55 ny § 65.

II

I lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet skal ny § 72 lyde:

§ 72 *Sjømannens rett til å fremsette klage*

Den som har sitt arbeid om bord har rett til å klage til rederiet dersom han eller hun mener at det foreligger et brudd på bestemmelsene i §§ 15 første ledd, 16, 17, 18 og kapittel 4. Klage kan også fremsettes for tilsynsmyndigheten. Departementet kan fastsette nærmere regler om klage.

Noverande §§ 72, 73 og 74 blir nye §§ 73, 74 og 75.

III

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd skal ny § 2-7 a lyde:

§ 2-7 *Frivillig medlemskap for personer bosatt i Norge og som er i arbeid på skip registrert i utlandet*

En person som er bosatt i Norge, og som er i arbeid på et skip registrert i en stat utenfor EØS-området, har etter søknad rett til å bli tatt opp som frivillig medlem i trygden.

Medlemskapet kan

- a) *gi full trygdedekning etter loven, eller*
 b) *omfatte stønad ved helsetjenester etter kapittel 5, sykepenger etter kapittel 8, stønad ved barns og andre nære pårørendes sykdom etter kapittel 9 og ytelser ved svangerskap, fødsel og adopsjon etter kapittel 14.*

Frivillig medlemskap gjelder tidligst fra det tidspunkt Arbeids- og velferdsetaten mottok søknaden. Vedkommende kan likevel tas opp som medlem fra et tidligere tidspunkt, dersom de øvrige vilkårene for rett til en ytelse fra folketrygden ennå ikke er oppfylt, og det anses rimelig.

IV

I lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn skal § 1 nr. 2 første ledd bokstav d andre punktum lyde:

Det samme gjelder når arbeidstaker som går inn under nr. 1 er trygdet etter *andre bestemmelser* i folketrygdloven og pensjonstrygden bestemmer at vedkommende også skal omfattes av loven her etter regler fastsatt av styret.

V

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Kongen kan setje i kraft ulike paragrafar til ulik tid.

Presidenten: Det blir først votert over I § 1 andre ledd. Framstegspartiet har varsla at dei vil stemme imot.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei vedteken med 57 mot 16 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.57.37)

Presidenten: Det blir no votert alternativt mellom tilrådinga frå komiteen til I, ny § 1 A første ledd og V og forslag nr. 3, frå Framstegspartiet.

Forslaget lyder:

«I sjømannsloven 30. mai 1975 nr. 18 gjøres følgende endring:

Ny § 1 A første ledd skal lyde:

Med rederiet i denne loven menes skipets eier eller en annen organisasjon eller person, for eksempel disponent, agent eller bareboat-befrakter, som har påtatt seg ansvaret for driften av skipet på vegne av rederen, og som ved overtakelsen av slikt ansvar, har gått med på å overta de plikter og oppgaver som redere er pålagt i henhold til denne loven uten hensyn til om noen annen organisasjon eller andre personer oppfyller enkelte av pliktene eller oppgavene på rederens vegne.

Vedtaket V skal lyde:

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.»

Votering:

Vedalternativvotering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet blei tilrådinga vedteken med 57 mot 16 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 00.58.09)

Presidenten: Det blir så votert alternativt mellom tilrådinga frå komiteen til I, ny § 50 A første ledd og ny § 59 første ledd og forslag nr. 1, frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre.

Forslaget lyder:

«I sjømannsloven 30. mai 1975 nr. 18 gjøres følgende endringer:

Ny § 50 A første ledd skal lyde:

Sjømannen har rett til å klage til rederiet på avregningen, skipstjenesten, eller ansettelsesforholdet for øvrig. Rederiet plikter å sørge for at klager over brudd på loven blir tilstrekkelig undersøkt, og skal etablere

prosedyrer om bord for rettferdig, effektiv og rask behandling av klager. Sjømannen kan også klage til Sjøfartsdirektoratet. Departement kan fastsette nærmere regler om klage.

Ny § 59 første ledd skal lyde:

Det kan foretas tilsyn av sjømenns arbeids- og levevilkår på utenlandske skip innenfor grensene av folkeretten med at de standarder som er fastsatt i ILO-konvensjon 186/2006 er oppfylt.»

Votering:

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå komiteen og forslaget frå Framstegspartiet, Høgre og Venstre blei tilrådinga vedteken med 44 mot 29 røyster.
(Voteringsutskrift kl. 00.58.40)

Presidenten: Det blir så votert over resten av I og over II, III og IV.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde rådd Odelstinget til å gjere slikt vedtak til

lov
om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om
veterinærer og annet dyrehelsepersonell

I

I lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell gjøres følgende endringer:
§ 2 første ledd skal lyde:

Med dyrehelsepersonell forstås i denne loven personer som har autorisasjon eller lisens etter §§ 4 og 5 og personer som har rett til å arbeide midlertidig som dyrehelsepersonell uten norsk autorisasjon.

§ 6 skal lyde:

Autorisasjon, lisens og andre godkjenninger kan gis etter gjensidig avtale med fremmed stat. Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om autorisasjon, lisens og godkjenninger av *dyrehelsepersonell på grunnlag av utenlandske yrkeskvalifikasjoner samt kontroll, plikter og rettigheter for slikt dyrehelsepersonell.*

§ 13 skal lyde:

§ 13 *Utøvelse av virksomhet m.m.*

Dyrehelsepersonell kan utøve slik virksomhet som utdanningen kvalifiserer til innen de rammene denne og andre relevante lover setter.

Dyrehelsepersonell har plikt til å utøve sin virksomhet på en faglig forsvarlig måte.

Departementet kan i medhold av § 5 knytte vilkår til lisens og herunder bestemme at innehaver skal være underlagt tilsyn av annet dyrehelsepersonell.

§ 16 skal lyde:

Bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning i medhold av denne loven, har rett til å benytte slik tittel som er fastsatt for vedkommende gruppe av dyrehelsepersonell. *Unntak gjøres for veterinærer som har rett til å arbeide midlertidig som dyrehelsepersonell uten norsk autorisasjon.*

Dyrehelsepersonell som ikke er veterinærer, men som har rett til å arbeide midlertidig som dyrehelsepersonell uten norsk autorisasjon, skal benytte sine utenlandske titler.

Andre må ikke benytte titler eller annonsere virksomhet på en slik måte at det gir eller er egnet til å gi inntrykk av at vedkommende har en bestemt autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning.

§ 19 skal lyde:

Departementet kan ved forskrift fastsette at nærmere bestemte hjelpemidler og undersøkelses- og behandlingsmetoder *bare kan nyttes av dyrehelsepersonell.*

Departementet kan ved forskrift fastsette at spesielle hjelpemidler og undersøkelses- og behandlingsmetoder *bare kan nyttes av dyrehelsepersonell* etter særskilt tillatelse fra departementet. Departementet kan forby bruk av bestemte undersøkelses- og behandlingsmetoder.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Presidenten: Det blir votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

Votering:

Overskrifta til lova og lova i det heile blei samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Sak nr. 4 [00:59:37]

1. lov om endring i lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond (Besl. O. nr. 2 (2008–2009))
– er sanksjonert under 28. november 2008
Enst.: Blir å leggje ved protokollen.

Referat

1. (21) Lov om dyrevelferd (Ot.prp. nr. 15 (2008–2009))
Enst.: Blir send næringskomiteen.
2. (22) Statsministerens kontor melder at

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdighandsama. Ber nokon om ordet i samsvar med forretningsordenens § 37 a før møtet blir heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl. 01.
